

การจัดวางระฆังสารของวารสารกองทัพไทย กับพฤติกรรมกรเปิดรับ การใช้ประโยชน์
และความพึงพอใจของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนิเทศศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2564

AGENDA SETTING ON THE ROYAL THAI ARMED FORCES JOURNAL
WITH THE EXPOSURE BEHAVIOUR, USES AND GRATIFICATION OF
THE ROYAL THAI ARMED FORCES PERSONNEL

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF COMMUNICATION ARTS
COLLEGE OF COMMUNICATION ARTS

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2021

วิทยานิพนธ์เรื่อง

การจัดวางระข่าวสารของวารสารกองทัพไทย กับพฤติกรรมกาารเปิดรับ การใช้ประโยชน์
และความพึงพอใจของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย

โดย

ร้อยเอกหญิง พิชชาพร มาระเนตร

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2564

รศ.ดร.ลักษณา คัล้ายแก้ว
ประธานกรรมการสอบ

รศ.ดร.ณัฐชุตดา วิจิตรจามรี
กรรมการ

ผศ.ดร.สุจิติ วิทยสรณะ
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ.ร.ต.หญิง ดร.วรรณิ์ สุขสาตร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

30 กรกฎาคม 2564

Thesis entitled

AGENDA SETTING ON THE ROYAL THAI ARMED FORCES JOURNAL
WITH THE EXPOSURE BEHAVIOUR, USES AND GRATIFICATION OF
THE ROYAL THAI ARMED FORCES PERSONNEL

by

CAPTAIN PICHAPORN MARANETARA

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Communication Arts

Rangsit University
Academic Year 2021

Assoc.Prof.Lucksana Klaikao, Ph.D.
Examination Committee Chairperson

Assoc.Prof. Natchuda Wijtjammaree, Ph.D.
Member

Asst.Prof.Thiti Vitayasarana, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst.Prof.Plt.Off. Vannee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

July 30, 2021

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากบุคคลหลายฝ่าย กราบขอบพระคุณเป็นที่สุด สำหรับความเมตตากรุณาของ ผศ.ดร.ฐิติ วิทยธรณะ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ มอบความรู้ คอยให้คำแนะนำกับลูกศิษย์คนนี้อย่างตลอดมา รวมทั้ง ขอบพระคุณ รศ.ดร.ลักษณา คล้ายแก้ว และ รศ.ดร.ณัฐชุตดา วิจิตรจามรี ที่ให้ความกรุณาเป็น กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ให้คำชี้แนะความรู้เพิ่มเติม ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความครบถ้วน สมบูรณ์

อีกทั้ง ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุก ๆ ท่าน อาทิ ครอบครัวมาระเนตร และอินทราพานิชย์ ผู้บังคับบัญชาของกรมกิจการพลเรือนทหาร กองประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร รวมถึงพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ร่วมงานที่คอยให้ความช่วยเหลือ และให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่เสมอมาต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ ให้สำเร็จไปได้ด้วยดี

พิชชาพร มาระเนตร

ผู้วิจัย

6005383 : ร้อยเอกหญิง พิชาพร มาระเนตร
 ชื่อวิทยานิพนธ์ : การจัดวางระฆังฆราวาสของวารสารกองทัพไทย กับพฤติกรรมการเปิดรับ
 การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของข้าราชการทหาร
 สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย
 หลักสูตร : นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.จิตติ วิทยสธนะ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เข้าใจถึงการจัดวางระฆังฆราวาสของวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย และ 2) เข้าใจถึงพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งวิธีวิทยาการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึกคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย ได้ผลสรุปว่า การจัดวางระฆังฆราวาสของวารสารกองทัพไทย มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย ผู้รับสาร และผู้กำหนดนโยบายหรือคณะผู้บังคับบัญชา โดยคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยแสดงบทบาทเสมือนสื่อมวลชน ทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกหรือกำหนดประเด็นเพื่อพิจารณาลงตีพิมพ์ ทั้งยังทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร คอยควบคุมการไหล และตัดสินใจในการคัดกรองข้อมูลข่าวสารก่อนเผยแพร่สู่สาธารณชน

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสูง โดยระยะเวลาเฉลี่ยที่อ่านแต่ละครั้ง 11 - 15 นาที และมีความถี่ในการอ่านมากที่สุด คือ 3 เดือน/ครั้ง รวมถึงมีการใช้ประโยชน์จากการอ่านวารสารกองทัพไทยในภาพรวมระดับมาก โดยได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ การปลุกจิตสำนึกในการเกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมทั้งได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาและการช่วยเหลือประชาชน ส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในความพร้อมของกองทัพ มากที่สุด ตลอดจนมีความพึงพอใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับภาพประกอบปกหน้าของวารสารมากที่สุด

สรุปผลการวิจัยตามสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้าราชการทหารสังกัด กองบัญชาการกองทัพไทยมีพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร โดยมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อวารสารกองทัพไทย

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 111 หน้า)

คำสำคัญ: การจัดวางระฆังฆราวาส, พฤติกรรมการเปิดรับ, การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ

ลายมือชื่อนักศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

6005383 : Captain Pichaporn Maranetara
 Thesis Title : Agenda Setting on The Royal Thai Armed Forces Journal with
 The Exposure Behaviour, Uses and Gratification of The Royal Thai
 Armed Forces Personnel
 Program : Master of Communication Arts
 Thesis Advisor : Asst.Prof.Thiti Vitayasarana, Ph.D.

Abstract

The objectives of this research are 1) to understand the agenda setting of the Royal Thai Armed Forces (RTARF) Journal by the RTARF journal organizers and 2) to understand the Exposure, Uses and Gratification behaviors on the RTARF Journal by the RTARF personnel as receivers. The research can be divided into two stages as follows:

Stage 1: According to the organizers' in-dept interview, the results showed that the Agenda Setting of the Journal had three compositions, namely; the organizers, the receivers, and the policy makers or the senior leadership. The organizers acted as the media who were to consider selecting or determining the points or agenda to be put into the Journal. At the same time, they also acted as the Gatekeepers who were to control the flow of information and to filter information before publishing to public.

Stage 2: According to the survey on the Exposure behaviours, Uses, and Gratification on the Journal from the sample group of the personnel, the results revealed that the sample group had the overall information exposure behavior in the middle level of the average reading time, the most was 11-15 minutes, and in the high-level of the frequency, the most was every 3 months. Furthermore, the sample group was able to receive the information related to the development and assistance for the Thai people that resulted the most in the confidence building. In addition, the sample group had the overall gratification behaviour in the high-level, the most for the photos on the Journal covers.

In conclusion, it was found that the sample group of RTARF personnel had the information Exposure behaviour that was related to the Uses and the Gratification on the RTARF Journal.

(Total 111 pages)

Keywords: Agenda Setting, Exposure Behaviour, Uses and Gratification

Student's Signature Thesis Advisor's Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ช
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหานำการวิจัย	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.4 สมมติฐานการวิจัย	7
1.5 นิยามศัพท์	7
1.6 ขอบเขตการวิจัย	9
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2	
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 ทฤษฎีการจัดวาระข่าวสาร (Agenda Setting)	10
2.2 แนวคิดบทบาทของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper)	19
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวสาร (Selective Exposure)	23
2.4 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification theory)	26
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	39
บทที่ 3	
วิธีวิทยาการวิจัย	41
3.1 การดำเนินวิธีวิทยาการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ	43
3.2 การดำเนินวิธีวิทยาการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงสำรวจ	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	59
4.1 การจัดวางระข่าวสารวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย	60
4.2 พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย	75
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
5.1 สรุปผลการวิจัย	89
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	94
5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	98
5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป	99
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	102
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์	103
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	107
ประวัติผู้วิจัย	111

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงสำรวจ	42
3.2	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบพฤติกรรม การเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ	49
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	75
4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	76
4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นปฏิบัติงาน	76
4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่อ่านวารสารกองทัพไทย แต่ละครั้งจากกลุ่มตัวอย่าง	77
4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของความถี่ในการอ่านวารสารกองทัพไทย จากกลุ่มตัวอย่าง	78
4.6	แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย จากกลุ่มตัวอย่าง	79
4.7	แสดงจำนวนและร้อยละของความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย จากกลุ่มตัวอย่าง	81
4.8	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงด้านเนื้อหา จากกลุ่มตัวอย่าง	83
4.9	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงด้านเนื้อหา ที่ให้ข้อเสนอแนะ	84
4.10	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงด้านรูปแบบ จากกลุ่มตัวอย่าง	85
4.11	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงด้านรูปแบบ ที่ให้ข้อเสนอแนะ	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.12	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย	87
4.13	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย	87
4.14	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย	88

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	วารสารกองทัพไทย ปีที่ 57 ฉบับที่ 1 - 4 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	5
2.1	แสดงแบบจำลองการกำหนดวาระข่าวสารโดยสื่อมวลชนของ McCombs and Shaw	18
2.2	แสดงแบบจำลองผู้เฝ้าประตูข่าวสารของ White	20
2.3	แสดงกระบวนการทำงานของผู้รักษาช่องทางสื่อสารที่ซับซ้อนและหลากหลายของสื่อมวลชน ของ อุดลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์	21
2.4	แสดงกระบวนการเลือกสรรของผู้รับสารของ Klapper	24
2.5	แสดงแผนการใช้และความพึงพอใจในสื่อของ Rosengren and Windahl	27
2.6	แสดงแบบจำลองทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของ Katz et al.	29
2.7	กรอบแนวคิดในการวิจัย	39

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การจัดวาระข่าวสาร หรือ Agenda Setting นับเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างมากของสื่อในการส่งสารไปยังผู้รับสาร ไม่ว่าจะเป็นสื่อประเภทใดก็ตาม การจัดวาระข่าวสารสามารถมีอิทธิพลในการทำให้ข้อความจากสื่อหนึ่ง ๆ ที่ไม่เพียงต้องการจะมุ่งเน้นในการทำให้เกิดความสนใจจากสาธารณะในประเด็นสำคัญเฉพาะเท่านั้น ยังสามารถก่อให้เกิดอิทธิพลในกระบวนการของสารสื่อสารที่ต่อเนื่องไปได้ จากการที่ผู้รับสารเห็นความสำคัญและเกิดความสนใจในการเข้ามารับสารจากสื่อหนึ่ง ๆ ในส่วนของสื่อสิ่งพิมพ์ก็เช่นเดียวกัน (McCombs, 2013, p. 5)

อย่างไรก็ตาม สื่อสิ่งพิมพ์นับได้ว่ามีบทบาทอย่างมากต่องานในหลาย ๆ ด้าน อาทิ งานด้านการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษา และด้านธุรกิจ เป็นต้น เนื่องจากมีความสำคัญในการเป็นตัวเลือก เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ทั้งสาระและความบันเทิงไปสู่กลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นการเลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จึงถือได้ว่าเป็นการใช้สื่อเพื่อการสื่อสารที่มีความสำคัญต่อองค์กร เนื่องจากสามารถเข้าถึงบุคคลทั่วไปทั้งภายในและภายนอกได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถสร้างความเข้าใจที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งยังเป็นอีกช่องทางในการนำสารจากผู้นำองค์กรไปยังบุคลากรภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้หลากหลายหน่วยงานในสังคมไทยยังคงดำรงการใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักในการเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

กองบัญชาการกองทัพไทย ถือเป็นหน่วยงานภาครัฐภายใต้กระทรวงกลาโหม และนับเป็นองค์กรที่ยังให้ความสำคัญกับการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ในการเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ภายในต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน โดยมีพันธกิจที่สำคัญมุ่งเน้นการให้ความสำคัญต่อการพิทักษ์รักษาเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงของรัฐ การเสริมสร้างความร่วมมือทางทหารกับต่างประเทศ การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง และการช่วยเหลือประชาชน เป็นต้น กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อกองทัพไทย ซึ่งแปรสภาพมาจากกองบัญชาการทหารสูงสุด เนื่องจากใน พ.ศ. 2551 ได้มีการจัดส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมใหม่

ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม 2551 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2551 ซึ่งมาตรา 17 ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น กองบัญชาการกองทัพไทย (กองบัญชาการกองทัพไทย, 2560) โดยเป็นส่วนราชการในกองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ซึ่งมีหน้าที่ควบคุม อำนวยการ สั่งการ และกำกับดูแลการดำเนินงานของส่วนราชการในกองทัพไทย ในการเตรียมกำลัง การป้องกันราชอาณาจักร และการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งผู้บังคับบัญชาในปัจจุบัน คือ พลเอก พรพิพัฒน์ เบญญศรี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด (ราชกิจจานุเบกษา, 2561)

ปัจจุบัน กองบัญชาการกองทัพไทย ได้มีการจำแนกประเภทของส่วนราชการที่ขึ้นตรงเป็น 5 ส่วนการบังคับบัญชา ดังนี้

- 1) ส่วนบังคับบัญชา ได้แก่ สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย สำนักเลขานุการ กองบัญชาการกองทัพไทย สำนักงานจเรทหาร สำนักงานตรวจสอบภายในทหาร สำนักงานพระธรรมนูญทหาร สำนักยุทธโยธาทหาร ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ และศูนย์ไซเบอร์ทหาร
- 2) ส่วนเสนาธิการร่วม ได้แก่ กรมกำลังพลทหาร กรมข่าวทหาร กรมยุทธการทหาร กรมส่งกำลังบำรุงทหาร กรมกิจการพลเรือนทหาร กรมการสื่อสารทหาร และสำนักงานปลัดบัญชาทหาร
- 3) ส่วนกิจการพิเศษ ได้แก่ กรมสารบรรณทหาร กรมการเงินทหาร กรมแผนที่ทหาร กรมยุทธบริการทหาร (สำนักงานแพทย์ทหาร) และกรมกิจการชายแดนทหาร
- 4) ส่วนปฏิบัติการ ได้แก่ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ศูนย์รักษาความปลอดภัย และศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล
- 5) ส่วนการศึกษา ได้แก่ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง โรงเรียนเตรียมทหาร และโรงเรียนช่างฝีมือทหาร)

ทั้งนี้ในส่วนของงานด้านกิจการพลเรือนและการประชาสัมพันธ์ นับเป็นภารกิจหลักของกรมกิจการพลเรือนทหารซึ่งเป็นหน่วยราชการในส่วนเสนาธิการร่วมจากการจำแนกประเภทของส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการกองทัพไทย โดยวิสัยทัศน์ของกรมกิจการพลเรือนทหาร คือ การเป็นองค์กรนำที่ทันสมัยในการอำนวยการร่วมด้านกิจการพลเรือนกับทุกภาคส่วน และ

สนับสนุนความร่วมมือกับมิตรประเทศ เพื่อมุ่งสู่ความเชื่อมั่น ศรัทธา ต่อกองทัพ โดยการดำเนินงานด้านกิจการพลเรือนของกองทัพไทยจะยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ในการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือน การปฏิบัติการจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การบรรเทาสาธารณภัย การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งดำเนินงานตามโครงการพระราชดำริ และภารกิจหลัก คือ มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนาจการประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการในด้านการพลเรือน ของกองบัญชาการกองทัพไทย มีเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

โดยกรมกิจการพลเรือนทหารมีโครงสร้างองค์กรที่ประกอบด้วย 3 กองขึ้นตรง และ 2 สำนัก ดังนี้ กองกลาง กองนโยบายและแผน กองโครงการและงบประมาณ สำนักปฏิบัติการกิจการพลเรือน ประกอบด้วย กองกิจการพลเรือน กองทหารพัฒนา กองบรรเทาสาธารณภัย และสำนักประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย กองประชาสัมพันธ์ กองปฏิบัติการจิตวิทยา กองสารสนเทศ กองผลิตสื่อโสตทัศนศึกษา และเพื่อเป็นการตอบสนองต่อพันธกิจของกองบัญชาการกองทัพไทยด้านการประชาสัมพันธ์ จึงได้มอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงดำเนินการคือ กองประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารซึ่งมีหน้าที่ในการวางแผน อำนาจการประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของกองบัญชาการกองทัพไทย รวมทั้งการผลิตรายการข่าว การสื่อมวลชนสัมพันธ์ และการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

กองบัญชาการกองทัพไทยได้นำสื่อสิ่งพิมพ์มาใช้ในการงานด้านการประชาสัมพันธ์เป็นจำนวนมาก โดยสื่อสิ่งพิมพ์หลักที่ใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร คือ วารสารกองทัพไทย ซึ่งมีความสำคัญและอยู่คู่กับกองบัญชาการกองทัพไทยมาอย่างยาวนานกว่า 50 ปี เนื่องจากผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดทำ และการเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้รับการยอมรับเป็นอย่างมากจากทั้งภายในและภายนอกองค์กร ส่งผลให้วารสารกองทัพไทยยังคงได้ดำเนินการจัดทำเป็นประจำขึ้นทุกปี มีวงรอบของการจัดทำในทุกไตรมาส จัดพิมพ์ครั้งละ 3,000 เล่ม รวมทั้งสิ้น 12,000 เล่ม/ปี ซึ่งทำการแจกจ่ายให้กับส่วนราชการ ส่วนราชการพลเรือน สถาบันการศึกษา รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ทั่วประเทศ

นอกจากนี้วารสารกองทัพไทยถือเป็นสื่อที่สามารถตอบสนองความต้องการในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของกองทัพ เพื่อนำไปเผยแพร่ให้กับสาธารณชนได้รับทราบเนื่องจากเป็นการนำเสนอข้อมูลผลการปฏิบัติงานของกองทัพไทย และของภาครัฐ ทั้งด้านการเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การทหาร เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี รวมถึงเหตุการณ์ที่สำคัญในแต่ละช่วงเวลาที่สามารถเก็บเป็นข้อมูลสำหรับอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ และใช้ประโยชน์ในการค้นคว้าหาความรู้ต่อไปได้ อีกทั้งยังเป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกองทัพกับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่น เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดกับประเทศชาติและความพร้อมของกองทัพให้กับประชาชน รวมทั้งให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ มีความรักความสามัคคี เป็นต้น โดยวารสารกองทัพไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเนื้อหาและรูปแบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์ในสังคมมากยิ่งขึ้น ในส่วนของเนื้อหา เดิมทีวารสารกองทัพไทยได้มีการแบ่งคอลัมน์เรื่องราวต่าง ๆ อย่างชัดเจน อาทิ 1) การทหาร โดยเนื้อหาจะเกี่ยวกับการเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมถึง ด้านการทหารโดยเฉพาะ เช่น กิจกรรมเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ภารกิจที่สำคัญทางทหาร ทหารช่วยเหลือประชาชน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับทหาร และท่องเที่ยวเขตทหาร เป็นต้น 2) นานาน่ารู้ เนื้อหาสาระความรู้ต่าง ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ กฎหมาย เทคโนโลยี และสุขภาพ เป็นต้น และ 3) News In Home ข่าวผู้บังคับบัญชาาระดับสูง ซึ่งในปัจจุบันเนื้อหายังคงเป็นไปในทิศทางเดิมตามวัตถุประสงค์การจัดทำวารสารกองทัพไทย เพียงแต่ไม่มีการแบ่งคอลัมน์ของเนื้อหาให้เห็นอย่างชัดเจนเช่นในอดีต เพื่อง่ายต่อการปรับเปลี่ยนตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาในการให้ความสำคัญของการนำเสนอบทความมากขึ้นในแต่ละด้านที่แตกต่างกัน และในส่วนของรูปแบบ ปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนจำนวนหน้าที่ลดลง จากเดิม 96 หน้า เป็น 88 หน้า เพื่อนำไปปรับในส่วนความหนาของเนื้อกระดาษ เพื่อให้ง่ายต่อการอ่าน และมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง ในส่วนของหน้าปก แต่เดิมนอกดีดมักใช้รูปภาพในการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นหลัก ต่อมา มีการใช้รูปภาพภารกิจ การฝึกที่สำคัญในแต่ละห้วงมานำเสนอ และในปัจจุบันได้กลับมาเน้นการใช้รูปภาพในการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นหลักอีกตามเดิม ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาเป็นผู้กำหนดนโยบายในการจัดทำวารสารกองทัพไทย

รูปที่ 1.1 วารสารกองทัพไทย ปีที่ 57 ฉบับที่ 1 - 4

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ที่มา: กองบัญชาการกองทัพไทย, 2557

ในการจัดทำวารสารกองทัพไทยมีบุคลากรสำคัญที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน กองบรรณาธิการ จำนวน 10 คน และคณะผู้จัดทำ จำนวน 11 คน ซึ่งขั้นตอนการจัดทำวารสารกองทัพไทย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นตอนเตรียมการผลิต ได้แก่ การค้นคว้าและแสวงหาข้อมูล การรวบรวมความคิดและเสนอประเด็น การประชุมและเสนอประเด็น การเลือกประเด็นและมอบหมายงาน ลงมือหาข้อมูลและรวบรวม และคัดเลือกข้อมูล 2) ขั้นตอนจัดทำ ได้แก่ เขียนข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไข และตีพิมพ์เผยแพร่ 3) ขั้นตอนประชาสัมพันธ์

กระบวนการจัดทำวารสารกองทัพไทยมีขั้นตอนคล้ายกับกับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ นั่นคือ กระบวนการของการจัดวารสาร ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลที่นักทฤษฎีอย่าง McCombs and Shaw (1972 อ้างถึงใน พรทิพย์ ชนะคำ, 2554) ที่เชื่อว่า สื่อสามารถจัดวารสารให้เกิดขึ้นมาในสังคมได้ โดยผ่านประเด็นต่าง ๆ ที่สื่อต้องการนำเสนอให้ผู้รับสารได้รับรู้ ซึ่งสื่ออาจไม่ประสบความสำเร็จในการบอกให้ผู้รับสารว่าควรคิดอย่างไรเกี่ยวกับประเด็นสำคัญนั้น แต่สื่อจะประสบผลสำเร็จที่ผู้รับสารควรคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร เช่นเดียวกัน การจัดวารสารของวารสารกองทัพไทยได้ส่งเสริมให้ผู้รับสารได้เกิดความคิดในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ตามที่ต้องการส่งสารไปยังผู้รับสารได้หรือไม่อย่างไร รวมทั้งกระบวนการคัดกรองข้อมูลข่าวสารก่อนนำเสนอเผยแพร่สู่สาธารณชนซึ่งถือเป็นหน้าที่ของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร โดยสอดคล้องกับแนวคิดบทบาทของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ที่นักทฤษฎี White (1950 อ้างถึงใน เอี่ยม ฉายางาม และคณะ, 2546) กล่าวถึงการเป็นผู้คอยพิจารณาคัดเลือกและตัดสินใจว่าข้อมูลข่าวสารใดควรนำเสนอหรือไม่ควรนำเสนอ ในที่นี้คือหน้าที่ของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยนั่นเอง

นอกจากนี้ จากทฤษฎีของการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ ที่นักทฤษฎี Katz et al. กล่าวว่า มนุษย์เรานั้นล้วนมีความต้องการหรือความจำเป็นที่แตกต่างกันออกไป อาจมาจากเหตุผลหลาย ๆ ปัจจัยรอบตัว ทั้งทางด้านสังคมและจิตวิทยา จึงทำให้แต่ละบุคคลมีความคาดหวังต่อสื่อมวลชนแต่ละประเภทต่างกัน ดังนั้นเมื่อบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันย่อมมีลักษณะการเปิดรับสื่อที่แตกต่าง การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อก็ย่อมต่างกันตามไปด้วย สำหรับสื่อสิ่งพิมพ์เช่นวารสารของกองทัพไทย ผู้รับสารมีการรับสารมีเหตุผลของความต้องการในการใช้ประโยชน์ หรือการเลือกรับสารจากวารสารกองทัพไทยเพื่อวัตถุประสงค์ให้เกิดความพึงพอใจอย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ รวมถึงผู้รับสารมีความคาดหวังต่อวารสารกองทัพไทยในลักษณะใด

ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาเพื่อมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาถึงการ ใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของข้าราชการทหารในสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย หลังจากการเปิดรับข่าววารสารกองทัพไทย ได้นำสิ่งที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันอย่างไร และมีความพึงพอใจต่อวารสารกองทัพไทยมากน้อยเพียงใด โดยการศึกษาครั้งนี้มีการจำกัดขอบเขตเฉพาะข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งเป็นกลุ่มผู้รับสารหลักของวารสารกองทัพไทย โดยสามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นปฏิบัติงานที่ประจำอยู่ในกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มผู้อ่านวารสารกองทัพไทย คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ชั้นปฏิบัติการ ได้แก่ สิบตรี/จ่าตรี/จ่าอากาศตรี - จ่าสิบเอก/พันจ่าเอก/พันจ่าอากาศเอก กลุ่มนายทหารชั้นปฏิบัติการ - ผู้บริหารระดับต้น ได้แก่ ร้อยตรี/เรือตรี/เรืออากาศตรี - ร้อยเอก/เรือเอก/เรืออากาศเอก กลุ่มผู้บริหารระดับกลาง ได้แก่ พันตรี/นาวาตรี/นาวาอากาศตรี - พันเอก/นาวาเอก/นาวาอากาศเอก และกลุ่มผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ พันเอก (พิเศษ)/นาวาเอก (พิเศษ)/นาวาอากาศเอก (พิเศษ) - พลเอก/พลเรือเอก/พลอากาศเอก เท่านั้น

ทั้งนี้ จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการศึกษาถึงกระบวนการจัดวารสารของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย รวมทั้งศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งเป็นผู้รับสารหลักของวารสารกองทัพไทยดังกล่าว โดยผลวิจัยการศึกษานี้ นอกจากจะทำให้ทราบถึงกระบวนการจัดวารสารวารสารกองทัพไทย พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยแล้ว ยังทำให้ทราบถึงการจัดวารสาร ผ่านการทำงานของคณะผู้จัดทำ โดยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่สนใจจะนำสื่อสิ่งพิมพ์ไปใช้ในการประชาสัมพันธ์องค์กรอีกด้วย อีกทั้งสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการประยุกต์ ปรับปรุง

เพิ่มเติมเนื้อหา รูปแบบของวารสารกองทัพไทยให้เหมาะสมตรงตามความต้องการสอดคล้องกับ
ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งเป็นผู้รับสารดังกล่าวต่อไป

1.2 ปัญหาการวิจัย

1.2.1 การจัดวาระข่าวสารวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยเป็น
อย่างไร

1.2.2 พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อ
วารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อให้เข้าใจถึงการจัดวาระข่าวสารวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสาร
กองทัพไทย

1.3.2 เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความ
พึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับการใช้
ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

1.4.2 พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย มีความสัมพันธ์กับความพึง
พอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

1.4.3 การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสาร
กองทัพไทย

1.5 นิยามศัพท์

การจัดวาระข่าวสาร หมายถึง การแสวงหาข้อมูล การรวบรวมความคิด การประชุมและเสนอ
ประเด็น การคัดเลือกประเด็นข้อมูลข่าวสาร โดยการเขียนข้อมูลผ่านรูปแบบการนำเสนอที่ให้

ความสำคัญมากน้อยในแต่ละส่วน ซึ่งมีการกำหนดประเด็นโดยคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย รวมถึงการตรวจสอบความถูกต้อง และการแก้ไขข้อมูลข่าวสาร

พฤติกรรมกาเปิดรับ หมายถึง ระยะเวลา และความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย โดยวัดจากเกณฑ์มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก

การใช้ประโยชน์ หมายถึง การนำข้อมูลข่าวสารจากวารสารกองทัพไทยที่เปิดรับมา ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเนื้อหา และด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น โดยวัดจากเกณฑ์มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบ Likert's Scale ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกที่ดีของผู้อ่านวารสารกองทัพไทยที่มีต่อเนื้อหา และรูปแบบของวารสารกองทัพไทย โดยวัดจากเกณฑ์มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบ Likert's Scale ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

วารสารกองทัพไทย หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เผยแพร่ข้อมูลผลการปฏิบัติงานของกองทัพไทยในหลากหลายด้าน โดยกองบัญชาการกองทัพไทยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกองทัพกับประชาชนให้มีความเข้าใจอันดีระหว่างกันรวมทั้งให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์มีวงรอบของการจัดทำในทุกไตรมาส จัดพิมพ์ครั้งละ 3,000 เล่ม รวมทั้งสิ้น 12,000 เล่ม/ปี ซึ่งทำการแจกจ่ายให้กับส่วนราชการ ส่วนราชการพลเรือน สถาบันการศึกษา รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ทั่วประเทศ

ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย หมายถึง บุคคลที่เข้ารับราชการทหารประจำการ ข้าราชการกลาโหม และพลเรือนที่บรรจุในอัตราทหาร ในหน่วยงานทางการทหารเป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อกองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ซึ่งแปรสภาพมาจากกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยแบ่งชั้นยศออกเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร (น.) ตั้งแต่ ร้อยตรี/เรือตรี/เรืออากาศตรี - พลเอก/

พลเรือเอก/พลอากาศเอก) และนายทหารชั้นประทวน (ป.) ตั้งแต่ สิบตรี/จ่าตรี/จ่าอากาศตรี - จ่าสิบเอก/พันจ่าเอก/พันจ่าอากาศเอก) ซึ่งจะมีชื่อเรียกยศต่างกันตามกองทัพที่สังกัด

คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย หมายถึง บุคลากรกลุ่มหนึ่งซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินการจัดทำรูปเล่มสื่อสิ่งพิมพ์ในทุกกระบวนการ ตั้งแต่ขั้นเตรียมการผลิต ขั้นจัดทำ และขั้นประชาสัมพันธ์

1.6 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวารสารกองทัพไทย 10 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2552 – 2562) เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดวาระข่าวสาร พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ โดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงสำรวจ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวารสารกองทัพไทย 10 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2552 – 2562) เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดวาระข่าวสาร พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย

ขั้นตอนที่ 2 สํารวจพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักวิชาการในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดวาระข่าวสารของวารสารกองทัพไทยกับพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย

1.7.2 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่สนใจนำสื่อสิ่งพิมพ์ไปใช้ในการประชาสัมพันธ์องค์การในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดวาระข่าวสาร ผ่านการทำงานของคณะผู้จัดทำ โดยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

1.7.3 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการนำไปพัฒนางานด้านสื่อสิ่งพิมพ์ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปิดรับสื่ออย่างทั่วถึง และใช้พัฒนาสื่อในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การจัดวาระข่าวสารของวารสารกองทัพไทย กับพฤติกรรมการเปิดรับการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย” มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 ทฤษฎีการจัดวาระข่าวสาร (Agenda Setting)
- 2.2 แนวคิดบทบาทของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper)
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวสาร (Selective Exposure)
- 2.4 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification theory)
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 ทฤษฎีการจัดวาระข่าวสาร (Agenda Setting)

สุรพงษ์ ใสธนะเสถียร (2559, น. 505-513) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการจัดวาระข่าวสารว่า เป็นการที่สื่อมีศักยภาพในการกำหนดโครงสร้างของประเด็นต่าง ๆ ต่อสาธารณชน โดย Lippman (1921) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าสาธารณชนตอบสนองไม่ใช่ต่อเหตุการณ์เป็นจริงที่แวดล้อมของเราต่อภาพที่อยู่ในหัวของเราเอง ภาพในหัวหรือจิตจึงกลายเป็นสภาพแวดล้อมเทียม โดยในสภาพแวดล้อมจริงอาจดูจริงจัง ชับช้อน แต่ในสภาพแวดล้อมเทียมประเด็นจะถูกจัดให้ดูเบาบาง มีความหลากหลาย และมีการเรียงลำดับ จัดลำดับมากยิ่งขึ้น หากเราพร้อมอยู่ในสภาพแวดล้อมจริงเพื่อให้สอดคล้องต้องกัน อย่างไรก็ตาม มนุษย์มักจะสร้างกรอบจินตนาการตลอดเวลาในรูปแบบจำลองที่ง่าย ๆ ที่เคยรับรู้เพื่อเตรียมพร้อมที่จะเผชิญสถานการณ์ของชีวิตที่เป็นความจริง ซึ่งน่าสังเกตว่าสื่อจะกำหนดโครงสร้างความจริงทางสังคมเป็นไปตามการเลือกหัวข้อข่าวและนำเสนอข่าวในแต่ละวัน และจะกลายเป็นความจริงที่ปรากฏในสังคมมากยิ่งขึ้น โดยเมื่อมีการตอกย้ำข่าวนั้นอยู่นานวันความสามารถของสื่อเช่นนี้จะกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ระหว่างปัจเจกชนทั้งหลายให้มีโครงสร้างความคิดเหมือนสารที่ส่งออกไปตามที่สื่อจัดวาระไว้ ซึ่งสรุปได้ว่า สื่อมวลชนอาจไม่

ประสบความสำเร็จในการบอกผู้รับสารถึงสิ่งที่คิด แต่สื่อมวลชนมีพลังในความสำเร็จจากการบอกถึงสิ่งที่ผู้รับสารคิดเกี่ยวกับข่าว

ในการจัดวารสารอาจแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ ระดับแรกจะสร้างประเด็นข่าวที่มีความสำคัญทั่วไป และกำหนดส่วนต่าง ๆ หรือลักษณะต่าง ๆ ในประเด็นข่าวที่สำคัญ ส่วนระดับที่สองเป็นสิ่งสำคัญไม่ต่างจากประเด็นแรก เพราะเปรียบเสมือนแสงสว่างที่ส่งมายังผู้รับสารจากการจัดวารสารของสื่อ ซึ่งกำหนดทิศทางของข่าวให้กับสาธารณชน ทฤษฎีที่สื่อกำหนดกรอบความเข้าใจของข่าวจึงเป็นส่วนหนึ่งที่มาจากทฤษฎีการจัดวารสารจากระดับแรกมายังระดับที่สอง

การจัดวารสารทำให้ผู้รับสารต้องตีความจากการพาดหัวข่าวหรือการโปรยหัวข้อย่อยข่าวด้วยภาพและเสียง โดยผู้รับสารจะจดจำหัวข้อย่อยหรือชื่อข่าวอย่างสั้น ๆ ในการกำหนดกรอบความเข้าใจของข่าว หน้าที่ของการจัดวารสารจึงแบ่งออกเป็น 3 กระบวนการ ได้แก่

- 1) บอกถึงประเด็นที่สำคัญที่สุดจากการนำเสนอของสื่อเพื่อนำมาวิพากษ์วิจารณ์ ทำให้การกำหนดวารสารกลายเป็นการกำหนดวารสารจากสื่อ
- 2) วารสารจากสื่อในบางลักษณะจะกระทบหรือมีอันตรกิริยาในบางลักษณะกับสิ่งที่สาธารณชนคิด มันก็จะเปลี่ยนสถานะกลายเป็นวารสารของสาธารณชน
- 3) วารสารของสาธารณชนจะกระทบหรือมีอันตรกิริยาในบางลักษณะกับสิ่งที่ผู้กำหนดนโยบายพิจารณาให้ความสำคัญอยู่

ทั้งนี้อำนาจของสื่อที่ก่อให้เกิดการจัดวารสารขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความน่าเชื่อถือของสื่อประเด็นข่าวที่นำเสนอ ณ เวลาที่กำหนดให้ ขอบเขตความขัดแย้งของของหลักฐานที่รับรู้โดยสาธารณชน ขอบเขตที่ผู้รับสารแต่ละบุคคลแบ่งปันคุณค่าของสื่อในเวลานั้น ๆ และบางที่สาธารณชนก็ต้องการชี้หน้า หากสื่อพบขอบเขตดังกล่าวสื่อก็จะสามารถกำหนดวารสารได้ การจัดวารสารจะส่งผลกระทบต่อรุนแรงหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสำคัญของเหตุการณ์หรือคุณค่าของข่าว ปริมาณหรือจำนวนผู้รับสารที่ติดตามข่าววารสารนั้น ๆ รวมไปถึงอายุของข่าวในการจัดวารสารนับแต่ข่าวนั้นเกิดขึ้นและสิ้นสุดลงไป ยิ่งอายุข่าวยาวนาน มีผู้รับสารติดตามข่าววารสารมาก และข่าวนั้นมีคุณค่า การจัดวารสารจากสื่อก็จะยิ่งประสบความสำเร็จ

อย่างไรก็ตาม สื่อต้องเกาะติดกระแสอย่างยาวนานจึงสามารถรักษาการจัดวารสารได้ แม้ว่าสาธารณชนจะเป็นหัวใจที่แสดงความสำเร็จในการจัดวารสาร แต่ก็มักพบว่าสื่อทำหน้าที่ได้

ดีกว่า เพราะสื่อเป็นผู้กระทำการกระตุ้นสาธารณชนเอง การจัดวาระสารจึงมักมาจากพลังภายในของสื่อเองในการจัดพื้นที่และเวลา การบรรณาธิการ รวมถึงการตัดสินใจต่อการนำเสนอให้โดดเด่น การจัดวาระสารยังอาจมาจากการชี้แนะของปัจจัยภายนอก ข่าวพาดหัวถือเป็นตัวอย่างสำคัญในทฤษฎีการจัดวาระสาร เพราะทฤษฎีการจัดวาระสารมีแนวคิดที่สื่อไม่อาจบอกสิ่งที่คิด แต่สื่อสามารถบอกว่าคุณคิดเกี่ยวกับอะไร ผ่านปรากฏการณ์ทางสังคม ดังนั้น ผู้คนจะทราบว่าจะประเด็นข่าวสำคัญที่เรากำลังเผชิญอยู่เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ความหลากหลายของสภาพแวดล้อมทำให้เราต้องจัดลำดับและเรียงลำดับให้เป็นแบบจำลองที่ง่าย ๆ เพื่อผู้รับสารจะได้ปกป้องตนเอง และสามารถตัดสินใจได้ภายใต้ของเขตที่เป็นระเบียบเรียบร้อยแล้ว ในแง่ของสื่อไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ที่จะบอกให้ประชาชนเข้าถึงสิ่งที่จะคิด แต่สื่ออาจประสบความสำเร็จได้ หากผู้รับสารไตร่ตรองเกี่ยวกับสิ่งนั้น ทั้งนี้แต่ละคนก็อาจคิดไม่เหมือนกันและมีภาพในใจที่ต่างกันออกไป

การจัดวาระสารเป็นแนวความคิดที่ว่า สื่อตั้งใจเสนอมุมมองบางมุมของชีวิตหรือสังคมด้านใดด้านหนึ่งด้วยการทุ่มเทสิ่งอื่น ๆ เพื่อมุมมองนี้ ผ่านการวางตำแหน่งของข่าวสารจึงเป็นการกำหนดลำดับของความสำคัญในการจัดข่าวสาร โดยประการแรก การจัดวาระของสื่อทำให้ผู้รับสารมองสังคมตัวเองว่าเป็นอย่างไร เพราะสื่อถือเป็นเงาสสะท้อนสังคมให้กับคนไทย ประการที่สอง ความแข็งแกร่งชัดเจนในการนำเสนอข่าวที่เสนอด้วยความรวดเร็วทำให้วาระสารทรงพลัง มักจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือเหตุการณ์มากกว่าประเด็นปัญหาที่อยู่ตรงหน้า ประการที่สาม การวางตำแหน่งของเรื่องราวที่พาดหัวย่อมส่งผลกระทบต่อการจัดวาระสารได้มากกว่า เพราะประชาชนให้ความสนใจกับข่าวที่ได้เห็น ชัดเจน ตัวโต และเข้าใจง่าย ประการที่สี่ ผลกระทบในการจัดข่าวสารคนไม่สามารถประเมินเรื่องราวที่ซับซ้อนได้ แต่จะรับเรื่องง่าย ๆ เข้ามาก่อน การจัดข่าวให้เป็นการจัดวาระที่สำคัญ ได้แก่ การยกระดับ การให้น้ำหนัก และการทำความเข้าใจง่ายในการรับสาร

สุปรียา กลิ่นสุวรรณ (2552) ได้อธิบายว่า การกำหนดวาระข่าวสารถือเป็นบทบาทของสื่อมวลชนในการทำหน้าที่คัดเลือกเรื่องหรือเป็นผู้กำหนดประเด็นต่าง ๆ ในสังคม เพื่อเสนอสู่ประชาชนผู้รับสาร โดยสื่อมวลชนทำการจัดลำดับข่าวสารตามความสำคัญเพื่อที่ประชาชนจะได้ให้ความสนใจต่อประเด็นที่สื่อเลือกมานำเสนอ การที่สื่อเลือกเสนอข่าวประเด็นใดมากเท่าไรให้ผู้รับสารย่อมได้รับข้อมูลข่าวสารนั้นมากและตระหนักถึงความสำคัญต่อประเด็นเรื่องนั้นมากตามไปด้วย โดยเมื่อเกิดประเด็นปัญหาขึ้นในสังคม สื่อมวลชนจะทำการพิจารณาปัญหานั้นโดยใช้การประเมินคุณค่าของข่าวเพื่อให้ทราบว่าข่าวนั้นควรให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใด จากนั้นสื่อจะใช้วิธีในการนำเสนอเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร โดยคำนึงตามการจัดวาระสำคัญของสื่อ

ทั้งนี้องค์ความเข้มข้นของข่าวถือเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมบทบาทในการจัดวาระข่าวสารอันประกอบด้วย

- 1) การเพิ่มหรือการขยายพื้นที่ในการเสนอข่าวนั้นให้มากกว่าปกติ เช่น การเพิ่มขนาดตัวอักษรทำให้ข่าวนั้นสะดุดตามากยิ่งขึ้นกว่าข่าวอื่น ๆ
- 2) ความถี่ในการรายงานข่าว ถือเป็นภาระเน้นย้ำความสนใจให้กับผู้อ่าน
- 3) ระยะเวลาในการนำเสนอข่าว การนำเสนอข่าวในระยะยาวและต่อเนื่องจะทำให้ข่าวนั้นยังอยู่ในความสนใจของผู้อ่าน

การกำหนดวาระข่าวสารไม่ได้เพียงแต่การกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อคนในสังคมเท่านั้น แต่ตัวแปรอื่น ๆ ก็เกี่ยวข้องด้วย โดยในกระบวนการกำหนดวาระข่าวสารนั้นประกอบไปด้วยบุคคล 3 กลุ่ม คือ สื่อมวลชน สาธารณะชน และหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ ซึ่งแต่ละกลุ่มล้วนมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน โดยมีปัจจัยต่าง ๆ สอดแทรกอยู่ ได้แก่ ประสิทธิภาพส่วนบุคคล การสื่อสารระหว่างบุคคล และสถานการณ์สิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม หากมองให้ลึกลงไปยิ่งวาระต่าง ๆ ที่สื่อเลือกมานำเสนอนั้นจะเห็นได้ว่ามาจากใครบ้าง บางวาระอาจถูกกำหนดโดยสถาบันหรือองค์กรทางการเมือง บางวาระอาจถูกกำหนดโดยกลุ่มพลเมือง กลุ่มนักธุรกิจหรือกลุ่มปัจเจกบุคคล ซึ่งแต่ละกลุ่มนั้นจะมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดวาระของตนที่แตกต่างกันออกไป

กฤษณะ แสงจันทร์ (2558) ได้กล่าวถึงการกำหนดวาระข่าวสารนั้น มีการพัฒนาในแต่ละช่วงยุคสมัยที่แตกต่างกันออกไป แต่พื้นฐานของการกำหนดวาระข่าวสารถือเป็นการศึกษาในเรื่องราวเกี่ยวกับผลกระทบของการสื่อสารที่มีต่อผู้รับสาร คือ ทฤษฎีกระสุนปืนหรือทฤษฎีเข็มฉีดยา โดยกล่าวถึงการสื่อสารที่ส่งต่อไปยังผู้รับสารแล้วผู้รับสารเชื่อในสิ่งที่สื่อมวลชนสื่อสารเรื่องราวนั้น ๆ ออกมา จนเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านของความรู้ความเข้าใจ ทักษะคติที่มีต่อเรื่องราวที่นำเสนอและที่สำคัญส่งผลต่อผู้รับสารให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น ๆ ด้วยเช่นกัน ในยุคถัดมาไม่ได้มีความเข้มข้นเหมือนในอดีตจึงเป็นที่มาของทฤษฎีการไหลสองจังหวะเป็นยุคที่ผลกระทบของสื่อที่มีต่อผู้รับสารนั้นมืออย่างจำกัด ไม่ได้ส่งผลกระทบชัดเจนเท่ากับในอดีตก่อนหน้า กล่าวคือในจังหวะแรกเปรียบเสมือนการนำเสนอของสื่อมวลชน แต่ในจังหวะที่สองนั้นจะมีตัวแปรอื่น ๆ เข้ามามีอิทธิพลต่อสิ่งที่สื่อมวลชนได้ทำการสื่อสาร โดยเฉพาะตัวแปรที่มีความน่าสนใจในจังหวะที่สองของการ

สื่อสารนั้นก็คือ ตัวแปรที่เกี่ยวเนื่องกับตัวบุคคล จากการพัฒนาตามช่วงเวลาที่ผ่านมาของการสื่อสารที่ศึกษาในเรื่องของผลกระทบสื่อ ทำให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดวาระสื่อ เพื่อมาตอบ โจทย์การเปลี่ยนแปลงทางสังคม จากยุคแรกสื่อมีอิทธิพลต่อความเชื่อและการดำเนินชีวิตของผู้รับสาร เป็นอย่างมาก ต่อมาการสื่อสารของสื่อไม่ได้มีผลกระทบทันทีที่ต้องผ่านตัวแปรบางอย่างในการ สร้างความเชื่อ และทำให้ในยุคปัจจุบันนั้นเป็นยุคที่มองว่าสื่อมีอิทธิพลแค่ในระดับปานกลาง เท่านั้น เนื่องจากยุคการกำหนดวาระข่าวสารนี้ สิ่งที่สื่อนำเสนอออกไปนั้นทำได้เพียงความรู้ความ เข้าใจในเบื้องต้นเท่านั้น แต่การจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติและพฤติกรรมได้นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การนำเสนอของสื่อเสมอไป และในยุคที่มีติของความรู้ความเข้าใจจะมีการ เปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด เพราะสื่อมีการชงวาระในการนำเสนออยู่ตลอดเวลาตนเอง ซึ่งวิธี เหล่านี้ คือ การกำหนดวาระในการนำเสนอข่าวสารออกไปให้ประชาชนได้รับรู้ ทั้งการนำเสนอ ผ่านข้อเท็จจริง และการสร้างมุมมองหรือประเด็นการนำเสนอที่น่าสนใจ เพื่อส่งไปยังสาธารณะให้ ต้องคิดต้องพูดถึงตามวาระข่าวที่สื่อได้กำหนดไว้

การที่ผู้รับสารจะรับรู้ข้อมูลข่าวสารไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าความสนใจขั้นพื้นฐานของแต่ละคน เท่านั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับบรรณาธิการ นักเขียน นักโฆษณา นักหนังสือพิมพ์ หรือผู้ที่ใช้สื่อถ่ายทอด เรื่องราวที่ได้คัดสรรในแต่ละช่วงเวลามาให้ผู้รับสื่อได้เลือกรับสาร โดยมีการตกแต่งเนื้อหา เพิ่มเติม หรือลดทอน

Dearing and Rogers (1996 อ้างถึงใน ผกาพรรณ หะรังษี, 2549) ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดวาระ ข่าวสาร มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

ประเด็นที่สื่อมวลชนให้ความสำคัญ คือ ประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สื่อมวลชนให้ ความสนใจ โดยเห็นว่าสำคัญกับการที่จะนำเสนอต่อไปยังผู้รับสาร และคนในสังคมได้รับรู้โดยทั่ว กัน

ประเด็นที่สาธารณชนให้ความสำคัญ คือ ประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สาธารณชน ต่างให้ความสำคัญ หรือสนใจที่จะติดตามข้อมูลข่าวสาร โดยสื่อมวลชนมีหน้าที่นำเรื่องราว เหล่านี้มาถ่ายทอดข้อมูลอย่างถูกต้อง เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจตรงกัน ซึ่งสื่อมวลชนได้หยิบยก ประเด็นหรือความคิดเห็นสาธารณะดังกล่าวมานำเสนอ แทนที่สื่อมวลชนจะเป็นผู้ทำหน้าที่กำหนด วาระสารหรือประเด็นเอง

ประเด็นที่ผู้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญ คือ ประเด็นที่ผู้มีอำนาจในการทำหน้าที่กำหนดนโยบายให้ความสำคัญ ซึ่งจะแสดงผลออกมาในรูปแบบของการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ตามองค์กรสื่อ

ทั้งนี้ความเป็นสื่อมวลชนหรือผู้ที่ทำหน้าที่ส่งสารนั้น มีทั้งในระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติการ ซึ่งล้วนแต่มีผลกระทบต่อข้อมูลข่าวสารทั้งสิ้น เพราะหากสิ่งที่สื่อนำเสนอไปนั้นเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องรับรู้ก็ถือว่าเป็นเรื่องที่เหมาะสม แต่หากเรื่องบางเรื่องอาจไม่ใช่ประเด็นสำคัญ แต่สื่อเลือกที่จะสร้างกระแสเพิ่มเติม ประชด่งให้กับเหตุการณ์ และกำหนดวาระข่าวสารออกไปยังผู้รับสาร ถึงผู้รับสารจะมีทัศนคติเป็นของตนเอง แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้รับสารหลีกเลี่ยงไม่ได้คือการรับสารนั้น จนคิดว่าเรื่องที่ถูกลบไปเป็นเรื่องสำคัญที่สุดอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องให้ความสนใจ ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วเรื่องนั้นอาจไม่มีประโยชน์เลยก็ได้

พรทิพย์ ชนะคำ (2554) ได้กล่าวว่า สองนักวิชาการด้านวารสารศาสตร์อย่าง McCombs and Shaw ได้จุดประกายให้เกิดการเริ่มต้นการศึกษาวิจัยในประเด็นใหม่ของวงการสื่อสารมวลชน คือ บทบาทการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชน โดยรับรู้ได้จากจำนวนหรือปริมาณความถี่ของข่าวสารในประเด็นนั้น ๆ รวมทั้งตำแหน่งที่ข่าวสารปรากฏในสื่อว่าโดดเด่นสำคัญเพียงใด ซึ่งกระบวนการเลือกสรร ตกแต่งของสื่อดังกล่าวนี้เรียกว่าเป็น การกำหนดวาระข่าวสารให้กับผู้รับสารในสังคม

ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร เป็นการกล่าวถึงบทบาทในการสร้างภาพในหัวสมองของมนุษย์เรา โดยมนุษย์ในสังคมมักจะตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ผ่านภาพในหัวสมองที่ถูกแต่งแต้มจากการรับรู้ผ่านประสบการณ์ทางอ้อมที่นำเสนอโดยสื่อมวลชน ทั้งนี้ สื่อมวลชนอาจจะไม่ประสบความสำเร็จมากนักในการบอกให้ประชาชนคิดอย่างไร แต่มักจะประสบความสำเร็จอย่างมากในการบอกให้ประชาชนคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร ใจความสำคัญของทฤษฎีนี้อยู่ที่บทบาทของสื่อมวลชนในการกำหนดวาระข่าวสารให้สาธารณชนสนใจ โดยตัวสื่อมวลชนไม่ได้บอกอย่างตรง ๆ ว่าข่าวนั้นสำคัญ แต่สามารถดูได้จากปริมาณของข่าวที่สำคัญจะได้รับการนำเสนอมาก และลงในตำแหน่งหรือพื้นที่ที่มีความสำคัญ

การศึกษา Chapel Hill ของ McCombs and Shaw (1972 อ้างถึงใน พรทิพย์ ชนะคำ, 2554) ตันกำเนิดทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร ผลงานของทั้งสองได้เปลี่ยนแปลงแนวคิดเดิมในกระบวนการทัศนเก่าที่เชื่อว่าพลังอำนาจของสื่อมีจำกัดในช่วงยุค ค.ศ. 1960 มาสู่ยุคที่เชื่อว่าสื่อมีบทบาทมากในการกำหนดวาระข่าวสารให้สาธารณชน จากนั้นเกิดการทดลองทฤษฎีนี้กว่า 300 กรณี โดยกว่า 40 ปีที่ทฤษฎีนี้ได้รับการนำไปศึกษาในบริบทต่าง ๆ สามารถสรุปออกมาได้ทั้งหมด 5 ประเด็นสำคัญ ได้แก่

1) การกำหนดวาระข่าวสารระดับแรก

แสดงให้เห็นถึงความคิดพื้นฐานของทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารได้มีการพัฒนาทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารขึ้นด้วยสาระสำคัญที่ว่าสื่อมวลชนมีบทบาทในการกำหนดวาระข่าวสารให้สาธารณชนสนใจ ประเด็นที่ได้รับการนำเสนอจากสื่อมวลชนมากประเด็นนั้นสาธารณชนจะให้ความสำคัญมากตามไปด้วย

2) ความต้องการข่าวสารระดับปัจเจกบุคคล

แนวคิดนี้เป็นเรื่องทางจิตวิทยาของปัจเจกบุคคล ซึ่งบุคคลต้องการจะมีความเหมือนกับคนและสิ่งรอบข้าง เป็นเรื่องของการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยแนวคิดนี้เป็นการอธิบายปัจจัยในการแสวงหาข่าวสารของบุคคลในทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร McCombs and Weaver แบ่งประเภทของความต้องการข่าวสารระดับปัจเจกบุคคล ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความตรงประเด็นของเนื้อหาข่าวสาร และระดับของความไม่แน่ใจในประเด็นข่าวสารนั้น ๆ ของบุคคล ซึ่งหากบุคคลนั้นมีความไม่แน่ใจสูงและเนื้อหาข่าวสารนั้นตรงประเด็นที่ต้องการ บุคคลนั้นก็จะได้ต่อการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชนสูงตามไปด้วย

บทบาทของทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารในยุคดิจิทัล มีปัจจัยเพิ่มที่ทำให้บุคคลมีความต้องการข่าวสารระดับปัจเจกบุคคลสูงขึ้นอีก 3 ปัจจัย ได้แก่

(1) ความเกี่ยวข้องของบุคคล หากประเด็นหรือข่าวสารมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น ๆ บุคคลนั้นก็จะได้ต่อบทบาทการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชน

(2) ความรู้ หากบุคคลนั้น ๆ มีความรู้ในประเด็นนำเสนอไม่เพียงพอ บุคคลนั้นจะได้เปิดรับและแสวงหาข่าวสารในประเด็นนั้นมากขึ้น

(3) ความพยายามความสามารถในการเข้าถึงข่าวสาร หากบุคคลมีความสามารถในการเข้าถึงข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอได้ก็จะส่งผลต่อความไวต่อการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชนสูง

3) ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อในการนำเสนอข่าวสาร

เมื่อสื่อหนึ่งมีการนำเสนอข่าวสารประเด็นสำคัญ สื่ออื่น ๆ ก็เปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนเรื่องราวนั้น ๆ ด้วยเช่นกัน อิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อกันในการนำเสนอข่าวสารได้แก่ ช่วงเวลา ประเภทของสื่อภาษา ประเภทของประเด็น

4) การกำหนดวาระข่าวสารระดับที่สอง และกำหนดกรอบการรับรู้

ประเด็นนี้พัฒนามาจากการรวมกันของทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารแบบดั้งเดิมกับการกำหนดกรอบการรับรู้ มองได้ทั้งในมิติของเนื้อหาและรูปแบบวิธีการนำเสนอ หรือมิติด้านความคิด และมิติด้านความรู้สึก สื่อมวลชนสามารถกำหนดเนื้อหาและวิธีการนำเสนอว่าจะเบนความสนใจไปในหัวข้ออะไร และในหัวข้อนั้นจะให้ความสนใจประเด็นไหน อย่างไร และรู้สึกอย่างไร

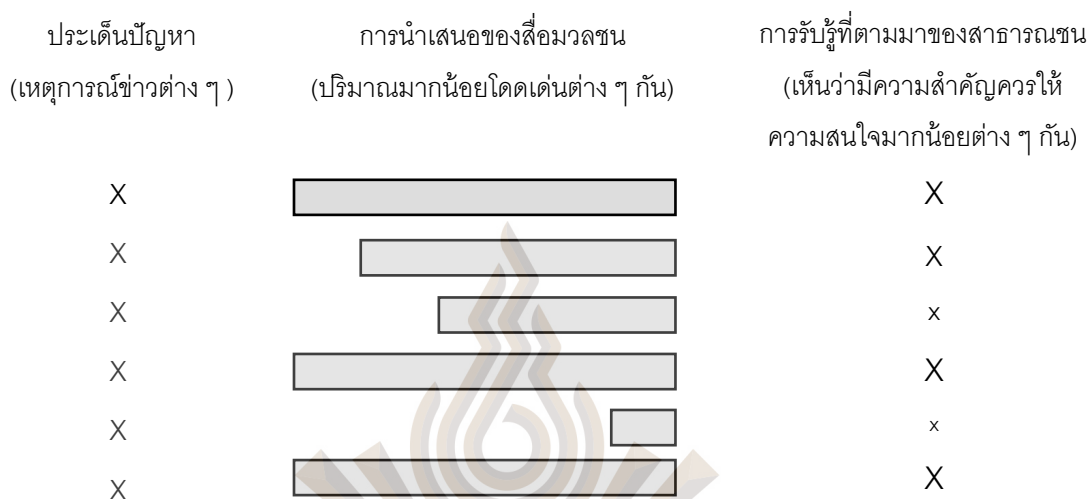
การกำหนดกรอบการรับรู้ของสื่อมวลชน ถือเป็นการจัดระเบียบข่าวสารของสื่อมวลชนด้วยกลวิธีการเลือกสรร การเน้นการเจาะจง และการขยายตกแต่ง เพื่อนำความสนใจสู่ประเด็นนั้น ๆ การสร้างกรอบการรับรู้ของสื่อมวลชนซึ่งทำให้ดูน่าเชื่อถือสมจริงน่าสนใจนั้น อาจจะอันตรายกว่าการลำเอียงของสื่อมวลชนเสียอีก แต่การสร้างกรอบเป็นการกำหนดความจริงจากข้อเท็จจริงที่ดูสมจริง แต่เป็นความจริงเพียงในกรอบที่สื่อมวลชนกำหนดเท่านั้น ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารในระดับแรกนั้นมีความสำคัญที่การกำหนดวาระข่าวสารให้ประชาชนเกิดความสนใจและครุ่นคิดเรื่องอะไรเท่านั้น แต่ในระดับที่สองได้ขยายความหมายของการกำหนดวาระข่าวสารจากสารที่สื่อไม่ใช่แค่บอกเราให้คิดเรื่องอะไร แต่ยังบอกให้เราคิดอย่างไร แถมยังมีการแนะนำแนวทางให้เราว่าควรเข้าไปเกี่ยวข้องกับอย่างไรด้วย

5) การชี้แนะประเด็น

ถือเป็นบทบาทที่สื่อมวลชนเบนความสนใจของเราให้หันเหไปทางใดทางหนึ่ง ประเด็นบางประเด็นที่สื่อมวลชนให้ความสนใจมีอิทธิพลทำให้เราประเมินบุคคลหรือสถานการณ์ใด ๆ โดยใช้มาตรฐานจากประเด็นที่รับรู้ผ่านสื่อมวลชนขณะนั้นและมองข้ามประเด็นอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีการจัดวาระสาร เป็นการจัดวาระสารโดยสื่อมวลชน ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อผู้รับสาร โดยผ่านการคัดเลือกเรื่องที่สื่อมวลชนคิดว่ามีคุณค่าทางข่าว มีการจัดสรรเนื้อที่และเวลาในการรายงานข่าว รวมถึงตำแหน่งของการวางข่าวเรื่องนั้น ๆ โดยการให้

ความสำคัญกับประเด็นใดประเด็นหนึ่งสื่อมวลชนมีความสามารถในการจัดวาระสาร และจัดลำดับความสำคัญที่มีผลต่อจิตใจของผู้บริโภคสื่อ

รูปที่ 2.1 แสดงแบบจำลองการกำหนดวาระสารโดยสื่อมวลชน ของ McCombs and Shaw

ที่มา: McCombs & Shaw, 1976 อ้างถึงใน ภัสวลี นิติเกษตรสุนทร และคณะ, 2557

แบบจำลองนี้แสดงถึงประเด็นปัญหาหรือหัวข้อต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมที่สื่อมวลชนหยิบมานำเสนอให้สาธารณชนทราบ การนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่มากน้อยต่างกันของสื่อมวลชน โดยผลที่ตามมา คือ ทำให้สาธารณชนรับรู้ในประเด็นหรือหัวข้อต่าง ๆ เหล่านั้นไม่เหมือนกัน ประเด็นใดที่สื่อมวลชนให้ความสนใจในการนำเสนอมากก็ได้รับการพิจารณาเป็นหัวข้อสำคัญมาก ส่วนประเด็นอื่น ๆ ก็มีความสำคัญรองลงไปในสายตาประชาชน โดยความหมายของคำว่า Agenda setting ในที่นี้ จึงหมายถึงความสามารถของสื่อมวลชนในการเป็นผู้กำหนด (Set) ประเด็นหรือหัวข้อต่าง ๆ ให้ประชาชนผู้รับข่าวสารทั่วไป ซึ่งผลที่เกิดตามมา คือ ประชาชนจะคิดและปฏิบัติตามวาระหรือประเด็นที่สื่อมวลชนกำหนดไว้แค่นั้น

ผลการศึกษาของ McCombs and Shaw พบว่า ประสิทธิภาพของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารตามทฤษฎีการจัดวาระสารนี้จะขึ้นอยู่กับด้านสื่อมวลชนและผู้รับสาร มิใช่เพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แม้ว่าสื่อมวลชนจะเป็นผู้เริ่มในการนำเสนอสารก็ตาม โดยทั่วไปเมื่อเกิดเหตุการณ์ หรือประเด็นปัญหาขึ้น การเลือก การนำเสนอข่าว และบทความ ห้อยข่าวจะเป็น

ผู้พิจารณาความสำคัญของข่าวนั้นจากปริมาณของข้อมูล และการจัดวางตำแหน่งของข่าวในวิธีการต่าง ๆ

การจัดวารสารเป็นการสร้างความตระหนักและความสนใจของสาธารณชนเกี่ยวกับปัญหาที่โดดเด่น มีข้อสมมุติพื้นฐาน 2 ประการ ดังนี้

- 1) สื่อมวลชนไม่ได้สะท้อนความจริงทั้งหมดที่เกิดขึ้น แต่สื่อมวลชนเป็นผู้กรองข่าวและทำให้ข่าวนั้นเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา
- 2) การที่สื่อมวลชนให้ความสนใจกับปัญหาบางปัญหาหรือเรื่องบางเรื่องชักนำให้สาธารณชนรับรู้ถึงปัญหาหรือเรื่องเหล่านั้นมีความสำคัญมากกว่าปัญหาหรือเรื่องอื่น ๆ

จากทฤษฎีการจัดวารสารสรุปได้ว่า การจัดวารสารเป็นการให้ความสำคัญระหว่างสื่อมวลชนในการกระตุ้นผู้รับสารให้มีปฏิกิริยาต่อสื่อ เนื่องจากการเชื่อมโยงกับการเปิดรับสื่อของผู้รับสารในการรับรู้ต่อประเด็นสาธารณะที่สื่อได้ทำการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร โดยเหตุการณ์ใดที่เป็นประเด็นสำคัญจะผ่านการคัดสรรจากบรรณาธิการ นักข่าว นักเขียน เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้รับสารสามารถรับรู้ได้จากจำนวนข้อมูลข่าวสารหรือปริมาณความถี่ของข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งตำแหน่งข่าวที่ปรากฏบนสื่อว่าเห็นได้ชัดเจนมากเพียงใด ทั้งนี้ สื่อมวลชนอาจจะไม่ประสบความสำเร็จในการบอกผู้รับสารว่าควรคิดอย่างไรกับประเด็นสำคัญนั้น ๆ แต่จะประสบความสำเร็จที่ว่าผู้รับสารควรคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร

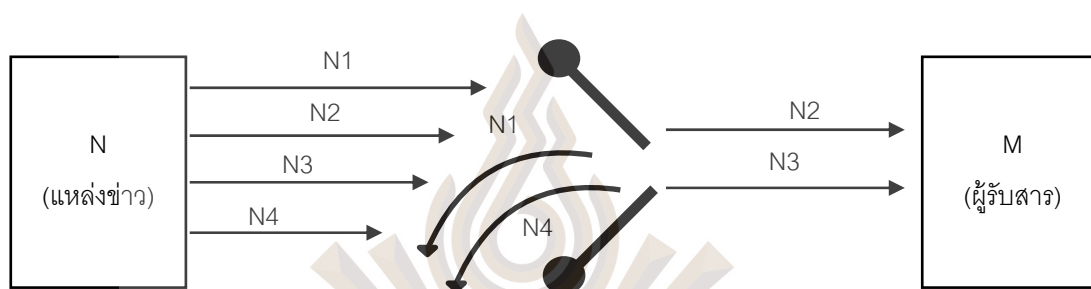
ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเอาทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาดังนี้ 1) การกำหนดประเด็นข้อมูลข่าวสาร 2) ประเด็นที่ผู้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญ 3) การทำหน้าที่จัดลำดับข้อมูลข่าวสาร 4) รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร โดยการสร้างแบบคำถามสัมภาษณ์เพื่อให้ครอบคลุมตามกรอบทฤษฎีการจัดวารสาร และเพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย

2.2 แนวคิดบทบาทของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper)

Lewin (1947 อ้างถึงใน เอี่ยม ฉายางาม และคณะ, 2546) ได้อธิบายถึงแนวคิดบทบาทผู้เฝ้าประตูว่า ข่าวสารมักจะไหลผ่านช่องทางต่าง ๆ ประกอบไปด้วยบริเวณประตูซึ่งมีการปล่อยหรือกักข่าวสารต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้เฝ้าประตูเองนั้นจะยอมให้ข่าวสารใดไหลผ่านไป

ได้หรือถูกกักไว้ โดยแนวคิดนี้ถูกนำมาอธิบายถึงลักษณะการไหลของข่าวสารในกระบวนการสื่อสารมวลชน

White (1950 อ้างถึงใน เอี่ยม ฉายางาม และคณะ, 2546) ได้ใช้แนวคิดเรื่อง “ผู้เฝ้าประตู” ใน การศึกษากิจกรรมของบรรณาธิการข่าวโทรพิมพ์ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอเมริกันฉบับหนึ่ง ซึ่ง กิจกรรมการตัดสินใจคัดเลือกข่าวเพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ มีส่วนคล้ายกับหน้าที่ผู้เฝ้าประตู

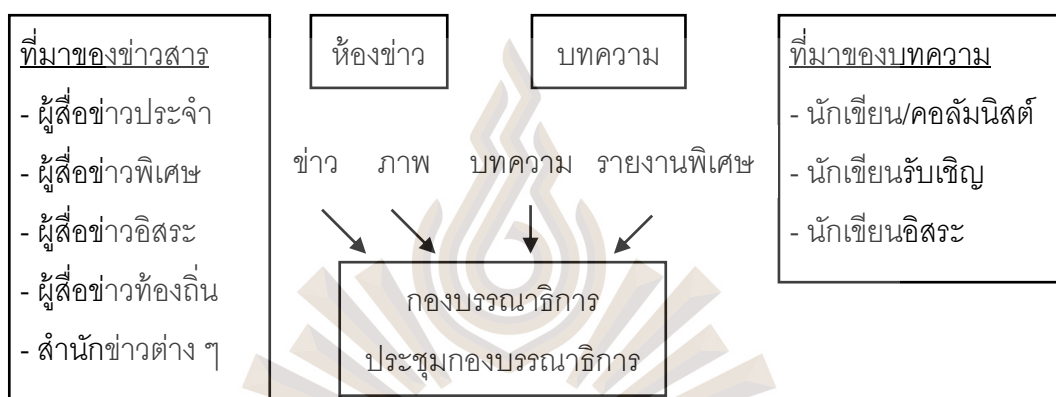
รูปที่ 2.2 แสดงแบบจำลองผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ของ White
ที่มา: White, 1950 อ้างถึงใน เอี่ยม ฉายางาม และคณะ, 2546

จากแบบจำลองของ White สามารถอธิบายถึงบทบาท “ผู้เฝ้าประตู” ได้อย่างง่าย โดย กระบวนการทำงาน เริ่มจากต้นตอแหล่งข่าวที่มีข่าวสารจำนวนมากมายหลายชิ้นที่ถูกส่งมายัง สำนักงาน ต่อมาบรรณาธิการข่าวจะทำหน้าที่คัดเลือกข่าวสารเพียงบางชิ้นเพื่อลงตีพิมพ์ ส่วน หลายชิ้นอาจถูกนำไปทิ้ง อีกทั้งข่าวสารที่ถูกคัดเลือกจากบรรณาธิการข่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว อาจ มีการกลั่นกรองจากบรรณาธิการหรือหัวหน้าในระดับสูงได้อีกทีเช่นกัน โดยทำที่สุดข่าวสารที่ถูก เลือกจะทำการตัดแต่งให้เหมาะสมกับเวลา เนื้อที่ หรือลักษณะสื่อเพื่อส่งไปยังผู้อ่าน ดังนั้นจึงเห็น ได้ว่า ข่าวสารสื่อมวลชนมักจะไหลผ่านผู้เฝ้าประตูต่าง ๆ ก่อนเสมอ

Bittner (1989 อ้างถึงใน นพวงษ์ มังคละชน, 2551) ได้สรุปถึงหน้าที่สำคัญ 3 ประการ ของ ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร โดยไม่ว่าผู้เฝ้าประตูข่าวสารจะเป็นใครก็ตามควรมีหน้าที่ดังนี้

- 1) การจำกัดข่าวสาร โดยบรรณาธิการข่าวก่อนเผยแพร่
- 2) การขยายข่าวสาร โดยเพิ่มข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมลงไป
- 3) การจัดระบบใหม่หรือการแปลความหมายซ้ำของข่าวสาร

ทิตยา เปลี่ยนเฉย (2553) ได้นำเสนอถึงกระบวนการทำงานของกองบรรณาธิการข่าว จะประกอบไปด้วยผู้เฝ้าประตูข่าวสารจำนวนมาก และมีความหลากหลายทางภูมิหลัง สถานะ เศรษฐกิจทางสังคม การศึกษา และความชำนาญ ซึ่งทำให้รับรู้ได้ว่า สื่อไม่ได้เพียงทำหน้าที่ในการ เป็นผู้รักษาช่องทาง หากแต่มีการคัดกรองตามค่านิยมและอุดมการณ์ของวิชาชีพ รวมไปถึงมีทัศนคติ และความเชื่อตามภูมิหลังทางชนชั้นของแต่ละบุคคลประกอบอยู่ด้วย ดังแบบจำลอง

รูปที่ 2.3 แสดงกระบวนการทำงานของผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร ที่ซับซ้อนและหลากหลายของสื่อมวลชน
ที่มา: อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2550, น.11

Galtung and Ruge (1965 อ้างถึงใน อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2550) ได้อธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวสารของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร สามารถจะจำประเภทข่าวที่มีโอกาสผ่านประตู ได้แก่

- 1) ช่วงเวลาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกรอบเวลาของสื่อมวลชนจะผ่านการคัดเลือกมากกว่า
- 2) ความเข้มหรือคุณค่าของการเข้าสู่ระยะรับรู้ได้ เหตุการณ์ที่มีความใหญ่โต และมีความสำคัญจะผ่านประตูข่าวสารมากขึ้น
- 3) ความชัดเจนไม่กำกวมผู้รับสารสามารถเข้าใจได้ทันที
- 4) ความใกล้ชิดทางวัฒนธรรม การตรงต่อการสนใจ
- 5) ความสอดคล้องเหตุการณ์ที่สอดคล้องเข้ากันกับความหวัง
- 6) ความที่ไม่คาดหวังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดฝันจะได้รับเลือกเป็นส่วนใหญ่
- 7) ความต่อเนื่อง ของเหตุการณ์ที่มีข้อมูลข่าวสารต่อไปได้อีกในอนาคต

8) องค์ประกอบ ผู้เฝ้าประตูคัดเลือกชาวบางชาวเพียงเพราะชาวนั้นขัดแย้งกับชาวอื่น ๆ

9) ค่านิยมทางสังคมวัฒนธรรม ค่านิยมของผู้เฝ้าประตู และผู้รับสารมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกชาว

ภารตี ดวณภา (2550 อ้างถึงใน สุปรียา กลิ่นสุวรรณ, 2552) ได้อธิบายถึงปัจจัยเรื่องคุณค่าชาวเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกเหตุการณ์ขึ้นมาเป็นข่าว โดยคุณค่าชาวขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1) ความสอดคล้อง เป็นหัวใจสำคัญของการนำเสนอข่าว เพราะผู้อ่านมักจะให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสด ๆ ร้อน ๆ

2) ความใกล้ชิด นักจิตวิทยาได้อธิบายถึงนิสัยของมนุษย์ที่มักสนใจเรื่องใกล้ตัวอันส่งผลกระทบต่อตนเองได้มากกว่า ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

3) ความเด่น บุคคลสำคัญที่เป็นที่รู้จักกันดีโดยเมื่อบุคคลนั้นเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นย่อมได้รับความสนใจจากประชาชนโดยทั่วไป รวมถึงสถานที่สำคัญ วัตถุอันล้ำค่า

4) ความแปลกประหลาด สำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างผิดปกติย่อมก่อให้เกิดความสนใจและมีคุณค่าทางข่าวสูง

5) ผลกระทบกระเทือน ข่าวที่มีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมากมักได้รับการพิจารณาที่จะเสนอเป็นข่าวมากกว่า

6) ความขัดแย้ง ย่อมเป็นที่สนใจของคนทั่วไป

7) ความมีเงื่อนงำ เป็นสิ่งที่สื่อมักให้ความสนใจในการขุดคุ้ย และนำมาตีแผ่เสนอเป็นข่าวนานติดต่อกันหลายวัน เพราะผู้อ่านให้ความสนใจ

8) ปุถุชนสนใจ ซึ่งข่าวที่ก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ เป็นเรื่องที่ผู้อ่านให้ความสนใจ อยากรู้สาเหตุที่แท้จริงเกิดจากอะไร

9) เพศ โดยธรรมชาติของมนุษย์มักสนใจเกี่ยวกับเพศ

10) ความขบขัน อ่านแล้วเกิดอารมณ์ผ่อนคลาย

11) ความเปลี่ยนแปลง

12) ความก้าวหน้า

จากแนวคิดบทบาทของผู้เฝ้าประตูข่าวสารสรุปได้ว่า กระบวนการคัดกรองข้อมูลข่าวสารก่อนนำเผยแพร่สู่สาธารณชนถือเป็นหน้าที่ของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร โดยเป็นผู้คอยควบคุมการไหลของข้อมูลข่าวสาร และเป็นผู้ตัดสินใจว่าข้อมูลข่าวสารใดควรนำเสนอหรือไม่ควรนำเสนอ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษา ดังนี้ 1) เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกประเด็นข้อมูลข่าวสาร 2) กระบวนการทำงานของคณะผู้จัดทำ 3) การเลือกใช้แหล่งข้อมูลในการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกและนำเสนอข้อมูลข่าวสาร 5) การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร โดยการสร้างแบบคำถามสัมภาษณ์เพื่อหาคอบคลุมตามกรอบแนวคิดบทบาทของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร และเพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย

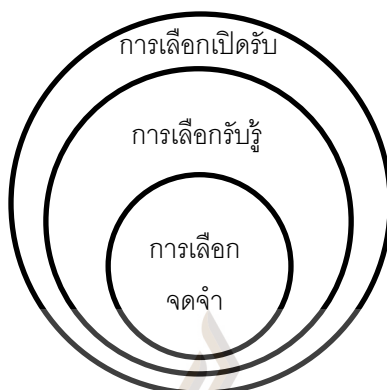
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวสาร (Selective Exposure)

ข่าวสารถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงจำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข่าวสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ถูกนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจของมนุษย์ โดยเฉพาะเมื่อยามที่มนุษย์เกิดปัญหา เกิดความไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเท่าใด ความต้องการข่าวสารก็จะยิ่งมีความสำคัญต่อมนุษย์เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น นอกจากนั้นข่าวสารยังเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เปิดรับมีความทันสมัย สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของโลกปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น

Klapper (1960 อ้างถึงใน ณัฐกฤตา เข็นเสถียร, 2557) ได้ระบุว่า บุคคลจะมีกระบวนการเลือกสรร (Selective Process) ข่าวสารของตนเอง โดยกระบวนการเลือกสรรจะทำหน้าที่เสมือนเครื่องกรอง (Filter) ในกระบวนการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) มนุษย์จะเปิดรับตามความสนใจของตน และจะไม่เลือกเปิดรับในสิ่งที่ไม่ตรงกับความคิดเห็นหรือความสนใจของตน
- 2) การเลือกรับรู้หรือการเลือกตีความหมาย (Selective Perception) มนุษย์จะเปิดรับและตีความเพื่อให้เป็นไปตามความคิดเห็นหรือความสนใจของตน
- 3) การเลือกจดจำ (Selective Retention) มนุษย์จะเลือกจดจำในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือเข้าใจ และเพิกเฉยในสิ่งที่ตนไม่สนใจหรือไม่เข้าใจ

จากกระบวนการเลือกสรรของผู้รับสารทั้ง 3 ขั้นตอน สามารถแสดงเป็นรูปภาพได้ดังนี้

รูปที่ 2.4 แสดงกระบวนการเลือกสรรของผู้รับสาร
ที่มา: Klapper, 1960 อ้างถึงใน ณัฐฤกตา เข็นเสถียร, 2557

ทั้งนี้ Schramm (1973 อ้างถึงใน กานต์ระพี พูลพิพัฒน์, 2556) ได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมเลือกรับข่าวสารของผู้รับสารนั้นมื่อองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ

- 1) ประสบการณ์ การที่แต่ละคนมีประสบการณ์ต่างกันจะทำให้มีการเลือกแสวงหาข่าวสารแตกต่างกัน
- 2) การประเมินประโยชน์ของข่าวสาร ผู้รับสารจะแสวงหาข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองในด้านใดก็ตามหนึ่ง
- 3) ภูมิหลัง ที่แตกต่างกันจะมีความสนใจในแต่ละสิ่งต่างกัน
- 4) การศึกษาและสภาพแวดล้อม ทำให้ผู้รับสารมีพฤติกรรมเลือกรับสื่อและเนื้อหาที่แตกต่างกัน
- 5) ความสามารถในการรับสาร สภาพร่างกาย และจิตใจ ทำให้ผู้รับสารมีพฤติกรรมเลือกรับข่าวสารต่างกัน
- 6) บุคลิกภาพ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวจิตใจ และพฤติกรรมของผู้รับสาร
- 7) อารมณ์ สภาพทางอารมณ์ของผู้รับสารจะส่งผลต่อการเข้าใจความหมายของข่าวสารได้
- 8) ทัศนคติ ถือเป็นตัวกำหนดในการเลือกเปิดรับและตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่ได้รับ

Merril and Lowenstien (1971 อ้างถึงใน ฌัฐกฤตา เซ็นเสถียร, 2557) ได้อธิบายเกี่ยวกับการเลือกรับสื่อหรือการใช้สิทธิของบุคคลว่ามีแรงผลักดันที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการ ดังนี้

1) ความเหงา เป็นเหตุผลหลักทางจิตวิทยาที่มนุษย์ไม่ชอบการอยู่เพียงลำพัง ชอบการอยู่รวมกลุ่ม ซึ่งหากไม่สามารถติดต่อสื่อสารกับใครได้ มนุษย์จึงหาทางออกให้ตนเองด้วยการเลือกอยู่กับสื่อต่าง ๆ ถือเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

2) ความอยากรู้อยากเห็น นับเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์ สื่อจึงใช้ส่วนนี้เป็นหลักในการนำเสนอข่าวสาร โดยมนุษย์นั้นมักจะอยากรู้อยากเห็นสิ่งที่ใกล้ตัวมากที่สุดไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม

3) ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง โดยพื้นฐานของมนุษย์จะสนใจผลประโยชน์ส่วนตัว เพื่อช่วยเพิ่มความรู้ทางด้านความคิด ความสะดวกสบาย ความปลอดภัย และความบันเทิง

4) ลักษณะเฉพาะของสื่อ โดยสื่อแต่ละชนิดจะมีลักษณะเฉพาะตัวขึ้นอยู่กับว่ามนุษย์แต่ละคนจะเลือกใช้ประโยชน์ของแต่ละสื่อเพื่อตอบสนองความต้องการไปในทิศทางใด ซึ่งตัวชี้วัดพฤติกรรมกรรมการเปิดรับสื่อของบุคคลมี 2 สิ่ง ดังนี้

4.1) วัดจากเวลาที่ใช้สื่อ โดยการวัดนี้อาจได้ผลไม่ชัดเจน เพราะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น ความสนใจ เวลาว่างหรือการเข้าถึงสื่อ

4.2) วัดจากความถี่ในการใช้สื่อ โดยการวัดความถี่นี้จะเป็นแบบเฉพาะเจาะจงเพื่อเป็นการลดความไม่ชัดเจนของการวัดจากเวลาที่ใช้สื่อ เช่น ความถี่การใช้งานในหนึ่งวัน ความถี่ในการเข้าชม เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสื่อตามลักษณะดังต่อไปนี้ (อ้างถึงใน ชนภัทร ธีระพิริยะกุล, 2552)

1) เลือกสื่อที่สามารถจัดหาได้โดยธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งมนุษย์นั้นจะใช้ความพยายามเพียงระดับหนึ่ง ซึ่งสิ่งใดที่ได้มายากมักจะไม่ได้รับการเลือก

2) เลือกสื่อที่สอดคล้องกับความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของตน

3) เลือกสื่อที่ตนสะดวกปัจจุบัน ผู้รับสารสามารถเลือกเปิดรับสื่อได้หลายประเภทตามพฤติกรรมกรรมการเลือกเปิดรับสื่อที่แตกต่างกัน หรือตามความสะดวกของตนเอง

4) เลือกสื่อตามความเคยชิน ผู้รับสารนั้นจะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ตนเองเคยรับ โดยมักจะพบในบุคคลที่มีอายุมาก

5) ลักษณะเฉพาะของสื่อ เป็นคุณลักษณะเฉพาะของสื่อที่มีผลต่อการเลือกสื่อของผู้รับสาร

จากแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวสารสรุปได้ว่า ในการเปิดรับข่าวสารนั้นผู้รับสารจะเป็นผู้เลือกใช้สื่อและสารโดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องของหลายประการที่ทำให้ผู้รับสารเลือกเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันไป โดยผู้รับสารจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเลือกเปิดรับหรือเลือกปฏิเสธข่าวสารนั้น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ ความเชื่อเดิมของตนเอง และผลตอบแทนที่จะได้รับประกอบการตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้มีการประมวลข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป ผ่านการเลือกเปิดรับ การเลือกรับรู้หรือการเลือกตีความหมาย และการเลือกจดจำ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย หลังจากการอ่านวารสารกองทัพไทย โดยการสร้างคำถามสำรวจในแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารได้แก่ ระยะเวลาและความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย พร้อมทั้งได้ระบุเกณฑ์มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก

2.4 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification Theory)

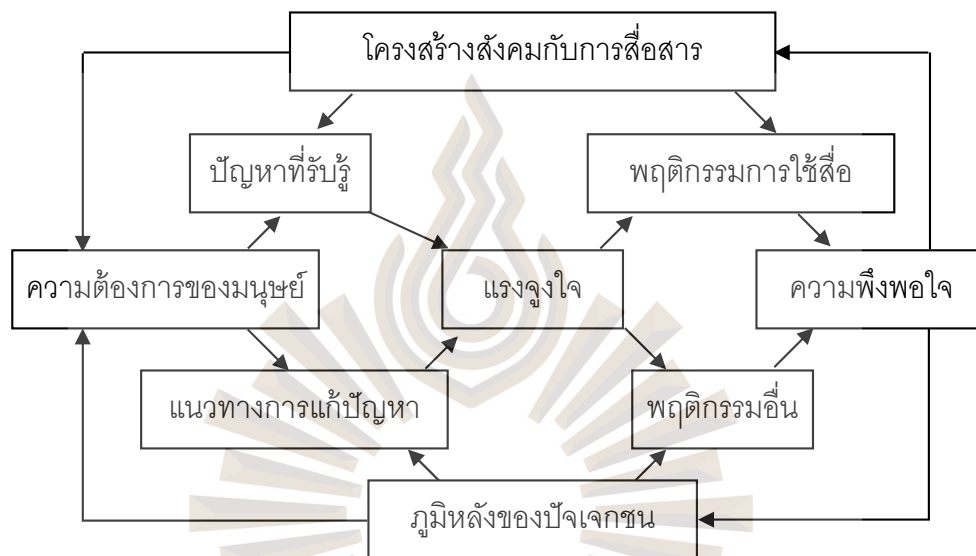
พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554, น. 711) ได้ให้ความหมายคำว่า ประโยชน์ไว้ดังนี้ “ประโยชน์” เป็นคำนาม หมายความว่า สิ่งที่มีผลใช้ได้ดีสมกับที่คิดมุ่งหมายไว้, ผลที่ได้ตามต้องการ, สิ่งที่เป็นผลดีหรือเป็นคุณ เช่น ประโยชน์ของการศึกษา ประโยชน์ของโรงเรียน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554, น. 840) ได้ให้ความหมายคำว่า พึงพอใจ ไว้ดังนี้ “พึงพอใจ” เป็นคำวิเศษณ์ หมายความว่า รัก, ชอบใจ”

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2559, น. 350-357) ได้อธิบายว่าทฤษฎีการใช้และความพึงพอใจในสื่อถือเป็นแนวทางการศึกษาที่ได้รับความนิยมอย่างยาวนานในสังคมไทย โดยทฤษฎีนี้มีพื้นฐานอยู่ที่การเลือกใช้สื่อหรือการเปิดรับสื่อของผู้รับสารหรือผู้บริโภค โดยทฤษฎีนี้เชื่อว่า

1) ผู้รับสารสามารถจัดอยู่ในฐานะเป็นผู้ใช้หรือเปิดรับสื่อ เพราะผู้รับสารจะได้ประโยชน์จากการเปิดรับสื่อในแง่การสร้างประสบการณ์โดยตรงจากข้อมูลข่าวสารของสื่อ

2) ผู้รับสามารถใช้ประโยชน์จากสาระในการนำเสนอของสื่อ และผู้รับสารเป็นผู้กระทำการใช้ซึ่งเป็นตัวแปรแทรกในกระบวนการสร้างผลกระทบ ตามทฤษฎีนี้ผู้รับสารถือว่าเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นและต้องการไปสู่เป้าหมายที่คาดคิดไว้โดยมีสื่อเป็นเครื่องมือ ผู้รับสารมีความรับผิดชอบในการเลือกสื่อเพื่อสนองต่อความต้องการของตนและใช้สารที่ได้มาเป็นหนทางในการสร้างความพึงพอใจต่อไป

รูปที่ 2.5 แสดงแผนการใช้และความพึงพอใจในสื่อ ของ Rosengren and Windahl

ที่มา: Rosengren & Windahl, 1974 อ้างถึงใน สุรพงษ์ ไสยณะเสถียร, 2559

อาจกล่าวได้ว่า Rosengren and Windahl (1974 อ้างถึงใน สุรพงษ์ ไสยณะเสถียร, 2559) เป็นผู้สถาปนาทฤษฎีนี้โดยชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างสังคมกับการสื่อสาร และภูมิหลังของปัจเจกชน ก่อให้เกิดความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์กระตือรือร้นตอบปัญหาที่รับรู้และพยายามหาแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งนำไปสู่แรงจูงใจพฤติกรรมการใช้สื่อเพื่อแก้ปัญหาที่ตนเองประสบ รวมไปถึงการหาแนวทางอื่น ๆ เพื่อไปยังคำตอบที่ตนมีความพึงพอใจ อย่างไรก็ตาม ภูมิหลังของบุคคลและโครงสร้างกับการสื่อสารยังคงเป็นเงื่อนไขต่อปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา แรงจูงใจ รวมทั้งพฤติกรรมการใช้สื่อและพฤติกรรมอื่น นอกจากนี้ผลของความพึงพอใจยังอาจส่งผลถึงโครงสร้างสังคมกับการสื่อสารและภูมิหลังของบุคคลหรือผู้รับสารได้

ขั้นตอนการใช้และความพึงพอใจในสื่อขึ้นอยู่กับอัตราส่วนของการคัดเลือกที่ได้เปรียบ กล่าวคือ คนจะเลือกเปิดรับสื่อใดขึ้นอยู่กับความคาดหวังที่จะได้ประโยชน์ จากการเปิดรับสารด้วยความพยายามที่ต้องการ หากความพยายามที่ต้องการเปิดรับสื่อมีมากในขณะที่ได้รับผลตอบแทนน้อย บุคคลก็จะไม่เลือกเปิดรับสื่อ นั้น เพราะ ไม่ได้ได้รับความพึงพอใจจากประโยชน์ที่ได้รับแต่ในทางตรงกันข้ามหากรางวัลหรือผลตอบแทนที่ได้รับมากเมื่อเทียบกับการไม่ต้องออกแรงในการพยายามเปิดรับสื่อ คนเราก็จะเลือกเปิดรับสื่อ นั้น เพราะถือเป็นทางเลือกที่ได้ประโยชน์สูงสุดท่ามกลางทางเลือกในการเปิดรับสื่อต่าง ๆ อันที่จริงการเลือกเปิดรับสื่อมีขั้นตอนคล้ายคลึงกับความต้องการตามหลักของมาสโลว์ ที่เริ่มจากความต้องการที่ง่าย ๆ ไปสู่ความต้องการที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

ในกรณีที่ผู้รับสารเป็นผู้กระตือรือร้น คนเหล่านี้จะเลือกเปิดรับสื่อด้วยความมุ่งมั่นมองถึงประโยชน์ที่ตนจะได้รับควบคู่ไปกับความพึงพอใจ โดยสิ่งแรกที่ผู้รับสารกลุ่มนี้คำนึงถึง คือ อรรถประโยชน์อันเป็นการใช้สื่อเพื่อให้งานของตนลุล่วงประสบความสำเร็จ สิ่งที่สอง คือ ความมุ่งมั่น โดยสิ่งนี้จะเกิดขึ้นเมื่อประชาชนมีแรงจูงใจสูงสุดในการกำหนดการใช้สื่อ สิ่งที่สาม คือ การคัดเลือก ผู้รับสารจะเลือกใช้สื่อเพื่อสะท้อนผลประโยชน์ที่มีอยู่จริง และสิ่งที่สี่ คือ อิทธิพลที่หนักแน่น ผู้รับสารจะสร้างกรอบจินตนาการจากความหมายของตนที่ได้รับจากสื่อ

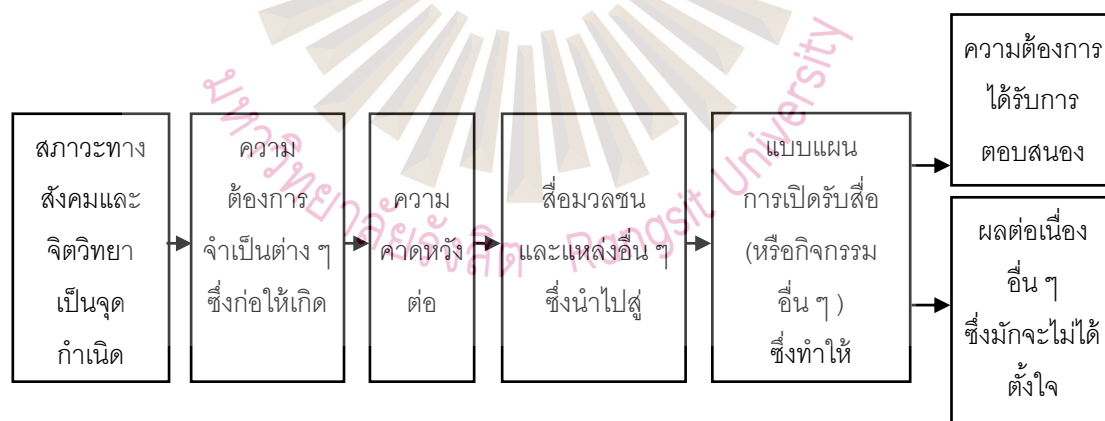
Maslow (1943 อ้างถึงใน สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2559) ได้ค้นหาวิธีที่จะอธิบายว่าทำไมคนจึงถูกผลักดันโดยความต้องการบางอย่าง ณ เวลาหนึ่ง ทำไมคนหนึ่งจึงทุ่มเทเวลาและพลังงานอย่างมากเพื่อให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยของตนเอง แต่อีกคนหนึ่งกลับทำสิ่งเหล่านั้นเพื่อให้ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น คำตอบของมาสโลว์ คือ ความต้องการของมนุษย์จะถูกเรียงลำดับจากสิ่งที่กดดันมากที่สุดไปถึ้น้อยที่สุด ทฤษฎีของมาสโลว์ได้จัดลำดับความต้องการตามความสำคัญไว้ดังนี้

- 1) ความต้องการทางกาย เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน คือ อาหาร ที่พัก อากาศ ยา รักษาโรค
- 2) ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการเพื่อความอยู่รอด โดยเป็นความต้องการในด้านความปลอดภัยจากอันตราย
- 3) ความต้องการทางสังคม เป็นความต้องการยอมรับจากเพื่อน
- 4) ความต้องการยกย่อง เป็นความต้องการการยกย่องส่วนตัว ความนับถือ และสถานะทางสังคม

5) ความต้องการให้ตนเองประสบความสำเร็จ เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล ความต้องการทำทุกสิ่งอย่างได้สำเร็จ

ทั้งนี้บุคคลพยายามที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกก่อน โดยเมื่อความต้องการนั้นได้รับความพึงพอใจในระดับหนึ่ง ความต้องการนั้นก็จะมีผลลดลง และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลพยายามสร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดลำดับต่อไป

Katz et al. (1974 อ้างถึงใน ภัทวลดี นิติเกษตรสุนทร และคณะ, 2557) ชี้ให้เห็นว่าสื่อจะไม่มีอิทธิพลต่อบุคคลที่ไม่เลือกใช้สื่ออย่างแน่นอน ซึ่งการเลือกใช้สื่อสืบเนื่องมาจากเหตุผลทางจิตวิทยาและความต้องการทางสังคมของบุคคลนั้น ๆ โดยการศึกษาการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชน เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยานับเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความต้องการหรือความจำเป็นของบุคคล ซึ่งทำให้เกิดความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งอื่น จนนำไปสู่การเปิดรับสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความพึงพอใจตามที่ต้องการ และเกิดผลอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตั้งใจ โดยสามารถสรุปได้ตามหน่วยพิจารณาดังนี้

รูปที่ 2.6 แสดงแบบจำลองทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของ Katz et al.

ที่มา: Katz et al., 1974 อ้างถึงใน ภัทวลดี นิติเกษตรสุนทร และคณะ, 2557

อย่างไรก็ตามแบบจำลองดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาทำให้บุคคลมีความต้องการหรือความจำเป็นที่ต่างกันออกไป จึงทำให้แต่ละบุคคลมีความคาดหวัง

ต่อสื่อมวลชนแต่ละประเภทแตกต่างกัน ดังนั้นบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันย่อมมีลักษณะการเปิดรับสื่อที่ต่างกัน และทำยสุดความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อก็ย่อมแตกต่างกันตามไปด้วย

อีกทั้งยังได้มีการสรุปหน้าที่เชิงสังคมและจิตวิทยาในการใช้สื่อ 5 ประการ ได้แก่

- 1) Cognitive needs คือ ความต้องการด้านข่าวสาร ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ
- 2) Affective needs คือ ความต้องการด้านอารมณ์ ความบันเทิง และความสุนทรีย์
- 3) Personal integrative needs คือ ความต้องการในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง ด้านความน่าเชื่อถือ ความสนใจ ความมั่นคง และสถานภาพตนเอง
- 4) Social integrative needs คือ ความต้องการสร้างความเชื่อมั่นในการติดต่อสัมพันธ์ทางสังคมกับคนในครอบครัว เพื่อน และผู้อื่นในสังคม
- 5) Tension release needs คือ ความต้องการหันเห และหลีกเลี่ยงความกดดันจากปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน โดยหันไปหาสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชนเพื่อลดระดับความเครียด

ทั้งนี้ได้มีงานวิจัยของ Wenner (1985 อ้างถึงใน กานตระพี พูลพิพัฒน์, 2556) ได้อธิบายเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริโภคข่าวสาร (News Gratification) โดยมีการแบ่งความพึงพอใจออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1) Orientational Gratification หมายถึง การใช้ข่าวสารเพื่อการอ้างอิงข้อมูล และเป็นแรงเสริมในความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม โดยการติดตามข้อมูลข่าวสาร หรือนำข้อมูลมาช่วยในการตัดสินใจ
- 2) Social Gratification หมายถึง การใช้ข่าวสารเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่กับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสังคมที่ได้จากการรับรู้ข่าวสาร เช่น การนำข้อมูลไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่น เป็นต้น
- 3) Para-social Gratification หมายถึง กระบวนการใช้ประโยชน์ของข่าวสารเพื่อดำรงเอกลักษณ์ของตน หรืออ้างอิงบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 4) Para-orientational Gratification หมายถึง กระบวนการใช้ประโยชน์ของข่าวสารเพื่อการผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ เพื่อปกป้องตนเอง โดยใช้ความเพลิดเพลินสนุกสนาน หลีกหนีความไม่พึงพอใจในสิ่งอื่น ๆ

จากทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจสรุปได้ว่า มนุษย์เรานั้นล้วนมีความต้องการหรือความจำเป็นที่แตกต่างกันออกไป อาจมาจากเหตุผลหลากหลายปัจจัยรอบตัว ทั้งทางสังคมและจิตวิทยา จึงทำให้แต่ละบุคคลมีความคาดหวังต่อสื่อมวลชนแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันย่อมมีลักษณะการเปิดรับสื่อที่ต่างกัน และในท้ายสุดความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อก็ย่อมแตกต่างกันตามไปด้วย

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาถึงการที่ใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย หลังจากการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย แล้ว นำสิ่งที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์อย่างไร และมีความพึงพอใจต่อวารสารกองทัพไทยมากน้อยเพียงใด โดยการสร้างคำถามสำรวจในรูปแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมตามกรอบทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจสามารถแบ่งได้ดังนี้

1) การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

1.1) ด้านเนื้อหา

- (1) ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการปลุกจิตสำนึกในการเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- (2) ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการทหาร ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในหน้าที่ และภารกิจ
- (3) ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาและการช่วยเหลือประชาชน ส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในความพร้อมของกองทัพ
- (4) ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านความรู้เพิ่มเติม ส่งผลให้นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น

1.2) ด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

- (1) ได้พัฒนาทักษะความรู้ด้านภาษาอังกฤษ สามารถนำมาปรับใช้กับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน
- (2) ได้พัฒนาทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย มั่นคง และปลอดภัย
- (3) มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้สามารถนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่น

2) ความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

2.1) ด้านเนื้อหา

- (1) ข้อมูลที่นำเสนอในบทความและข่าวเป็นประโยชน์ ทำให้สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
- (2) ข้อมูลที่นำเสนอในบทความและข่าวมีความทันสมัย ทำให้ได้ติดตามข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน
- (3) ข้อมูลที่นำเสนอในบทความและข่าวมีความถูกต้องชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง
- (4) การใช้ภาษาในการเขียนบทความและข่าวมีความน่าสนใจ สามารถสื่อความหมายและเข้าใจได้ง่าย
- (5) การเรียงลำดับในการนำเสนอข้อมูลเป็นขั้นตอน ก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างเป็นระบบ

2.2) ด้านรูปเล่ม

- (1) ภาพประกอบปกหน้าของวารสาร
- (2) ภาพประกอบภายในวารสาร
- (3) การจัดวางคอลัมน์
- (4) รูปแบบและขนาดของตัวอักษร
- (5) การออกแบบปกหน้า-หลัง
- (6) สีสีนของวารสาร
- (7) ขนาดของวารสาร

พร้อมทั้งได้ระบุเกณฑ์มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบ Likert's Scale ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้มีอยู่หลายเรื่องด้วยกัน โดยผู้วิจัยได้รวบรวมไว้เพื่อเป็นการศึกษาแนวทางการวิจัย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

2.5.1 กลุ่มศึกษาเรื่องการจัดวาระข่าวสารและผู้เฝ้าประตู่ข่าวสาร

กฤษณะ แสงจันทร์ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การกำหนดวาระประเด็นดาราผู้มีชื่อเสียงผ่านข่าวบันเทิงทางโทรทัศน์” พบว่า การกำหนดวาระข่าวบันเทิงทางโทรทัศน์ของบรรณาธิการข่าวบันเทิงมีการนำเสนอไปยังผู้รับสารโดยแบ่งเป็น 2 แนวทาง คือ แนวทางในการนำเสนอที่ติดตามสถานการณ์ก่อนและหลังเหตุการณ์ที่เป็นกระแส และแนวทางในการนำเสนอที่ติดตามเฉพาะช่วงที่เป็นกระแส โดยมีการกำหนดวาระการนำเสนอในเชิงการให้ความรู้ และการสื่อสารทางอารมณ์ เนื่องจากเป็นเรื่องราวของความเศร้าที่มีผลทางจิตใจผู้รับสารที่เป็นแฟน ในขณะที่ผู้รับสารโดยทั่วไปมีการรับรู้ตามการนำเสนอของรายการบันเทิงและมีการชมเศร้าตามการกำหนดวาระการนำเสนอ ข้อค้นพบหลักของงานวิจัยมี 3 ประเด็นดังนี้

1) การกำหนดวาระข่าวสาร สามารถสร้างให้ข่าวบันเทิงซึ่งอยู่ในประเภทข่าวเบา เป็นความสนใจระดับสาธารณชน หรือวาระแห่งชาติได้ โดยผ่านปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดวาระข่าวและกระบวนการนำเสนอต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้ข่าวเบาได้รับความสนใจเป็นประเด็นที่กล่าวถึงในระดับสังคม

2) ผู้รับสารที่เป็นแฟน และผู้รับสารโดยทั่วไป ที่ติดตามข่าวบันเทิงทางโทรทัศน์มีมุมมองแตกต่างจากการกำหนดวาระ ซึ่งจากงานวิจัยจะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้รับสารโดยทั่วไปนั้น กลุ่มหนึ่งจะรับรู้และเห็นด้วยกับการนำเสนอ แต่มีบางกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการนำเสนอในบางประเด็น

3) การกำหนดวาระข่าวสารสามารถสร้างให้ข่าวบันเทิง หรือข่าวประเภทข่าวเบา เป็นข่าวที่มีสาระความรู้ หรือจะเรียกได้ว่าเป็นข่าวเบาเชิงสาระ ที่ยังอยู่ในประเภทข่าวเบา แต่มีเนื้อหาที่ต้องคิด ต้องทำความเข้าใจ และเกิดเป็นความรู้จากการชมข่าวบันเทิง

พรทิพย์ ชนะคำ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การกำหนดวาระข่าวสารออนไลน์กับการก่อตัวของสาธารณมติในสังคมไทย” พบว่า วาระข่าวสารออนไลน์ในสังคมไทยเกิดขึ้นโดยมีองค์ประกอบเริ่มต้นจากแหล่งที่มาของข่าวสารในสังคมออนไลน์ คือ เว็บไซต์ข่าว บุคคลออนไลน์ และกลุ่มออนไลน์ ซึ่งแตกต่างจากแหล่งที่มาของข่าวสารในสังคมยุคสื่อมวลชนกระแสหลัก เนื่องด้วยบทบาทในการนำเสนอข่าวสารไม่ได้จำกัดอยู่ที่สื่อมวลชนเท่านั้น ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถสร้างเนื้อหาและเผยแพร่ได้ด้วยตนเอง ในองค์ประกอบด้านการสร้างเนื้อหาพบว่า มีการเลือกสรรข่าวสาร เน้นประเด็น ชี้นำประเด็น และขยายตักแต่งข่าวสาร อันนำไปสู่องค์ประกอบด้านรูปแบบเนื้อหาที่นำเสนอพบว่า มีทั้งรูปแบบข้อเท็จจริง เนื้อหาด้านอารมณ์ และการแสดงความคิดเห็น และองค์ประกอบสุดท้าย คือ ความสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างเว็บไซต์ต่าง ๆ ส่งผลให้

วาระข่าวสารนั้น ๆ ได้รับการเผยแพร่ด้วยความถี่สูงและกระจายไปในวงกว้างในลักษณะของการแพร่กระจายแบบเชื้อไวรัส จนเกิดเป็นวาระข่าวสารออนไลน์ในสังคมไทย

จิตรระพี บัวผัน (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์การจัดวาระและเนื้อหาของการนำเสนอข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย” พบว่า หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีการจัดวาระสารของข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติในหน้าหนึ่ง 7 รูปแบบ แบ่งลำดับความสำคัญได้ 7 ลำดับ โดยมีรูปแบบข่าวนำหนึ่ง มากที่สุด รองลงมา คือ ข่าวนำสอง หัวเด็กหนึ่ง หัวเด็กสอง ข่าวเด่นหนึ่ง ข่าวเด่นสาม และข่าวเด่นสอง ทั้งนี้พบว่าข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติในประเทศไทย มีรูปแบบข่าวนำหนึ่งมากที่สุด รองลงมา คือ ข่าวนำสอง และข่าวเด่นหนึ่ง ส่วนข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติในต่างประเทศ มีรูปแบบหัวเด็กหนึ่งมากที่สุด รองลงมา คือ หัวเด็กสอง เด่นสาม และข่าวนำสอง

อีกทั้งการจัดวาระสารการนำเสนอข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติแตกต่างกันตามนโยบายของสื่อ โดยนโยบายมีผลต่อการนำเสนอรูปแบบข่าวหน้าหนึ่ง และการพิจารณาเลือกประเด็นเพื่อพาดหัวข่าว ทั้งนี้ลักษณะของข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นข่าวเหตุการณ์ที่การนำเสนอข่าวก่อนต้นจะเป็นประเด็นความสูญเสียและเสียหาย ความช่วยเหลือ จากนั้นจึงนำไปสู่ประเด็นอื่น ๆ โดยพบว่าการนำเสนอข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติในประเทศมีมิติและมีการนำเสนอในประเด็นอื่น ๆ ที่หลากหลายกว่าการนำเสนอข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติในต่างประเทศ

ทิตยา เปลียนเฉย (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นกับการกำหนดวาระข่าวสารด้านสิทธิพลเมือง” พบว่า หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวและปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพิจารณาให้เป็นข่าวสำคัญหรือข่าวหนึ่งของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น คือ จะทำการคัดเลือกข่าวที่เกิดขึ้นในระยะเวลากว้างขวางเวลาที่หนังสือพิมพ์ออกจำหน่ายและเป็นข่าวที่ประชาชนสนใจ รวมถึงข่าวประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานราชการ โดยบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เป็นผู้กำหนดเนื้อหาข่าวหรือคัดเลือกข่าวเองทั้งหมด โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิพลเมืองในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับน้อย มีเพียงเสนอข่าวสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น ๆ หรือข้อมูลที่ภาครัฐให้ลงข่าวและการจ้างลงโฆษณา อีกทั้งปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอข่าวด้านสิทธิพลเมือง ปัญหาของหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะเป็นด้านต้นทุนของหนังสือพิมพ์ที่มีราคาแพงและขาดทุน ข้อจำกัดด้านพื้นที่ในการลงข่าว เนื่องจากระยะเวลาในการลงข่าวเป็นรายปักษ์จึงมีข่าวที่ต้องนำเสนอมาก ดังนั้นการลงข่าวจะต้องเน้นข่าวที่ประชาชนสนใจก่อน

สุปรียา กลิ่นสุวรรณ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การกำหนดวาระข่าวสารทางการเมืองในกลุ่มบล็อก โอเคเนชั่น” พบว่า วาระข่าวสารทางการเมืองในกลุ่มบล็อกการเมืองในโอเคเนชั่นมีความเชื่อมโยงกับวาระข่าวสารทางการเมืองของหนังสือพิมพ์กระแสหลักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยที่สามารถอธิบายถึงความเชื่อมโยงของวาระข่าวสารทางการเมืองของทั้งสองส่วนมีหลายประการ ได้แก่ เกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นของบล็อกเกอร์ การเลือกใช้แหล่งข่าวสารของบล็อกเกอร์ ภูมิหลังการเป็นนักวิชาชีพด้านข่าวสารของบล็อกเกอร์ นโยบายขององค์กรสื่อมวลชน โครงสร้างขององค์กรที่เป็นเจ้าของบล็อก และลักษณะความเป็นชุมชนออนไลน์

อีกทั้งพบว่า เนื้อหาทางการเมืองส่วนใหญ่ในเว็บไซต์โอเคเนชั่นเป็นประเด็นที่สะท้อนสิ่งที่สื่อกระแสหลักนำเสนอมากกว่าประเด็นสาธารณะ และเป็นประเด็นที่มาจากความสนใจส่วนบุคคลของบล็อกเกอร์ มีการใช้แหล่งสารในการผลิตเนื้อหาที่มาจากสื่อกระแสหลัก มีความเป็นอัตวิสัยจากการสอดแทรกความคิดเห็นของบล็อกเกอร์ และการเล่าเรื่องด้วยมุมมองเพียงด้านเดียว

อย่างไรก็ตาม ยังมีการแสดงให้เห็นถึงบทบาทการกำหนดวาระข่าวสารทางการเมืองจากบล็อกโอเคเนชั่นไปสู่สื่อหนังสือพิมพ์เป็นบทบาทที่ไม่ชัดเจน โดยเว็บไซต์โอเคเนชั่นมีบทบาทสำคัญต่อผู้สื่อข่าวและสื่อในเครือบริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป ด้วยการเป็นแหล่งข้อมูลและช่วยเสริมศักยภาพในการผลิตข่าว

นพวงษ์ มังคละชน (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “วาระข่าวสารและทิศทางเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายประชานิยม ที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ในยุครัฐบาลทักษิณและหลังรัฐบาลทักษิณ” พบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอวาระข่าวสารและทิศทางเนื้อหาในรัฐบาลแตกต่างจากรัฐบาลสุรยุทธ์ โดยในยุครัฐบาลทักษิณ หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญแก่นโยบายหรือความคืบหน้าในการดำเนินนโยบาย แหล่งข่าวสารส่วนใหญ่เป็นภาครัฐ ส่วนในรัฐบาลสุรยุทธ์ หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับการนำเสนอเรื่องการเมือง แก้ไข ปรับเปลี่ยน และตรวจสอบการทุจริตของรัฐบาลทักษิณ โดยที่แหล่งข่าวส่วนใหญ่ คือ องค์กรอิสระ ทั้งนี้หนังสือพิมพ์แต่ละประเภทนำเสนอเนื้อหาแตกต่างกัน โดยหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจมักให้ความสำคัญกับประเด็นข่าวเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือปฏิกิริยาของบุคคลหรือองค์กรอื่นที่มีต่อนโยบายของรัฐมากกว่าประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายหรือความคืบหน้าของนโยบายเหมือนอย่างหนังสือพิมพ์ประเภทอื่น

2.5.2 กลุ่มศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ

ณัฐกฤตา เซ็นเสถียร (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความต้องการข่าวสาร การเปิดรับ และการใช้ประโยชน์ของผู้ใช้เว็บไซต์ด้านความงาม” พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการใช้เว็บไซต์ด้านความงาม 2 - 3 วัน/สัปดาห์ และมีระยะเวลาการใช้งานแต่ละครั้ง 30 นาที - 1 ชั่วโมง มีความต้องการข่าวสารด้านความงามโดยรวมในระดับสูง มีความต้องการเนื้อหาข่าวสารด้านการวิจารณ์ผลหลังการใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการด้านความงามในระดับสูงมาก มีความพึงพอใจต่อข่าวสารด้านความงามโดยรวมในระดับสูง ทั้งนี้มีความพึงพอใจต่อเนื้อหาข่าวสารด้านการโฆษณาและข่าวประชาสัมพันธ์ด้านความงามในระดับปานกลาง และการใช้ประโยชน์ของผู้ใช้เว็บไซต์ด้านความงามมี 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) หลีกหนีจากสังคม และความโดดเดี่ยว 2) ทำความเข้าใจตนเองเพื่อปรับตัวเข้ากับเพื่อน สังคม และครอบครัว 3) สร้างความสุขและดูแลคนในครอบครัวและเพื่อน 4) เพิ่มความมั่นใจในการอยู่ร่วมกับสังคมและเพื่อน 5) สร้างความสุขและความมั่นใจให้ตนเอง

กานต์ระพี พูลพิพัฒน์ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความต้องการข่าวสาร การเปิดรับข่าวสาร และการใช้ประโยชน์ข่าวสารด้านการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร” พบว่า ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน จะมีการใช้ประโยชน์ข่าวสารด้านการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน ความต้องการข่าวสารด้านการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งหมายถึงความต้องการข่าวสารกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้เรียน เพราะ อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลมากมายที่ผู้เรียนจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์อยู่เสมอเพื่อคัดสรรข้อมูล แล้วจึงนำมาประมวลผลเอาแต่ข่าวสารเฉพาะที่ตนเองต้องการเท่านั้น ส่วนด้านการเปิดรับข่าวสารด้านการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ข่าวสารด้านการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากพบว่า นักเรียนยังมีปัญหาในการแสวงหาข้อมูลที่แตกต่างกัน และสำหรับความพึงพอใจข่าวสารด้านการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครพบว่ามี การเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีความรวดเร็ว และทันสมัย มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับที่สูงต่อไป

พิมพ์มาดา จิระเศวตกุล (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อละครซีทีคอม” พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 25 - 30 ปี ซึ่งมีระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานเอกชน และมีงานอดิเรกคือช้อปปิ้ง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่

รู้สึกพึงพอใจและรู้สึกสบายใจในระดับปานกลางกับการดำเนินชีวิตประจำวันในกรุงเทพมหานคร รวมถึงรู้สึกเบื่อหน่ายเล็กน้อย และเผชิญกับปัญหาเล็กน้อยที่แก้ไขได้

ผลการวิจัยในส่วนของพฤติกรรมการเปิดรับชม พบว่า ละครซีทีคอมที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมเป็นประจำอันดับแรก คือ เป็นต่อ รองลงมา คือ บ้านนี้มีรัก และบางรักซอย 9 ตามลำดับ รวมถึงผู้กองเจ้าเสน่ห์ที่มีจำนวนผู้ชมในอัตราสูงเช่นกัน เหตุผลที่ชมละครซีทีคอมดังกล่าว เพราะชื่นชอบเนื้อเรื่อง โดยมีลักษณะการชมเรื่อย ๆ ตั้งใจบ้าง ไม่ตั้งใจบ้าง และรับชมกับครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่ไม่เคยมีส่วนร่วมชมกับละครซีทีคอมที่รับชมเป็นประจำ

ผลการวิจัยในส่วนการใช้ประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับจากการรับชมละครซีทีคอมในระดับปานกลาง โดยคาดหวังจะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินโดยภายหลังจากรับชมละครซีทีคอม และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยพึงพอใจที่การรับชมละครซีทีคอมทำให้ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

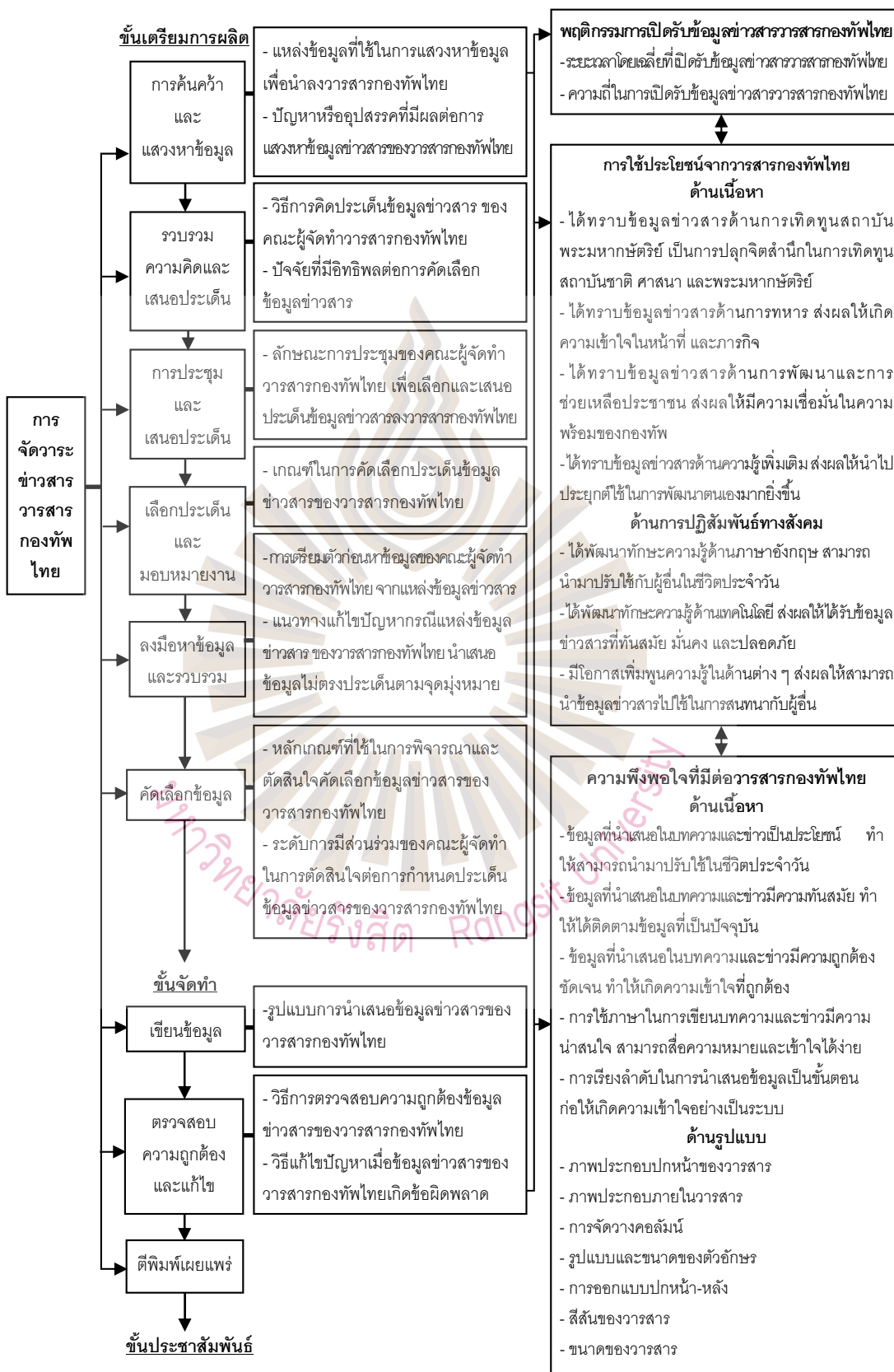
ชนภัทร ธีระพิริยะกุล (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และความต้องการข่าวสารด้านกำกับดูแลกิจการที่ดีของพนักงาน บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน)” พบว่า ด้านการเปิดรับข่าวสารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเปิดรับข้อมูลจากสื่อประเภทบุคคลเป็นสัดส่วนสูงสุด รองลงมา คือ สื่อกระจายเสียง ส่วนประเภทสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับน้อยที่สุด คือ สื่อกิจกรรม

ความต้องการข้อมูลข่าวสารด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของพนักงาน บมจ.ทีไอที ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีความต้องการข่าวสารด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีทั้ง 8 ด้าน ในระดับมาก ทุกด้าน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการข่าวสารด้านการมีจริยธรรม จรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเท่าเทียมกันเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ด้านหลักความรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจและการกระทำของตนเอง ตามลำดับ ส่วนด้านที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการข้อมูลข่าวสารน้อยที่สุด มีเท่านั้น 2 ด้าน คือ ด้านหลักความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่และภาระงานตามที่ได้รับมอบหมาย และการปฏิบัติตนเป็นประชากรที่ดีขององค์กรและสังคม ตามลำดับ โดยข่าวสารเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้วยความเป็นกลางและเป็นธรรมของหัวหน้างานและผู้บริหารเป็นข่าวสารที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการมากที่สุด

สุปราณี เทียนเล็ก (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการอ่าน การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่มีต่อหนังสือธรรมะประยุกต์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า กลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือธรรมะประยุกต์อยู่ในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 1.03 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการอ่านหนังสือธรรมะประยุกต์ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง อ่านสัปดาห์ละ 1 - 2 เล่ม และเคยอ่านหนังสือธรรมะประยุกต์เป็นเวลาไม่ถึง 1 ปี ลักษณะการอ่านของกลุ่มตัวอย่างมักจะอ่านหนังสือธรรมะประยุกต์เมื่อมีเวลาว่างและเมื่อเครียดหรือไม่สบายใจ บ้านเป็นสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ในการอ่านหนังสือธรรมะประยุกต์มากที่สุด ในด้านการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับประโยชน์และความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.10 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์และความพึงพอใจจากหนังสือธรรมะประยุกต์ในด้านความหลากหลายมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.64 รองลงมา คือ ด้านเสริมสร้างความเชื่อหรือช่วยในการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.53

การศึกษาวิจัยในหัวข้อ “การจัดวางระฆังสารของวารสารกองทัพไทย กับพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย” เป็นการศึกษาที่ตัวผู้ส่งสารว่ามีวิธีการสื่อสารข้อมูลออกไปอย่างไรผ่านการจัดวางระฆังสารวารสารกองทัพไทย และผู้รับสารมีพฤติกรรมอย่างไรหลังจากการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย แล้ว ได้รับประโยชน์ มีความพึงพอใจตรงตามความต้องการในด้านใดบ้าง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการจัดวางระฆังสาร การเปิดรับสาร การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ ส่วนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวารสารกองทัพไทยนั้น ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง แต่งานวิจัยดังกล่าวที่นำมาศึกษาก็น่าจะเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ได้เป็นอย่างมาก โดยผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะสามารถเป็นแนวทางให้กับผู้ที่ต้องการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ในโอกาสต่อไป

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาวารสารกองทัพไทย 10 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2552-2562) และสังเคราะห์เอกสาร รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การจัดวางระฆังวารสาร พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ จากนั้นจึงนำไปสร้างเป็นกรอบเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยเพื่อประมวลกระบวนการ การจัดวางระฆังวารสารกองทัพไทย จากนั้นจึงนำมาสรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นอกจากนี้ได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจพฤติกรรมกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย จากนั้นเมื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว จึงนำมาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดวางระฆังวารสารของวารสารกองทัพไทยกับพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยต่อไป

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การจัดวาระข่าวสารของวารสารกองทัพไทย กับพฤติกรรมการเปิดรับการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย” มุ่งเน้นการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงสำรวจ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวารสารกองทัพไทย 10 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2552 – 2562) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดวาระข่าวสาร พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย

ขั้นตอนที่ 2 สำรวจพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย โดยสามารถสรุปถึงการศึกษในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงสำรวจ

ขั้นตอนที่	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษา	แหล่งข้อมูล
1) การศึกษาวารสารกองทัพไทย 10 ปีย้อนหลัง (พ . ศ . 2552 – 2562) เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดวาระข่าวสาร พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึก คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย	1) เพื่อให้เข้าใจถึงการ จัด วาระ ข่าว สาร วารสารกองทัพไทย ของ คณะ ผู้ จัด ทำ วารสารกองทัพไทย	<u>การวิจัยเชิงคุณภาพ</u> 1) การศึกษาวารสารกองทัพไทย 10 ปีย้อนหลัง (พ . ศ . 2552 – 2562) เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์เชิงลึกการทำงานของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย เกี่ยวกับการจัดวาระข่าวสารวารสารกองทัพไทย และใช้แบบสัมภาษณ์โดยอิงโครงสร้างปานกลาง	1) วารสารกองทัพไทย 10 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2552 – 2562) ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย จำนวน 5 คน ได้แก่ 2.1) พันเอก สมเกียรติ พวงทอง 2.2) พันเอก วัชรชัย บรรจงปฐุ 2.3) พันเอก ดร. หญิง สรวงสุดา พูลเจริญ 2.4) พันโทหญิง สีนินาท อัครนิบุตร 2.5) ร้อยตรี วรรณยุทธ มีนะโยธิน
2) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย	2) เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย	<u>การวิจัยเชิงสำรวจ</u> สำรวจพฤติกรรมการเปิดรับ ข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย ของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย	ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย ใน 4 ระดับ ระดับละ 100 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

3.1 การดำเนินวิธีวิทยาการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

3.1.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

3.1.1.1 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

เป็นการศึกษาโดยรวบรวมวารสารกองทัพไทย 10 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2552 – 2562) ตำรา เอกสารต่าง ๆ ทั้งแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเรื่องการจัดวางระฆังสาร

3.1.1.2 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

เป็นการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย จำนวน 5 คน มีรายนามดังนี้

- (1) พันเอก สมเกียรติ พวงทอง ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร (กองบรรณาธิการ)
- (2) พันเอก วัชรชัย บรรจงปฐ ผู้อำนวยการกองผลิตสื่อโสตทัศนศึกษา สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร (กองบรรณาธิการ)
- (3) พันเอก ดร. หญิง สรวงสุดา พูลเจริญ ผู้อำนวยการกองกลาง กรมกิจการพลเรือนทหาร (กองบรรณาธิการ)
- (4) พันโทหญิง สีนีนาท อัครนิบุตร หัวหน้าแผนกวิเคราะห์เป้าหมาย กองปฏิบัติการจิตวิทยา สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร (คณะผู้จัดทำ)
- (5) ร้อยโท วรรณยุทธ มินะโยธิน นายทหารช่างเขียน แผนกสื่อสิ่งพิมพ์ กองประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร (คณะผู้จัดทำ)

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ โดยอิงโครงสร้างปานกลาง โดยผู้วิจัยได้จัดเตรียมข้อคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ โดยแนวทางในการตั้งประเด็นคำถามมาจากการสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดวางระฆังสาร รวมถึงวารสารกองทัพไทย 10 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2552 – 2562) โดยมีกรอบในการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

กรอบในการสัมภาษณ์คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย

ขั้นเตรียมการผลิต

- (1) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการแสวงหาข้อมูล เพื่อนำลงวารสารกองทัพไทย
- (2) ปัญหาหรืออุปสรรคที่มีผลต่อการแสวงหาข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย
- (3) วิธีการคิดประเด็นข้อมูลข่าวสาร ของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย
- (4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร
- (5) ลักษณะการประชุมของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย เพื่อเลือกและเสนอประเด็นข้อมูลข่าวสารลงวารสารกองทัพไทย
- (6) เกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย
- (7) การเตรียมตัวก่อนหาข้อมูลของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร
- (8) แนวทางแก้ไขปัญหากรณีแหล่งข้อมูลข่าวสาร ของวารสารกองทัพไทย นำเสนอข้อมูลไม่ตรงประเด็นตามจุดมุ่งหมาย
- (9) หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาและตัดสินใจคัดเลือกข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย
- (10) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะผู้จัดทำในการตัดสินใจต่อการกำหนดประเด็นข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย

ขั้นจัดทำ

- (1) รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย
- (2) วิธีการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย
- (3) วิธีแก้ไขปัญหาเมื่อข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทยเกิดข้อผิดพลาด

3.1.2.2 เครื่องบันทึกเสียงและแถบบันทึกเสียง

เมื่อผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์ โดยสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเสร็จเรียบร้อยแล้วจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติ วิทยสรณะ เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบเครื่องมือ และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปเสนอให้คณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในคนได้พิจารณาและหลังจากนั้นจึงนำไปแก้ไขก่อนเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อเพื่อขอสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลทั้ง 5 คน ในประเด็นคำถามที่มาจากกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงวารสารกองทัพไทย 10 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2552 – 2562) แล้ว ในขณะเดียวกันได้เปิดโอกาสให้แต่ละท่านมีอิสระในการตอบคำถาม แสดงความเห็น ให้ข้อมูลจนอิ่มตัว และรอบด้านเพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์ผลการศึกษา หลังจากนั้นได้นำรายละเอียดที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการถอดเทป เพื่อวิเคราะห์ สรุปผลการวิจัย

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการพรรณนาความ (Analysis Description)

3.2 การดำเนินวิธีวิทยาการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงสำรวจ

3.2.1 ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยที่ประจำอยู่ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรการหาตัวอย่างของ Yamane (1967) จากจำนวนข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 คือ ตั้งแต่ห้วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2561 - กันยายน พ.ศ. 2562 จำนวนทั้งสิ้น 15,224 คน (*หมายเหตุ ผู้วิจัยขอไม่เปิดเผยข้อมูลแหล่งที่มา เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% กำหนดความผิดพลาดไม่เกิน 5% หรือที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อกำหนดให้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้
(ในที่นี้ e = 0.05)

แทนค่า

$$n = \frac{15,224}{1+15,224 (0.05)^2}$$

$$n = 400$$

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 400 คน

3.2.3 การสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มตามลำดับชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้กำหนดให้กลุ่มประชากร แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ชั้นปฏิบัติการ, นายทหารชั้นปฏิบัติการ - ผู้บริหารระดับต้น, ผู้บริหารระดับกลาง และผู้บริหารระดับสูง จำนวน 4 ชั้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนของแต่ละกลุ่มจากประชากรทั้งหมด แล้วจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากทุกกลุ่มตามสัดส่วนของประชากร ซึ่งสามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นปฏิบัติงานที่ประจำอยู่ในกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มผู้อ่านวารสารกองทัพไทย โดยจำแนกออกเป็น 4 กลุ่มย่อย กลุ่มละ 100 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน ดังต่อไปนี้

1) เจ้าหน้าที่ชั้นปฏิบัติการ ได้แก่ สิบตรี/จ่าตรี/จ่าอากาศตรี - จ่าสิบเอก/พันจ่าเอก/พันจ่าอากาศเอก จำนวน 100 คน

- 2) นายทหารชั้นปฏิบัติการ - ผู้บริหารระดับต้น ได้แก่ ร้อยตรี/เรือตรี/เรืออากาศตรี - ร้อยเอก/เรือเอก/เรืออากาศเอก จำนวน 100 คน
- 3) ผู้บริหารระดับกลาง ได้แก่ พันตรี/นาวาตรี/นาวาอากาศตรี - พันเอก/นาวาเอก/นาวาอากาศเอก จำนวน 100 คน
- 4) ผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ พันเอก (พิเศษ)/นาวาเอก (พิเศษ)/นาวาอากาศเอก (พิเศษ) - พลเอก/พลเรือเอก/พลอากาศเอก จำนวน 100 คน

3.2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ที่มีลักษณะคำถามปลายปิด (Closed-Ended Question) และคำถามปลายเปิด (Opened-Ended Question) โดยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ เพื่อให้เนื้อหาของคำถามครอบคลุมมากที่สุด โดยแบ่งเนื้อหาของคำถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 เป็นคำถามเพื่อวัดพฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย
- ตอนที่ 3 เป็นคำถามเพื่อวัดการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย
- ตอนที่ 4 เป็นคำถามเพื่อวัดความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย
- ตอนที่ 5 เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

3.2.5 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ก่อนนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริงด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

3.2.5.1 หาความเที่ยงตรง (Validity)

นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้วิจัยได้ปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 2 คน คือ พันเอก วัชรชัย บรรจงปรุ และพันโทหญิง สีนินาถ อัครนิบุตร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลูติ วิทยสธนะ และเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมกับภาษาที่ใช้

(Wording) ครอบคลุมทุกประเด็นตามนิยามศัพท์เชิงแนวคิดวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นจึงขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องและเหมาะสมก่อนนำไปสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่

(1) พันเอก วัชรชัย บรรจงปฐ ผู้อำนวยการกองผลิตสื่อโสตทัศนศึกษา สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร

(2) พันโทหญิง สีนีนาท อัครนิบุตร หัวหน้าแผนกวิเคราะห์เป้าหมายกองปฏิบัติการจิตวิทยา สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร

(3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จูติ วิทยสรณะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

เป็นผู้ตรวจสอบแบบสอบถาม ในเรื่องของความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมกับภาษาที่ใช้ เพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 คะแนน หมายถึง แน่ใจว่าคำถามนั้นวัดได้ตรงสิ่งที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 คะแนน หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นวัดได้ตรงสิ่งที่ต้องการวัด

ให้คะแนน -1 คะแนน หมายถึง แน่ใจว่าคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงสิ่งที่ต้องการวัด

โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อกำหนดให้

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมบ่งชี้

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การเลือกข้อความ ใช้เกณฑ์ในการตัดสินความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ที่กำหนดค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้ต้องมากกว่า .5 ($IOC > .5$) จึงถือว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับ พฤติกรรมบ่งชี้ที่ต้องการวัด

ตารางที่ 3.2 แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบพฤติกรรมกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ

องค์ประกอบ	ข้อที่	พฤติกรรมบ่งชี้	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC แปลผล
			ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	
องค์ประกอบที่ 1 พฤติกรรมกรรมการ เปิดรับข้อมูล ข่าวสารวารสาร กองทัพไทย (จำนวน 2 ข้อ)	1	ระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่ท่านอ่านวารสาร กองทัพไทยแต่ละครั้ง	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	2	ท่านอ่านวารสารกองทัพไทยบ่อย แค่ไหน	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 2 การใช้ประโยชน์ จากวารสาร กองทัพไทย (จำนวน 7 ข้อ)	3	ด้านเนื้อหา ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการเงินทุน สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการปลูก จิตสำนึกในการเงินทุนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	4	ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการทหาร ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในหน้าที่ และภารกิจ	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	5	ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนา และการช่วยเหลือประชาชน ส่งผลให้ มีความเชื่อมั่นในความพร้อมของกองทัพ	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	6	ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านความรู้ เพิ่มเติม ส่งผลให้นำไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	7	ด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ได้พัฒนาทักษะความรู้ด้าน ภาษาอังกฤษ สามารถนำมาปรับใช้ กับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	1 ใช้ได้

ตารางที่ 3.2 แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบพฤติกรรมการเปิดรับการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อที่	พฤติกรรมบ่งชี้	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC แปลผล
			ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	
	8	ได้พัฒนาทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยีส่งผลให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย มั่นคง และปลอดภัย	0	+1	+1	0.67 ใช้ได้
	9	มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้สามารถนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่น	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 3 ความพึงพอใจ ที่มีต่อวารสาร กองทัพไทย (จำนวน 12 ข้อ)	10	ด้านเนื้อหา ข้อมูลที่น่าสนใจในบทความและข่าวเป็นประโยชน์ ทำให้สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	11	ข้อมูลที่น่าสนใจในบทความและข่าวมีความทันสมัยทำให้ได้ติดตามข้อมูลที่ทันสมัย	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	12	ข้อมูลที่น่าสนใจในบทความและข่าวมีความถูกต้องชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	13	การใช้ภาษาในการเขียนบทความและข่าวมีความน่าสนใจ สามารถสื่อความหมายและเข้าใจได้ง่าย	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	14	การเรียงลำดับในการนำเสนอข้อมูลเป็นขั้นตอนก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	15	ด้านรูปแบบ ภาพประกอบปกหน้าของวารสาร	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	16	ภาพประกอบภายในวารสาร	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	17	การจัดวางคอลัมน์	+1	+1	+1	1 ใช้ได้

ตารางที่ 3.2 แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบพฤติกรรมกรรมการเปิดรับการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อที่	พฤติกรรมบ่งชี้	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC แปลผล
			ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	
	18	รูปแบบและขนาดของตัวอักษร	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	19	การออกแบบปกหน้า-ปกหลัง	+1	+1	+1	1 ใช้ได้
	20	สีเส้นของวารสาร	0	+1	+1	0.67 ใช้ได้
	21	ขนาดของวารสาร	+1	+1	+1	1 ใช้ได้

3.2.5.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขแล้ว ไปทำการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างแต่มีใช้กลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ จำนวน 30 คน

การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ในส่วนของพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย เพื่อทดสอบความเข้าใจที่ตรงกันในข้อคำถามต่าง ๆ รวมถึงวัดความสอดคล้องภายในแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการคำนวณด้วยสถิติของ Cronbach ด้วยการหาสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -Coefficient) ซึ่งใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_1^2}{S_x^2} \right\}$$

เมื่อกำหนดให้

α	=	ดัชนีความเชื่อมั่น
n	=	จำนวนข้อสอบของแบบทดสอบ
S_1^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
S_x^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือปรากฏดังต่อไปนี้ ในด้านพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.860 การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.798 และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.883 จากผลนี้ จึงสามารถสรุปได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในระดับที่ยอมรับได้

3.2.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างให้สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม และขอรับแบบสอบถามคืนทันที ณ กองบัญชาการกองทัพไทย

3.2.7 เกณฑ์การวัดค่าตัวแปร

3.2.7.1 พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย

วัดจากระยะเวลาและความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารบทความ ข่าว ฯลฯ จากวารสารกองทัพไทย โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย		
มากกว่า 25 นาที	=	5 คะแนน
21 - 25 นาที	=	4 คะแนน
16 - 20 นาที	=	3 คะแนน
11 - 15 นาที	=	2 คะแนน
น้อยกว่า หรือเท่ากับ 10 นาที	=	1 คะแนน

(2) ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย

3 เดือน/ครั้ง	=	5 คะแนน
6 เดือน/ครั้ง	=	4 คะแนน
9 เดือน/ครั้ง	=	3 คะแนน
12 เดือน/ครั้ง	=	2 คะแนน
มากกว่า 12 เดือน/ครั้ง	=	1 คะแนน

แล้วนำมาจัดลำดับคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลคะแนนผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนโดยให้แต่ละหน่วยคะแนนมีช่วงเท่า ๆ กัน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารระดับต่ำมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารระดับสูงมาก

3.2.7.2 การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

วัดจากการใช้ประโยชน์ด้านเนื้อหา และด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของข้อมูลข่าวสารในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ด้านเนื้อหา

- (1) ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการปลูกจิตสำนึกในการเกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- (2) ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการทหาร ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในหน้าที่และภารกิจ
- (3) ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาและการช่วยเหลือประชาชน ส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในความพร้อมของกองทัพ
- (4) ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านความรู้เพิ่มเติม ส่งผลให้นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น

ด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

- (1) ได้พัฒนาทักษะความรู้ด้านภาษาอังกฤษ สามารถนำมาปรับใช้กับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน
- (2) ได้พัฒนาทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย มั่นคง และปลอดภัย
- (3) มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้สามารถนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่น

ผู้วิจัยกำหนดการให้คะแนนการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย โดยระบุเกณฑ์มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบ Likert's Scale ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	=	5 คะแนน
มาก	=	4 คะแนน
ปานกลาง	=	3 คะแนน
น้อย	=	2 คะแนน
น้อยที่สุด	=	1 คะแนน

แล้วนำมาจัดลำดับคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลคะแนนผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนโดยให้แต่ละหน่วยคะแนนมีช่วงเท่า ๆ กัน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีการใช้ประโยชน์น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีการใช้ประโยชน์น้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีการใช้ประโยชน์ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีการใช้ประโยชน์มาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีการใช้ประโยชน์มากที่สุด

3.2.7.3 ความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

วัดจากความพึงพอใจด้านเนื้อหา และด้านรูปแบบ โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ด้านเนื้อหา

- (1) ข้อมูลที่นำเสนอในบทความและข่าวเป็นประโยชน์ ทำให้สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
- (2) ข้อมูลที่นำเสนอในบทความและข่าวมีความทันสมัย ทำให้ได้ติดตามข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน
- (3) ข้อมูลที่นำเสนอในบทความและข่าวมีความถูกต้องชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง
- (4) การใช้ภาษาในการเขียนบทความและข่าวมีความน่าสนใจ สามารถสื่อความหมายและเข้าใจได้ง่าย
- (5) การเรียงลำดับในการนำเสนอข้อมูลเป็นขั้นตอน ก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างเป็นระบบ

ด้านรูปแบบ

- (1) ภาพประกอบปกหน้าของวารสาร
- (2) ภาพประกอบภายในวารสาร
- (3) การจัดวางคอลัมน์
- (4) รูปแบบและขนาดของตัวอักษร
- (5) การออกแบบปกหน้า – ปกหลัง
- (6) สีสีนของวารสาร
- (7) ขนาดของวารสาร

ผู้วิจัยกำหนดการให้คะแนนการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย โดยระบุเกณฑ์มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบ Likert's Scale ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	=	5 คะแนน
มาก	=	4 คะแนน
ปานกลาง	=	3 คะแนน
น้อย	=	2 คะแนน
น้อยที่สุด	=	1 คะแนน

แล้วนำมาจัดลำดับคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลคะแนนผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนโดยให้แต่ละหน่วยคะแนนมีช่วงเท่า ๆ กัน ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

3.2.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลทั้งหมดไปดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) ให้คะแนนคำตอบในแต่ละข้อ โดยการนำแบบสอบถามทุกฉบับมาลงรหัส (Coding) เพื่อให้ข้อมูลอยู่ในรูปของตัวเลขหรือรหัส
- 2) คัดลอกรหัสที่ลงไว้เรียบร้อยแล้วในแบบฟอร์มการลงรหัส เพื่อบันทึกลงในแผ่นบันทึกข้อมูล
- 3) ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
- 4) นำผลที่ได้มาแปลความหมายและจัดทำตารางแสดงผล เพื่อทำรายงานอธิบายสรุปผลการศึกษาต่อไป

3.2.9 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน รายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) เพื่อใช้ในการอธิบายถึงลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ และระดับชั้นปฏิบัติการพฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย ความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงของกลุ่มตัวอย่าง โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ วิธีการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) โดยนำเสนอเป็นรูปตารางประกอบการแปลความหมายเชิงบรรยาย

2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานในแต่ละข้อเพื่อสรุปผลอ้างอิงไปยังประชากรของการศึกษาในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดให้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และสามารถพิจารณาจากสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

H_0 : พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

H_1 : พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

สถิติที่ใช้ ได้แก่ การใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

H_0 : พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

H_1 : พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

สถิติที่ใช้ ได้แก่ การใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

H_0 : การใช้ประโยชน์วารสารกองทัพไทยไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

H_1 : การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

สถิติที่ใช้ ได้แก่ การใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

โดยนำเสนอเป็นรูปแบบตารางประกอบการแปลความหมายเชิงบรรยาย และมีเกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามเกณฑ์ดังนี้ (Hinkle, 1998 อ้างถึงใน นฤมล อนุศิริกุล, 2557)

ค่า (r)	ระดับของความสัมพันธ์
0.90 – 1.00	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
0.70 – 0.90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
0.50 – 0.70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.30 – 0.50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
0.00 – 0.30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

บทที่ 4

ผลการวิจัย

กองบัญชาการกองทัพไทย ได้ใช้วารสารกองทัพไทยเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ในการประชาสัมพันธ์ให้กับองค์กรมายาวนาน และได้รับการยอมรับเป็นอย่างมากจากทั้งภายในและภายนอกหน่วย ส่งผลให้วารสารกองทัพไทยยังคงมีการดำเนินการจัดทำเป็นประจำทุกปี และแจกจ่ายให้กับส่วนราชการทหาร ส่วนราชการพลเรือน สถาบันการศึกษา รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยตลอดช่วง 10 ปีที่ผ่านมา วารสารกองทัพไทยมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของรูปแบบและเนื้อหาของวารสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์ในสังคมมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการปรับเปลี่ยนตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาในแต่ละยุคสมัยที่ให้ความสำคัญของการนำเสนอที่แตกต่างกัน

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจถึงการจัดวารสารวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย และเพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมกรเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ผลการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย จำนวน 5 คน ตามประเด็นคำถามเกี่ยวกับการจัดวารสารวารสารกองทัพไทย และส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินผลพฤติกรรมกรเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย โดยในแต่ละส่วนนั้นจะใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่แตกต่างกันมาช่วยในการวิเคราะห์ กล่าวคือ ในส่วนที่ 1 จะใช้ทฤษฎีการจัดวารสาร (Agenda Setting) และแนวคิดบทบาทของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper) เป็นหลัก และในส่วนที่ 2 จะใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวสาร (Selective Exposure) และทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification theory) เป็นกรอบวิเคราะห์ข้อมูลจากผลของการตอบแบบสอบถาม

4.1 การจัดวาระข่าวสารวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย

การจัดทำวารสารกองทัพไทยนั้น มีบุคลากรสำคัญที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ กองบรรณาธิการ และคณะผู้จัดทำ โดยมีขั้นตอนของการจัดทำ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการผลิต ขั้นตอนจัดทำ และขั้นตอนการประชาสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยได้พิจารณาสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดทำวารสารของกองทัพไทยในทุกขั้นตอน คือ คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย จำนวน 5 คน ได้แก่

- 1) พันเอก วัชรชัย บรรจงปรุ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองผลิตสื่อโสตทัศนศึกษา สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร (กองบรรณาธิการ)
- 2) พันเอกหญิง ดร. สรวงสุดา พูลเจริญ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองกลาง กรมกิจการพลเรือนทหาร (กองบรรณาธิการ)
- 3) พันโทหญิง ทศนีย์ อุ่นเจริญ ตำแหน่ง ประจำกองประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร (คณะผู้จัดทำ)
- 4) พันโทหญิง สีนีนาท อัครนิบุตร ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกวิเคราะห์เป้าหมายกองปฏิบัติการจิตวิทยา สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร (คณะผู้จัดทำ)
- 5) ร้อยโท วรรณยุทธ มีนะโยธิน ตำแหน่ง นายทหารช่างเขียน แผนกสื่อสิ่งพิมพ์ กองประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร (คณะผู้จัดทำ)

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกโดยอิงโครงสร้างปานกลาง ด้วยการเตรียมข้อคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ โดยมีแนวทางตั้งประเด็นคำถามจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดวาระข่าวสาร รวมถึงมาจากวารสารกองทัพไทย 10 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2552 – 2562) โดยลักษณะของคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะแยกตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง คือ ขั้นตอนเตรียมการผลิต และขั้นตอนการจัดทำ โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีสำหรับการวิเคราะห์ กล่าวคือ ทฤษฎีการจัดวาระข่าวสาร ประกอบด้วย การกำหนดประเด็นข้อมูลข่าวสาร ประเด็นที่ผู้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญ การทำหน้าที่จัดลำดับข้อมูลข่าวสาร และรูปแบบการนำเสนอ ในส่วนของแนวคิดบทบาทของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ประกอบด้วย เกณฑ์การพิจารณาการคัดเลือกประเด็น ข้อมูลข่าวสาร กระบวนการทำงานของคณะผู้จัดทำ การเลือกใช้แหล่งข้อมูล ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือก และการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร

4.1.1 ชั้นเตรียมการผลิต

ในชั้นเตรียมการผลิต สามารถแบ่งเป็นขั้นตอนย่อยตามลักษณะของงานที่สำคัญได้เป็น 2 ขั้นตอน เพื่อใช้ในการจัดกลุ่มเนื้อหาของการสัมมนา ได้แก่ 1) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล และ 2) การประชุมและพิจารณาคัดเลือกประเด็น โดยมีคำถามจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ ดังนี้

4.1.1.1 การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

(1) วิธีการคิดประเด็นข้อมูลข่าวสารของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย

สำหรับวิธีการคิดประเด็นข้อมูลข่าวสาร คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยให้ความเห็นตรงกันว่า ต้องเป็นเรื่องที่ผู้กำหนดนโยบาย (ผู้บังคับบัญชา) สาธารณชนให้ความสนใจในขณะนั้น และก่อให้เกิดประโยชน์ ดังที่ว่า

“ในรอบ 10 ปี ของการจัดทำวารสารกองทัพไทย มักเป็นประเด็นที่คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยให้ความสำคัญที่จะนำเสนอต่อไปยังผู้รับสารได้รับรู้โดยทั่วกัน หรือจะเป็นประเด็นที่สาธารณชนให้ความสำคัญ สนใจที่จะติดตามข้อมูลข่าวสาร รวมถึงเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ แต่ในปัจจุบันจะเป็นประเด็นที่ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ ซึ่งประเด็นข้อมูลข่าวสารที่จะนำมาลงต้องเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามห้วงเวลาของวารสารกองทัพไทยในแต่ละฉบับ เป็นเรื่องที่บุคคลทั่วไปควรทราบ และก่อให้เกิดประโยชน์ โดยเน้นเรื่องของสถาบันพระมหากษัตริย์ และการช่วยเหลือประชาชน เป็นต้น” (พันเอก วัชรชัย บรรจงปรุ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 พฤษภาคม 2563)

“แต่เดิมวารสารกองทัพไทย การจัดลำดับข้อมูลข่าวสารให้ความสำคัญกับข้อมูลของหน่วยขึ้นตรงกับกองทัพไทยก่อน ตามห้วงเวลาของวารสารกองทัพไทยฉบับนั้น ๆ และให้ความสำคัญกับสถาบันหลัก สถาบันพระมหากษัตริย์อีกด้วย แต่ไม่ได้ลงรายละเอียดมาก เนื่องจากนโยบายผู้บังคับบัญชาให้นำหนักบทความด้านการทหารมากกว่า เพราะสามารถลงรายละเอียดได้ตามที่หน่วยต่าง ๆ ส่งมา และขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติมได้ ซึ่งในปัจจุบันการคิดประเด็นจะเป็นเรื่องของสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นหลัก การช่วยเหลือประชาชน และเรื่องที่สาธารณชนให้ความสำคัญเป็นลำดับถัดไป” (พันโทหญิง สีนีนาท อัคนิบุตร, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 มีนาคม 2563)

“พัฒนาการของวารสารกองทัพไทยในรอบ 10 ปี ด้านวิธีการคิดประเด็นทางคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยจะคิดประเด็นคร่าว ๆ โดยคำหนึ่งว่า เป็นเรื่องที่ทุกคนควรทราบ ทุกคนให้ความสำคัญ และเกิดประโยชน์เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารนั้นไปแล้ว อีกทั้งเป็นเรื่องที่ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญในขณะนั้น หรือตามนโยบาย ก็จะถูกนำเสนอตามไปด้วย ซึ่งประเด็นข้อมูลข่าวสารทุกเรื่องที่น่าเสนอจะต้องอยู่ภายในห้วงเวลาของวารสารกองทัพไทยในแต่ละฉบับ เพื่อความทันสมัยของข้อมูล” (ร้อยโท วรรณยุทธ มีนะโยธิน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 มีนาคม 2563)

(2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร

ในส่วนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข้อมูลข่าวสารนั้น คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยให้ความเห็นตรงกันว่า ความทันสมัย ทันเหตุการณ์ของข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ ถือเป็นสิ่งสำคัญในการคัดเลือกข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปลงวารสารกองทัพไทย หากข้อมูลใดไม่ทันเหตุการณ์จะไม่ถูกนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และต้องเป็นเรื่องที่ทุกคนสนใจ ก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อนำข้อมูลไปใช้งาน ดังที่ว่า

“ทั้งที่ผ่านมาและปัจจุบันการนำเสนอคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลนั้นต้องมีความทันสมัย โดยช่วงเวลาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในห้วงเวลาของวารสารกองทัพไทยในแต่ละฉบับ ความใกล้ชิดของเรื่องราวบทความนั้น ๆ โดยคนทั่วไปมักสนใจเรื่องใกล้ตัวอันส่งผลกระทบต่อตนเองได้มากกว่า เป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง มีความก้าวหน้าทั้งต่ออาชีพและการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยบุคคลทั่วไปสนใจ ควรรับทราบ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ดี ซึ่งเนื้อหาที่มีความชัดเจนไม่กำกวม สามารถเข้าใจได้ทันที” (พันเอก วัชรชัย บรรจงปुरु, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 พฤษภาคม 2563)

“วารสารกองทัพไทยยังคงมุ่งเน้นเรื่องข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ เป็นความต้องการของผู้อ่าน หรือกลุ่มบุคคลส่วนใหญ่ที่ต้องการรับข้อมูลข่าวสารในห้วงเวลานั้น ๆ และเป็นเรื่องที่น่าเสนอแล้วสร้างเสริมภาพลักษณ์ของภาคประชาชนที่ดีที่มีต่อกองทัพไทย” (พันเอกหญิง ดร. สรวงสุดา พูลเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 มีนาคม 2563)

“ความทันสมัยของข้อมูล ต้องมีความทันสมัย ไม่ล้าหลังจนเกินไป เพราะเนื้อหาเป็นข้อมูลทางการทหารที่ประชาชนไม่ค่อยได้ให้ความสนใจ ถ้าข้อมูลไม่ทันสมัยอีกจะทำให้ความน่าสนใจของเนื้อหาลดลง อีกทั้งข้อมูลและคำศัพท์ทางทหารที่ใช้ต้องไม่เชิงวิชาการมากเกินไป ผู้อ่านจะเกิดความไม่เข้าใจทำให้ไม่ยกอ่านวารสารกองทัพไทย” (พันโทหญิง สีนีนาท อัครนิบุตร, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 มีนาคม 2563)

“ข้อมูลมีความทันสมัย โดยเรื่องราวเกิดขึ้นภายในช่วงเวลาของวารสารกองทัพไทยในแต่ละฉบับ เป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนสนใจ ควรรวบรวม เกี่ยวกับบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น ๆ และทุกคนตระหนักให้มีความสำคัญ ก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อได้รับทราบข้อมูลนั้นแล้ว โดยเนื้อหาที่น่าเสนอต้องไม่ใช้ภาษาที่วิชาการมากเกินไป ต้องมีความชัดเจนเมื่ออ่านแล้วเข้าใจในทันที” (ร้อยโท วรรณยุทธ มีนะโยธิน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 มีนาคม 2563)

(3) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการแสวงหาข้อมูล เพื่อนำลงวารสารกองทัพไทย

สำหรับแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการแสวงหาข้อมูล คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยได้แสดงทัศนะตรงกันว่า การพิจารณาเลือกแหล่งข้อมูลต้องมีการคัดกรองแหล่งข้อมูลข่าวสารที่น่าเชื่อถือ มีแหล่งอ้างอิงที่ชัดเจนก่อนนำข้อมูลข่าวสารไปเผยแพร่ลงวารสารกองทัพไทยต่อไป ดังที่ว่า

“แหล่งข้อมูลที่ใช้จะนำข้อมูลมาจากหอจดหมายเหตุ เว็บไซต์ราชบัณฑิตยสภา สำนักพระราชพิธีการ ในการอ้างอิง เว็บไซต์หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ รวมทั้ง บทความจากหน่วยงานขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของบทความนั้น ๆ ว่าควรแสวงหาข้อมูลจากที่ใด” (พันโทหญิง ทศนีย์ อุ่นเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 มีนาคม 2563)

“แหล่งข้อมูลส่วนใหญ่ที่ทางวารสารกองทัพไทยยังคงให้ความสำคัญ คือ หน่วยงานขึ้นตรงกับกองทัพไทย ภารกิจต่าง ๆ ที่หน่วยรับผิดชอบ เพื่อเป็นการนำเสนอข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น มีรายละเอียดที่สามารถใส่ข้อมูลได้มากขึ้น ภารกิจในแต่ละหน่วยจะมีความแตกต่างกัน สร้างความหลากหลายในเชิงข้อมูล แต่ในอดีตเคยใช้แหล่งข้อมูลที่เป็นหน่วยงานนอกด้วย เพื่อสร้างความน่าสนใจ” (พันโทหญิง สีนีนาท อัครนิบุตร, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 มีนาคม 2563)

“แหล่งข้อมูลหลักที่ทางวารสารกองทัพไทยใช้นำเสนอเสมอมา คือ จากหน่วยขึ้นตรงของกองบัญชาการกองทัพไทย เป็นผู้ดำเนินการส่งบทความ โดยเนื้อหาจะมีความหลากหลาย เนื่องจากหน่วยขึ้นตรงของกองบัญชาการกองทัพไทยนั้น มีภารกิจ หน้าที่ และผลการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ซึ่งล้วนเกี่ยวกับด้านการทหารทั้งสิ้น และต่อมาเป็นข้อมูลจากเว็บไซต์ทางการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่แน่นอน เนื่องจากเป็นข้อมูลเฉพาะด้าน” (ร้อยโท วรรณยุทธ มีนะโยธิน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 มีนาคม 2563)

(4) ปัญหาหรืออุปสรรคที่มีผลต่อการแสวงหาข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย

ในส่วนของปัญหาหรืออุปสรรคที่พบได้บ่อยครั้งที่ส่งผลการหาข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยมีความเห็นตรงกันว่า เป็นเรื่องของความล่าช้าในการจัดส่งข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ไม่สามารถตีพิมพ์ได้ตามกำหนดเวลา เนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น ผู้รับผิดชอบในการจัดส่งบทความหรือข่าวสารไม่มีความเชี่ยวชาญ หรือระบบราชการของหน่วยที่ต้องรอให้ผู้บังคับบัญชานุมัติก่อนถึงสามารถจัดส่งได้ เป็นเหตุให้ข้อมูลข่าวสารนั้นไม่สามารถเผยแพร่ตามวงรอบที่ควรจะเป็น ดังที่ว่า

“ปัญหาที่มักเกิดเป็นประจำตลอดเวลาที่ผ่านมา เกิดจากหน่วยขึ้นตรงของกองบัญชาการกองทัพไทย ดำเนินการจัดส่งบทความมายังกรมกิจการพลเรือนทหารล่าช้า ทำให้การทำงานของคุณะทำงานวารสารกองทัพไทยเกิดความล่าช้าตามไปด้วย และปิดเล่มวารสารไม่ทันตามกำหนดเวลา ซึ่งหากบทความนั้น ๆ พ้นกำหนดระยะเวลาของการเปิดรับบทความ จะทำให้บทความนั้นไม่สามารถเผยแพร่ตีพิมพ์ตามวงรอบได้ อีกทั้งเว็บไซต์มีหลากหลายแหล่งที่มา ทำให้มีความคลาดเคลื่อนของข้อมูล” (พันเอก วัชรชัย บรรจงปฐุ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 พฤษภาคม 2563)

“ปัญหาหรืออุปสรรคที่มีผลต่อการแสวงหาข้อมูลข่าวสารโดยตรงมักจะเป็นในเรื่องของภาพประกอบบทความที่มีน้อย ความละเอียดของภาพต่ำ รวมทั้งเนื้อหาที่บางเรื่องมีการเขียนในเชิงวิชาการมากเกินไป จึงทำให้ผู้อ่านทั่วไปเข้าใจยาก” (พันโทหญิง ทศนีย์ อุ่นเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 มีนาคม 2563)

“ปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง คือ หน่วยขึ้นตรงของกองบัญชาการกองทัพไทย ส่งบทความซ้ำเกินกำหนด ทำให้บทความนั้นนำเสนอไม่ให้ทันตามวงรอบของวารสารกองทัพไทยในฉบับนั้น ๆ จึงต้องไปนำเสนอในเล่มถัดไป หรืออาจไม่ได้นำเสนอเลยเนื่องจากข้อมูลที่ส่งมา ไม่ตรงประเด็นตามความต้องการของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย และอีกปัญหาที่มักพบบ่อยครั้ง คือ เว็บไซต์ทางการของหน่วยงานต่าง ๆ มาจากหลายแหล่งที่มา บางครั้งอาจเกิดการผิดพลาดในการนำเสนอข้อมูล จึงต้องยึดแหล่งข้อมูลหลักแห่งใดแห่งหนึ่งในการนำเสนอข้อมูล” (ร้อยโท วรรณยุทธ มีนะโยธิน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 มีนาคม 2563)

4.1.1.2 การประชุมและพิจารณาคัดเลือกประเด็น

(1) การเตรียมตัวก่อนหาข้อมูลของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร

เกี่ยวกับบทบาทดังกล่าว คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยให้ความเห็นตรงกันว่า ก่อนการเตรียมการหาข้อมูลเพื่อนำมาลงวารสารกองทัพไทยจากแหล่งข้อมูลวารสารกองทัพไทย ต้องมีการกำหนดทิศทางของแต่ละฉบับว่าจะนำเสนอข้อมูลอะไรบ้าง ต่อมาจึงเป็นการสืบค้นข้อมูล และขอรับการสนับสนุนข้อมูลจากหน่วยงานอื่นต่อไป ดังที่ว่า

“ในขั้นแรกจะทำการกำหนดทิศทางของเนื้อหาตามกรอบโครงสร้างวารสารกองทัพไทย และสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ทางการของเรื่องนั้น ๆ หรือขอข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นเอกสารและรูปภาพจากเจ้าของเรื่องโดยตรง ต่อมาจึงมีหนังสือขอรับการสนับสนุนบทความจากส่วนราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อนำมาประชาสัมพันธ์ผ่านวารสารกองทัพไทยต่อไป” (พันโทหญิง ทศนีย์ อุ่นเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 มีนาคม 2563)

“ก่อนการค้นหาข้อมูลของวารสารกองทัพไทยในแต่ละฉบับ คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย มักจะกำหนดหัวข้อในการนำเสนอคร่าว ๆ ว่าควรเสนอข้อมูลข่าวสารไปในทิศทางใด ต่อมาจึงประสานขอรับการสนับสนุนบทความทางด้านการทหาร ภารกิจที่สำคัญของหน่วย จากหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย โดยขอให้หน่วยส่งข้อมูลมา เพื่อประชาสัมพันธ์ และมีการหาข้อมูลเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ทางการที่น่าเชื่อถือ และบุคลากรที่มีความน่าเชื่อถือที่มีประสบการณ์โดยตรงกับเรื่องนั้น ๆ” (ร้อยโท วรรณยุทธ มีนะโยธิน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 มีนาคม 2563)

“ในทุก ๆ ฉบับของวารสารกองทัพไทย มีการกำหนดทิศทางการค้นหาข้อมูลว่า วารสารกองทัพไทยในแต่ละฉบับจะนำเสนอเรื่องใด ต่อมาจึงนำมาสืบค้นหาข้อมูลจาก แหล่งข้อมูลข่าวสารทั้งจากเว็บไซต์ทางการเจ้าของเรื่อง เว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ บุคลากรที่มีความน่าเชื่อถือ มีความรู้พิเศษเฉพาะด้าน และมีประสบการณ์เกี่ยวข้องโดยตรง และ เพื่อให้วารสารกองทัพไทยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมทุกส่วนราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย จึงมีหนังสือขอรับการสนับสนุนบทความทางด้านการทหารพร้อมภาพประกอบ ภารกิจที่สำคัญของหน่วย โดยขอให้บันทึกข้อมูลส่งให้กรมกิจการพลเรือนทหาร เพื่อให้คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยนำมาพิจารณาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางวารสารกองทัพไทย ต่อไป” (พันเอก วิชระชัย บรรจงปฐุ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 พฤษภาคม 2563)

(2) ลักษณะการประชุมของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย เพื่อเลือก และเสนอประเด็นข้อมูลข่าวสารลงวารสารกองทัพไทย

ในส่วนของคุณลักษณะการประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือก และเสนอประเด็น นั้น คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า ทางคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยจะดำเนินการวางกรอบโครงร่างของเนื้อหาภายในเล่มดังกล่าวไว้เบื้องต้นว่า ควรคัดเลือก และ นำเสนอประเด็นข้อมูลข่าวสารอะไรบ้าง และนำไปประชุมในที่ประชุมใหญ่ของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย พร้อมกับกองบรรณาธิการในขั้นตอนต่อไป ดังที่ว่า

“ทั้งในอดีตและปัจจุบันจะทำการประชุมหารือกันภายในแผนกสื่อสิ่งพิมพ์ กองประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร ก่อนในขั้นต้น เพื่อกำหนด กรอบโครงร่างของวารสารกองทัพไทยในแต่ละฉบับว่าจะเป็นไปในทิศทางใด ต่อมาจึงทำการ คัดเลือกประเด็นสำคัญที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกัน และจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหาว่า เรื่องไหนควรเป็นเรื่องเด่นประจำฉบับ และทำที่สุดจึงวางแผนการใช้ภาพประกอบ หน้าปก” (พันโทหญิง ทศนีย์ อุ้นเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 มีนาคม 2563)

“ลักษณะการประชุมจะเป็นการแสดงความคิดเห็นผ่านมุมมองของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยในแต่ละกอง ทำให้เกิดหลากหลายของข้อมูล ช่วยกันเสนอแนะปรับเปลี่ยนในทิศทางที่ดีขึ้น ด้านเนื้อหาและภาพ เพราะที่ผ่านมาบางครั้งการทำงานเฉพาะกลุ่มเล็ก ๆ อาจมองไม่เห็น ทำให้ปัจจุบันจึงมีการจัดประชุมใหญ่ของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย เพื่อช่วยให้

เนื้อหาของข้อมูลมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลดีกับวารสารกองทัพไทยต่อไป” (พันโทหญิง สีนินาท อัครนิบุตร, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 มีนาคม 2563)

“คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย ทำการคัดเลือกบทความที่น่าสนใจที่เห็นควรนำเสนอลงวารสารกองทัพไทย จากหน่วยขึ้นตรงของกองบัญชาการกองทัพไทยส่งมา และเสนอประเด็นข้อมูลใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ โดยนำประเด็นต่าง ๆ ที่คัดเลือกในเบื้องต้นมาวางเป็นกรอบโครงร่างประเด็นคร่าว ๆ ต่อมาจึงทำการถกเถียงข้อมูลกันในที่ประชุมใหญ่ ว่าเรื่องใดเหมาะสมควรนำเสนอหรือไม่อย่างไร เพื่อให้ง่ายต่อการทำงาน” (ร้อยโท วรรณยุทธ มีนะโยธิน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 มีนาคม 2563)

(3) เกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย สำหรับเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข้อมูลข่าวสารนั้น คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยได้แสดงทัศนะไปในทิศทางเดียวกันว่า เนื้อหาที่น่าสนใจต้องมีความเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใด โดยเน้น 3 แนวทางหลักที่สำคัญ ได้แก่ การเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ ภารกิจของกองบัญชาการกองทัพไทย/นโยบายของผู้บังคับบัญชา และประเด็นสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับสารในภาพรวม ดังที่ว่า

“วารสารกองทัพไทยยังคงวางกรอบโครงเรื่องเกี่ยวกับกวีทหาร และเรื่องทั่วไป เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านข่าวสารขององค์กร และความรู้ทั่วไป ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงวารสารกองทัพไทยได้ โดยจะเกี่ยวกับการเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งข้อมูลที่น่าสนใจต้องเป็นการรวบรวมจากข้อมูลจริง ตรวจสอบได้ มีความเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ไม่นำเสนอด้านการเมืองการปกครองของไทย หรือมีผลกระทบกับประเทศอื่น ๆ และเป็นเรื่องที่ได้ความรู้สำหรับกำลังพลของกองบัญชาการกองทัพไทย และประชาชน เนื่องจากรายการแจกจ่าย มีทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนบางแห่งรวมทั้ง มหาวิทยาลัย โรงเรียน และบุคคลอื่น ๆ” (พันเอก วัชรชัย บรรจงปฐุ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 พฤษภาคม 2563)

“ประเด็นเกี่ยวกับการเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นเรื่องที่น่าสนใจในห้วงเวลานั้น ๆ ในแต่ละฉบับของวารสารกองทัพ

ไทย รวมทั้ง เรื่องที่เป็นจริง มีความน่าเชื่อถือ และสามารถอ้างอิงได้” (พันโทหญิง ทศนีย์ อุ่นเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 มีนาคม 2563)

“วารสารกองทัพไทย ให้ความสำคัญด้านเนื้อหาที่มีความเป็นกลาง มาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากทหารถูกวางไว้ตรงกลางระหว่างประชาชนและรัฐบาล อีกทั้งไม่สามารถเอนเอียง หรือโจมตีองค์กรใดองค์กรหนึ่งได้” (พันโทหญิง สีนีนาท อัครนิบุตร, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 มีนาคม 2563)

“เนื้อหาที่น่าเสนอที่ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญมาอย่างต่อเนื่องจะเกี่ยวกับการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ด้านการทหาร การปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ทั้งต่อหน่วยและประชาชน และความรู้ทั่วไป ซึ่งเนื้อหาที่น่าเสนอต้องมีความเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใด หรือส่งผลกระทบต่อผู้อื่น โดยเป็นเรื่องที่สามารถให้ความรู้สำหรับกำลังพลของกองบัญชาการกองทัพไทย และประชาชน” (ร้อยโท วรรณยุทธ มินะโยธิน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 มีนาคม 2563)

(4) หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาและตัดสินใจคัดเลือกข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย

ในส่วนของเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาและตัดสินใจคัดเลือกข้อมูลข่าวสารนั้น คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยแสดงทัศนะไปในแนวทางเดียวกันว่า เป็นการมุ่งเน้นการนำเสนอที่เป็นนโยบายเร่งด่วนของผู้บังคับบัญชา และความสดใหม่ของข้อมูลข่าวสารเป็นสำคัญ โดยต้องตรงตามหัวเวลาที่นำเสนอ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจของข้อมูลข่าวสาร ดังที่ว่า

“ทางคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยให้ความสำคัญกับขั้นตอนนี้เป็นอย่างมากมาโดยตลอด ในเรื่องของเกณฑ์ในการพิจารณา และตัดสินใจคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร โดยต้องมีความสัมพันธ์กับวิธีการคิดประเด็นข้อมูลข่าวสาร คือ เป็นเรื่องที่น่าเสนอเกี่ยวกับภารกิจหลักของกองทัพไทยและสิ่งที่เพิ่มเติม คือ ความถูกต้อง น่าเชื่อถือของข้อมูล มีความเป็นกลาง ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง ผลประโยชน์ หรือธุรกิจในเชิงพาณิชย์ และที่สำคัญเมื่อนำเสนอออกไปแล้วจะเป็นเรื่องที่เสริมสร้างภาพลักษณ์ สร้างความเข้าใจในทิศทางที่ดีของภาคประชาชนที่มีต่อกองทัพ” (พันเอกหญิง ดร. สรวงสุดา พูลเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 มีนาคม 2563)

“คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย จะตัดสินใจเลือกข้อมูลข่าวสารจากความทันสมัย ความถูกต้อง เป็นกลาง และเป็นเรื่องในที่ประชุมได้เสนอแนะกันมาแล้วว่ามีข้อมูลเพิ่มเติมอะไรบ้าง โดยสามารถตัดสินใจได้จากการพิจารณาในที่ประชุม เพราะมีผู้บังคับบัญชาเข้าร่วมด้วย” (พันโทหญิง สีนีนาท อัครนิบุตร, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 มีนาคม 2563)

“ผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำหนดนโยบายยังคงให้ความสำคัญเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ด้านการทหาร และความรู้ทั่วไป เป็นหลัก โดยเนื้อหาที่นำเสนอต้องมีความเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใด และก่อให้เกิดความรู้สำหรับกำลังพลของกองบัญชาการกองทัพไทย และประชาชนทั่วไปได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเรื่องดังกล่าวต้องมีความทันสมัย ตรงตามวงรอบวารสารกองทัพไทยในแต่ละฉบับที่ตีพิมพ์” (ร้อยโท วรรณยุทธ มีนะโยธิน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 มีนาคม 2563)

(5) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะผู้จัดทำในการตัดสินใจต่อการกำหนดประเด็นข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย

ในส่วนของการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจต่อการกำหนดประเด็น คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยมีทัศนคติตรงกันว่า แนวทางการดำเนินงานเป็นไปในลักษณะที่ให้ผู้รับผิดชอบหลัก คือ แผนกสื่อสารสัมพันธ์ กองประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร ดำเนินการประชุมกลุ่มย่อยพิจารณาในเบื้องต้นก่อน แล้วจึงนำผลการประชุมมานำเสนอต่อคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยพิจารณาอีกครั้งในภาพรวม ก่อนจะนำไปเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ร่วมกับผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกรมกิจการพลเรือนทหารพิจารณาอีกครั้ง เพื่อสรุปประเด็นข้อมูลข่าวสารที่จะลงในวารสารกองทัพไทย ให้มีความถูกต้องและเหมาะสมที่สุด ดังที่ว่า

“ตลอดมาคณะผู้จัดทำทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการกำหนดประเด็นข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากทุกข้อคิดเห็นก่อให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ ที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งจุดมุ่งหมายของคณะผู้จัดทำ คือ การผลิตวารสารกองทัพไทยให้ออกมาได้ดีที่สุด แต่การตัดสินใจท้ายสุดต่อการกำหนดประเด็นข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทยขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาว่าเห็นด้วย และเหมาะสมหรือไม่ในการนำเรื่องร่ววดังกล่าวมาลงวารสารกองทัพไทย” (พันเอก วัชรชัย บรรจงปฐุ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 พฤษภาคม 2563)

“ในคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้ทุกนาย ถ้าหากมีใครที่เสนอแนะ เพิ่มเติม แก้ไข สามารถเสนอแนะมาให้คณะผู้จัดทำได้เลย ไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชาให้ข้อพิจารณาผ่านทางคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย ก็สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ ถ้าหากไม่มีใครขัดแย้งก็ถือเป็นมติเอกฉันท์” (พันโทหญิง สีนีนาท อัครนิบุตร, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 มีนาคม 2563)

“คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยทุกคนล้วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการกำหนดประเด็นข้อมูลข่าวสาร และการลำดับความสำคัญของประเด็นในการนำเสนอ แต่การตัดสินใจขั้นสุดท้ายก่อนการตีพิมพ์ การกำหนดประเด็นข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทยจะขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชา และในที่ประชุมที่ให้ข้อคิดเห็นว่า ประเด็นนั้น ๆ ควรนำเสนอ แก้ไข หรือตัดออก” (ร้อยโท วรรณยุทธ มีนะโยธิน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 มีนาคม 2563)

(6) แนวทางแก้ไขปัญหากรณีแหล่งข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย
นำเสนอข้อมูลไม่ตรงประเด็นตามจุดมุ่งหมาย

การแก้ไขปัญหากรณีแหล่งข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย
นำเสนอข้อมูลไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยมีแนวคิดตรงกันว่าในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวสามารถทำได้โดยประสานสอบถามไปยังบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านนั้นโดยตรง เพื่อเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกที่ถูกต้อง ชัดเจน นำเชื่อถือ เพื่อลดความผิดพลาด และตรงประเด็นตามความต้องการ หรืออาจมีการเปลี่ยนแหล่งข้อมูลข่าวสารอื่น เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ตรงประเด็นตามความต้องการให้มากที่สุด ดังที่ว่า

“ในการแก้ไขปัญหาก็สามารถทำได้สองทาง คือ เปลี่ยนแหล่งข้อมูลที่ใช้เข้าไปเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารอื่นที่ให้ข้อมูลตรงประเด็นตามจุดมุ่งหมาย และข้อมูลที่รับมาไม่ผิดเพี้ยนจากสิ่งที่ต้องการ หรือสอบถามผู้ที่มีประสบการณ์โดยตรง เพื่อทราบข้อมูลเชิงลึกที่ถูกต้อง” (พันเอก วัชรชัย บรรจงปฐุ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 พฤษภาคม 2563)

“คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย จะทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลให้ชัดเจนอีกครั้งก่อนประสานกลับไปยังแหล่งข้อมูล สร้างความเข้าใจ ประสานการปฏิบัติด้วยการพูดคุย หรือสอบถามผู้รู้ และแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้” (พันเอกหญิง ดร. สรวงสุดา พูลเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 มีนาคม 2563)

“สามารถประสานกับแหล่งข้อมูลโดยตรงโดยไม่ผ่านหน่วย เข้าถึงผู้ทำข้อมูล หรือผู้เขียนบทความนั้น ๆ เลย หรือถ้าหากยังไม่ชัดเจนจะสอบถามข้อมูลเชิงลึกไปยังผู้รู้ที่สามารถตอบคำถามนั้น ๆ ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความถูกต้องที่สุด” (พันโทหญิง สีนีนาท อัครนิบุตร, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 มีนาคม 2563)

“ทางคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย จะใช้วิธีการสอบถามไปยังบุคลากรที่มีประสบการณ์โดยตรงกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อต้องการทราบข้อมูลเชิงลึกที่ถูกต้อง ซึ่งจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดของข้อมูลน้อยที่สุด หรืออาจไม่เกิดเลย และหากพบว่าแหล่งข้อมูลที่ใช้ข้อมูลมีความผิดพลาดเกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล มีความไม่ชัดเจน ต้องทำการเปลี่ยนแหล่งข้อมูลในทันที” (ร้อยโทวรรณยุทธ มีนะโยธิน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 มีนาคม 2563)

4.1.2 ชั้นจัดทำ

ในชั้นจัดทำนี้จะมีขั้นตอนย่อยตามลักษณะของงาน ประกอบด้วย การเขียนข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไข โดยมีคำถามจำนวนทั้งหมด 3 ข้อ ดังต่อไปนี้

4.1.2.1 การเขียนข้อมูล

รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย สำหรับรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ควรมีการใช้ภาพประกอบที่มีความน่าสนใจ โดยเน้นการออกแบบที่เรียบง่าย เพื่อให้ผู้รับสารเกิดความสนใจ อีกทั้งเนื้อหาใดที่เป็นประเด็นสำคัญ และอยู่ในความสนใจของสาธารณชนในขณะนั้น ผู้อ่านจะสามารถทราบได้ในทันที เนื่องจากมีการจัดวางเนื้อหาให้ที่โดดเด่น อาจปรากฏบนปก หรือมีจำนวนหน้ามากกว่าเรื่องอื่น ๆ ดังที่ว่า

“วารสารกองทัพไทยในทุก ๆ ฉบับ จะเป็นการนำเสนอข้อมูลผ่านบทความ ข่าว และภาพ โดยจำนวนหน้าและการออกแบบขึ้นอยู่กับเนื้อหาของเรื่องนั้น ๆ ว่าเป็นไปในทิศทางใด หรือข้อมูลมีความน่าสนใจ สำคัญมากน้อยเพียงใด โดยเรื่องใดที่มีความสำคัญกว่าเรื่องอื่น ๆ จะมีการเพิ่มหรือขยายพื้นที่ในการนำเสนอที่มากกว่าปกติ” (พันเอก วัชรชัย บรรจงปฎุ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 พฤษภาคม 2563)

“รูปแบบการนำเสนอของวารสารกองทัพไทยมักขึ้นอยู่กับประเด็นสำคัญของสถานการณ์ในหัวนั้น ๆ ถ้าเรื่องใดสำคัญเรื่องนั้นจะได้รับการจัดวาง ออกแบบในจำนวนหน้า เนื้อหา การวางภาพประกอบที่มีจุดเด่น หรือกระทั่งการออกแบบเป็นปกวารสารกองทัพไทยในเดือนนั้น ๆ” (พันเอกหญิง ดร. สรวงสุดา พูลเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 มีนาคม 2563)

“การนำเสนอจะเน้นการอ่านทำความเข้าใจง่าย มีภาพประกอบสวยงาม เนื่องจากในยุคนี้คนไม่นิยมอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาจำนวนมาก ดังนั้นภาพจึงมีส่วนช่วยในการดึงดูดให้คนอ่าน และการจัดวางที่เรียบง่ายสวยงาม อ่านแล้วสบายตา มีความเหมาะสม รวมทั้งมีการแบ่งคอลัมน์ช่วยให้อ่านง่ายยิ่งขึ้น” (พันโทหญิง สีนีนาท อัครนิบุตร, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 มีนาคม 2563)

“รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยจะเป็นการเขียนบทความ ข่าวพร้อมภาพประกอบ ซึ่งบทความไหนมีความสำคัญมากจำนวนพื้นที่หน้าในการนำเสนออีกจะมากตามไปด้วย และเรื่องใดมีความสำคัญที่พิเศษกว่าเรื่องอื่นก็จะถูกจัดลำดับความสำคัญผ่านการเรียงลำดับตามหัวข้อในการนำเสนอ” (ร้อยโท วรรณยุทธ มีนะโยธิน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 มีนาคม 2563)

4.1.2.2 การตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไข

(1) วิธีการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย

ในส่วนของวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารนั้น คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยเห็นว่า สามารถทำได้โดยการตรวจสอบเนื้อหาจากผู้ที่มีความรู้โดยตรงกับข้อมูลดังกล่าว ซึ่งการตรวจสอบหลักการใช้ภาษา การเขียนคำ เว้นวรรคคำ อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการใช้ภาษาโดยตรง และต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารอย่างละเอียดรอบคอบก่อนนำเสนอข้อมูลออกไป ดังที่ว่า

“ด้านการตรวจสอบความถูกต้องของการเขียนคำที่อยู่ในข้อมูลข่าวสารว่า เขียนคำถูกต้องหรือไม่ ทุกครั้งทางคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยจะทำการตรวจสอบผ่านเว็บไซต์สำนักงานราชบัณฑิตยสภา พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา และโทรศัพท์ติดต่อสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ด้านศิลปะ

ศาสตร์และการใช้ภาษา ส่วนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารที่น่าเสนอ อาจโทรสอบถามข้อมูลที่ถูกต้องไปยังหน่วยงานต้นเรื่อง หรือบุคลากรที่มีความน่าเชื่อถือ มีความรู้พิเศษเฉพาะด้าน และมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับเรื่องราวดังกล่าว” (พันเอก วัชรชัย บรรจงปรุ การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 พฤษภาคม 2563)

“คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย มักตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารจากผู้ที่มีความรู้หรือเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น โดยประสานไปยังหน่วยงานเจ้าของเรื่องที่มีความน่าเชื่อถือ รวมถึงเอกสารประกอบที่มีแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ และเว็บไซต์สำนักงานราชบัณฑิตยสภา หรือสำนักงานราชบัณฑิตยสภา เป็นต้น” (พันเอกหญิง ดร. สรวงสุดา พูลเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 มีนาคม 2563)

“การตรวจสอบหลักการใช้ภาษา การเขียน การเว้นวรรคตอนที่ถูกต้อง จากเว็บไซต์สำนักงานราชบัณฑิตยสภา และพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน รวมทั้งประสานขอคำแนะนำ ข้อเสนอ ระเบียบธรรมเนียมการใช้คำราชาศัพท์ และการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตกับสำนักราชเลขาธิการ เนื่องจากวารสารกองทัพไทยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งในการนำเสนอข้อมูลไม่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ หากเกิดข้อสงสัย จึงต้องสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องในทันทีก่อนการตีพิมพ์ เผยแพร่ซึ่งเป็นขั้นตอนต่อไป”(พันโทหญิง ทศนีย์ อุ่นเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 มีนาคม 2563)

“การตรวจสอบความถูกต้องนั้น หลัก ๆ ทางคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยสามารถตรวจสอบได้จากบุคคลต้นเรื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือสอบถามไปยังผู้ที่มีประสบการณ์โดยตรง ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ และในส่วนของการตรวจสอบการสะกดคำ สามารถตรวจสอบกับสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ทั้งการสะกดภาษาไทย คำแปลที่มาจากภาษาต่างประเทศ ผ่านการโทรศัพท์สอบถามกับแหล่งที่มีความน่าเชื่อถือของการใช้ภาษาไทย และพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน” (พันโทหญิง สีนีนา อัครนิบุตร, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 มีนาคม 2563)

(2) วิธีแก้ไขปัญหาเมื่อข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทยเกิดข้อผิดพลาด

สำหรับวิธีการแก้ไขปัญหาเมื่อข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอไปมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น โดยคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยได้ให้ความเห็นว่า ทางคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารอย่างละเอียด และทำการแก้ไขให้ถูกต้องมากที่สุดก่อนตีพิมพ์ เผยแพร่ อย่างไรก็ตามหากเมื่อตีพิมพ์แล้วพบข้อผิดพลาด สามารถใช้วิธีแก้ไขด้วยการติดต่อโรงพิมพ์เพื่อแก้ไข หรือลงข้อมูลแก้ไขในฉบับต่อไป ดังที่ว่า

“เมื่อข้อมูลที่นำเสนอของวารสารกองทัพไทยเกิดข้อผิดพลาดสามารถทำการลงข้อมูลแก้ไขและชี้แจงในฉบับถัดไป หากตรวจพบภายหลังจากการแจกจ่ายเรียบร้อยแล้ว แต่ถ้าตรวจพบก่อนการแจกจ่ายภายหลังการตีพิมพ์ จะใช้วิธีการแกะสติ๊กเกอร์แก้ไขในส่วนที่ผิดพลาด” (พันเอกหญิง ดร. สรวงสุดา พูลเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 มีนาคม 2563)

“อาจมีการประสานกับทางโรงพิมพ์ให้แก้ไขเฉพาะส่วนของข้อความที่เกิดข้อผิดพลาด โดยทำการพิมพ์ข้อความที่ถูกต้องลงบนกระดาษสติ๊กเกอร์ และนำมาปะติดแทนข้อความเดิมที่ผิด ซึ่งกระดาษสติ๊กเกอร์ที่จะนำมาติดนั้นจะต้องมีตัวอักษรสีตามรูปแบบเดิม รวมทั้งพื้นหลังสีเดียวกัน เพื่อให้ผู้อื่นไม่สะดุดตาเวลาอ่านวารสารกองทัพไทย” (พันโทหญิง ทศนีย์ อุ่นเจริญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 มีนาคม 2563)

“ทางคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยสามารถตรวจสอบกับโรงพิมพ์ได้ในเบื้องต้นว่ากระบวนการจัดพิมพ์ถึงขั้นตอนใดแล้ว ถึงแม้จะมีการสั่งพิมพ์ไปแล้วบางครั้งก็สามารถปรับแก้ไขได้ทันที หากไม่ทันก็จะมีร่วมกันแก้ไขกับทางโรงพิมพ์ โดยการใช้วัสดุที่มีความคล้ายคลึงมาปะทับ และแจ้งแหล่งต้นฉบับว่าเกิดข้อผิดพลาด เพื่อให้ผู้เขียนสามารถรับรู้ถึงปัญหาไปพร้อมกัน หากมีคนมาสอบถามจะได้ช่วยกันอธิบายข้อผิดพลาดร่วมกันได้ว่าสาเหตุเกิดจากอะไร” (พันโทหญิง สีนินาท อัครนิมุต, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 มีนาคม 2563)

4.2 พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสำรวจเพื่อประเมินผลพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ เพื่อให้เนื้อหาของคำถามครอบคลุมมากที่สุด โดยทำการเก็บรวบรวมข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 4 กลุ่มย่อย กลุ่มละ 100 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยการหาค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ ประกอบด้วย การแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์เชิงอนุมาน โดยการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อสรุปผลอ้างอิงไปยังประชากรของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และสามารถพิจารณาจากสมมติฐาน โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (Selective Exposure) และทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification Theory) เป็นกรอบวิเคราะห์เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างในประเด็นดังต่อไปนี้

4.2.1 ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	196	49.00
หญิง	204	51.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน เป็นเพศชาย 196 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 และเพศหญิง 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย
กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเทียบเท่ากับ 25 ปี	46	11.50
26-35 ปี	89	22.25
36-45 ปี	114	28.50
46-55 ปี	80	20.00
56-60 ปี	71	17.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 36-45 ปี มากที่สุด จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมา อายุ 26-35 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.25 อายุ 46-55 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และอายุ 56-60 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.75 และอายุต่ำกว่าหรือเทียบเท่ากับ 25 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย
กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นปฏิบัติงาน

ระดับชั้นปฏิบัติงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ชั้นปฏิบัติการ (สิบตรี/จ่าตรี/จ่าอากาศตรี – จ่าสิบเอก/พันจ่าเอก/ พันจ่าอากาศเอก)	100	25.00
นายทหารชั้นปฏิบัติการ – ผู้บริหารระดับต้น (ร้อยตรี/เรือตรี/เรืออากาศตรี – ร้อยเอก/เรือเอก/ เรืออากาศเอก)	100	25.00
ผู้บริหารระดับกลาง (พันตรี/นาวาตรี/นาวาอากาศตรี – พันเอก/นาวาเอก/ นาวาอากาศเอก)	100	25.00
ผู้บริหารระดับสูง (พันเอก (พิเศษ)/นาวาเอก (พิเศษ)/นาวาอากาศเอก (พิเศษ) – พลเอก/พลเรือเอก/พลอากาศเอก)	100	25.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 400 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ชั้นปฏิบัติการ (สิบตรี/จ่าตรี/จ่าอากาศตรี – จ่าสิบเอก/ พันจ่าเอก/พันจ่าอากาศเอก) จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 นายทหารชั้นปฏิบัติการ – ผู้บริหารระดับต้น (ร้อยตรี/เรือตรี/เรืออากาศตรี – ร้อยเอก/เรือเอก/เรืออากาศเอก) จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ผู้บริหารระดับกลาง (พันตรี/นาวาตรี/นาวาอากาศตรี – พันเอก/นาวาเอก/ นาวาอากาศเอก) จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และผู้บริหารระดับสูง (พันเอก (พิเศษ)/ นาวาเอก (พิเศษ)/นาวาอากาศเอก (พิเศษ) – พลเอก/พลเรือเอก/พลอากาศเอก) จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

4.2.2 ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่อ่านวารสารกองทัพไทยแต่ละครั้ง ของกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลา โดยเฉลี่ยที่อ่านวารสาร กองทัพไทยแต่ละครั้ง	ระดับพฤติกรรมการเปิดรับ		ค่าเฉลี่ย	S.D.
	จำนวน (คน)	ร้อยละ		
น้อยกว่า หรือเท่ากับ 10 นาที	101	25.25	2.74	1.046
11 - 15 นาที	113	28.25	การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	
16 - 20 นาที	58	14.50	ระดับปานกลาง	
21 - 25 นาที	47	11.75		
มากกว่า 25 นาที	81	20.25		

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 400 คน มีพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยในภาพรวมมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่อ่านวารสารกองทัพไทยแต่ละครั้ง 11 - 15 นาที มากที่สุด จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 รองลงมา คือ น้อยกว่า หรือเท่ากับ 10 นาที จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของความถี่ในการอ่านวารสารกองทัพไทยของกลุ่มตัวอย่าง

ท่านอ่าน วารสารกองทัพไทย บ่อยแค่ไหน	ระดับพฤติกรรมการเปิดรับ		ค่าเฉลี่ย	S.D.
	จำนวน (คน)	ร้อยละ		
3 เดือน/ครั้ง	160	40.00	การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ระดับสูง	1.025
6 เดือน/ครั้ง	123	30.75		
9 เดือน/ครั้ง	45	11.25		
12 เดือน/ครั้ง	44	11.00		
มากกว่า 12 เดือน/ครั้ง	28	7.00		

จากตารางที่ 4.5 พบว่าข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน มีพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีความถี่ในการอ่านวารสารกองทัพไทยมากที่สุด คือ 3 เดือน/ครั้ง จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา คือ 6 เดือน/ครั้ง จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.75 ตามลำดับ

4.2.3 ตอนที่ 3 การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทยของกลุ่มตัวอย่าง

การใช้ประโยชน์ จากวารสารกองทัพไทย	ระดับการใช้ประโยชน์					ค่าเฉลี่ย	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ระดับ การใช้ประโยชน์	
ด้านเนื้อหา							
1. ได้ทราบข้อมูล ข่าวสารด้านการเกิดทุน สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการปลูกจิตสำนึก ในการเกิดทุนสถาบัน ชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	146 (36.50)	145 (36.25)	109 (27.25)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.09 การใช้ประโยชน์ มาก	0.794
2. ได้ทราบข้อมูล ข่าวสารด้านการทหาร ส่งผลให้เกิดความเข้าใจ ในหน้าที่ และภารกิจ	137 (34.25)	157 (39.25)	58 (14.50)	48 (12.00)	0 (0.00)	3.96 การใช้ประโยชน์ มาก	0.984
3. ได้ทราบข้อมูล ข่าวสารด้านการพัฒนา และการช่วยเหลือ ประชาชน ส่งผลให้มี ความเชื่อมั่นในความ พร้อมของกองทัพ	143 (35.75)	149 (37.25)	108 (27.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.09 การใช้ประโยชน์ มาก	0.788
4. ได้ทราบข้อมูล ข่าวสารด้านความรู้ เพิ่มเติม ส่งผลให้นำไป ประยุกต์ใช้ในการ พัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น	129 (32.25)	148 (37.00)	77 (19.25)	46 (11.50)	0 (0.00)	3.90 การใช้ประโยชน์ มาก	0.984

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทยของกลุ่มตัวอย่าง(ต่อ)

การใช้ประโยชน์ จากวารสารกองทัพไทย	ระดับการใช้ประโยชน์					ค่าเฉลี่ย	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ระดับ การใช้ประโยชน์	
ด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม							
5. ได้พัฒนาทักษะ ความรู้ด้านภาษา อังกฤษ สามารถนำมา ปรับใช้กับผู้อื่นในชีวิต ประจำวัน	87 (21.75)	134 (33.50)	149 (37.25)	30 (7.50)	0 (0.00)	3.70 การใช้ประโยชน์ มาก	0.894
6. ได้พัฒนาทักษะ ความรู้ด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้ได้รับข้อมูล ข่าวสารที่ทันสมัย มั่นคง และปลอดภัย	116 (29.00)	139 (34.75)	128 (32.00)	17 (4.25)	0 (0.00)	3.89 การใช้ประโยชน์ มาก	0.877
7. มีโอกาสเพิ่มพูน ความรู้ในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้สามารถนำ ข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการ การสนทนากับผู้อื่น	122 (30.50)	146 (36.50)	98 (24.50)	34 (8.50)	0 (0.00)	3.89 การใช้ประโยชน์ มาก	0.938
รวม						3.93 การใช้ประโยชน์ มาก	0.894

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน มีการใช้ประโยชน์จากการอ่านวารสารกองทัพไทยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.93 โดยมีการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทยเกี่ยวกับได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการปลูกจิตสำนึกในการเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.09 และการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทยเกี่ยวกับได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาและการช่วยเหลือประชาชน ส่งผลให้มี

ความเชื่อมั่นในความพร้อมของกองทัพ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.09 รองลงมา คือ ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการทหาร ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในหน้าที่และภารกิจ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.96 ตามลำดับ

4.2.4 ตอนที่ 4 ความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของกลุ่มตัวอย่าง

ความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ระดับความพึงพอใจ	
ด้านเนื้อหา							
1. ข้อมูลที่น่าสนใจในบทความและข่าวเป็นประโยชน์ ทำให้สามารถนำมาปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน	111 (27.75)	134 (33.50)	121 (30.25)	34 (8.50)	0 (0.00)	3.80 ความพึงพอใจมาก	0.940
2. ข้อมูลที่น่าสนใจในบทความและข่าวมีความทันสมัย ทำให้ได้ติดตามข้อมูลที่ เป็นปัจจุบัน	128 (32.00)	152 (38.00)	98 (24.50)	22 (5.50)	0 (0.00)	3.97 ความพึงพอใจมาก	0.886
3. ข้อมูลที่น่าสนใจในบทความและข่าวมีความถูกต้องชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง	129 (32.25)	151 (37.75)	120 (30.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.02 ความพึงพอใจมาก	0.790
4. การใช้ภาษาในการเขียนบทความและข่าวมีความน่าสนใจ สามารถสื่อความหมายและเข้าใจได้ง่าย	126 (31.50)	152 (38.00)	122 (30.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.01 ความพึงพอใจมาก	0.788

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ความพึงพอใจ ที่มีต่อวารสารกองทัพไทย	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ระดับความ พึงพอใจ	
5. การเรียงลำดับในการ นำเสนอข้อมูลเป็นขั้นตอน ก่อให้เกิดความเข้าใจ อย่างเป็นระบบ	142 (35.50)	149 (37.25)	99 (24.75)	10 (2.50)	0 (0.00)	4.06 ความพึงพอใจ มาก	0.837
ด้านรูปแบบ							
6. ภาพประกอบปกหน้า ของวารสาร	161 (40.25)	205 (51.25)	34 (8.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.32 ความพึงพอใจ มาก	0.623
7. ภาพประกอบภายใน วารสาร	149 (37.25)	208 (52.00)	43 (10.75)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.27 ความพึงพอใจ มาก	0.641
8. การจัดวางคอลัมน์	113 (28.25)	219 (54.75)	68 (17.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.11 ความพึงพอใจ มาก	0.664
9. รูปแบบและขนาดของ ตัวอักษร	140 (35.00)	196 (49.00)	64 (16.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.19 ความพึงพอใจ มาก	0.689
10. การออกแบบปกหน้า - ปกหลัง	172 (43.00)	170 (42.50)	54 (13.50)	4 (1.00)	0 (0.00)	4.27 ความพึงพอใจ มาก	0.728
11. สีสีนของวารสาร	175 (43.75)	168 (42.00)	54 (13.50)	3 (0.75)	0 (0.00)	4.29 ความพึงพอใจ มาก	0.722

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ระดับความพึงพอใจ	
12. ขนาดของวารสาร	161 (40.25)	165 (41.25)	70 (17.50)	4 (1.00)	0 (0.00)	4.21 ความพึงพอใจมาก	0.759
รวม						4.13 ความพึงพอใจมาก	0.755

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน มีความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.13 โดยมีความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยเกี่ยวกับภาพประกอบปกหน้าของวารสารมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.32 รองลงมา คือ มีความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยเกี่ยวกับสีสันทันของวารสาร คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.29 ตามลำดับ

4.2.5 ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงด้านเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงด้านเนื้อหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ตอบ	385	96.25
ตอบ	15	3.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ส่วนใหญ่ไม่ตอบ มีจำนวน 385 คน คิดเป็นร้อยละ 96.25 และตอบ มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงด้านเนื้อหาที่ให้
ข้อเสนอแนะ

ถ้าตอบให้ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ควรเพิ่มจำนวนบทความภาษาอังกฤษ	1	6.67
2. ควรมีความหลากหลายในบทความ เพื่อให้ทุกคนสามารถอ่านได้	3	13.32
3. เนื้อหามีการใช้ภาษาที่เป็นราชการจนเกินไป อ่านเข้าใจยาก	4	26.67
4. เนื้อหาสาระมีความเหมาะสม	2	13.32
5. ชาวที่นำมาลงไม่ทันสมัย	1	6.67
6. อยากให้นำเสนอภารกิจกองทัพที่ประชาชนไม่เคยได้รับรู้ในหลากหลายแง่มุมให้มากยิ่งขึ้น	1	6.67
7. หากมีคอลัมน์นักคิด นักเขียน หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นประโยชน์ต่อข้าราชการทหารจะน่าสนใจมากขึ้น	1	6.67
8. เพิ่มเนื้อหาด้านสิทธิประโยชน์ และหลักงานสายวิชาการ	1	6.67
9. ควรมีเนื้อหาพิเศษ เช่น คอลัมน์เปิดกว้างสำหรับนักเขียนหน้าใหม่	1	6.67
10. ควรเพิ่มเนื้อหาด้านการทหารให้มากขึ้น	1	6.67
รวม	15	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงด้านเนื้อหา เห็นว่า เนื้อหามีการใช้ภาษาที่เป็นราชการจนเกินไป อ่านเข้าใจยาก มากที่สุด มีจำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมา คือ ควรมีความหลากหลายในบทความ เพื่อให้ทุกคนสามารถอ่านได้ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.32 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงด้านรูปแบบของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง ด้านรูปแบบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ตอบ	386	96.50
ตอบ	14	3.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ส่วนใหญ่ไม่ตอบ มีจำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 96.50 และตอบ มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงด้านรูปแบบที่ให้ข้อเสนอแนะ

ถ้าตอบให้ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การจัดวางควรรนำเสนอนิรูปแบบที่เข้าใจง่าย	1	7.14
2. อยากให้เล่มขนาดลดลง พกพายาก น้ำหนักเยอะ	2	14.29
3. รูปแบบเล่มดีมาก	5	35.72
4. ควรทำวารสารเป็นแบบ E-Book โดยส่งไปในกรู๊ปไลน์เพื่อ ประชาสัมพันธ์ และเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิต	2	14.29
5. รูปภาพประกอบสวยงาม ภาพหน้าปกดูยิ่งใหญ่ การจัดวางเนื้อหา อ่านได้ชัดเจน	1	7.14
6. รูปแบบเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเหมาะสม	1	7.14
7. ควรเพิ่มการตอบโต้กับผู้อ่าน เช่น การร่วมสนุกตอบคำถามชิง รางวัล	1	7.14
8. ควรออกแบบวารสารให้ถี่ขึ้น เป็น 2 เดือน/เล่ม	1	7.14
รวม	14	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงด้านรูปแบบ เห็นว่า รูปแบบเล่มดีมาก มากที่สุด

มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35.72 รองลงมา คือ อยากรู้ให้เล่มขนาดลดลง พกพายาก น้ำหนักเยอะ มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และควรทำวารสารเป็นแบบ E-Book โดยส่งไปในกรู๊ปไลน์ เพื่อประชาสัมพันธ์ และเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิต มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

4.2.6 ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการวิจัยเรื่อง “การจัดวาระข่าวสารของวารสารกองทัพไทย กับพฤติกรรมการเปิดรับการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย” ซึ่งมีสมมติฐานการวิจัยกำหนดไว้ 3 ข้อ ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยหากผลการทดสอบปรากฏว่า ปฏิเสธสมมติฐาน (H_0) ยอมรับสมมติฐาน (H_1) แสดงว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นจริง ในทางตรงกันข้าม หากผลการทดสอบยอมรับ (H_0) และปฏิเสธสมมติฐาน (H_1) แสดงว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ไม่เป็นจริง

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยทั้ง 3 ข้อปรากฏดังตารางที่ 4.12-4.14

สมมติฐานการวิจัยที่ 1

พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

โดยสามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติที่ 1 ดังนี้

H_0 : พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

H_1 : พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสาร กองทัพไทย กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

ตัวแปร	การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย	
	r	Sig
พฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูล ข่าวสารวารสารกองทัพไทย	0.926**	.000

จากตารางที่ 4.12 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูล
ข่าวสารวารสารกองทัพไทย กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย พบว่า พฤติกรรมกร
เปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย
ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 อยู่ในระดับสูงมาก

สมมติฐานการวิจัยที่ 2

พฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อ
วารสารกองทัพไทย

โดยสามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติที่ 2 ดังนี้

H_0 : พฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยไม่มีความสัมพันธ์กับ
ความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

H_1 : พฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับ
ความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสาร
กองทัพไทย กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

ตัวแปร	ความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย	
	r	Sig
พฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูล ข่าวสารวารสารกองทัพไทย	0.859**	.000

จากตารางที่ 4.13 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 อยู่ในระดับสูง

สมมติฐานการวิจัยที่ 3

การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

โดยสามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติที่ 3 ดังนี้

H_0 : การใช้ประโยชน์วารสารกองทัพไทย ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

H_1 : การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

ตัวแปร	ความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย	
	r	Sig
การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย	0.875**	.000

จากตารางที่ 4.14 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย พบว่า การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 อยู่ในระดับสูงมาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในหัวข้อ การจัดวางระข่าวสารของวารสารกองทัพไทย กับพฤติกรรมการเปิดรับการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการจัดวางระข่าวสาร และแนวคิดบทบาทของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร เป็นกรอบการวิจัยสำหรับส่วนที่ 1 ในการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย เพื่อให้เข้าใจถึงการจัดวางระข่าวสารวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย ตลอดจนใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวสาร และทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ เป็นกรอบวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับส่วนที่ 2 ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินผลพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในกระบวนการจัดทำวารสารกองทัพไทย ซึ่งนับเป็นสื่อสิ่งพิมพ์หลักของกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ขององค์กรให้กับผู้รับสาร ได้แก่ กำลังพลของกองบัญชาการกองทัพไทย และประชาชนทั่วไป โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการของการจัดทำวารสาร ประกอบด้วย กองบรรณาธิการ และคณะผู้จัดทำ ซึ่งต้องทำหน้าที่เสมือนเป็นสื่อมวลชนในการพิจารณาคัดเลือกและกำหนดประเด็นข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนพิจารณาหาแนวทางกระตุ้นให้ผู้รับสารเกิดความสนใจในข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย ดังนั้นสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 เพื่อให้เข้าใจถึงการจัดวาระข่าวสารวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย

การจัดวาระข่าวสารของวารสารกองทัพไทย คือ การที่คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย แสดงบทบาทเสมือนสื่อมวลชนในการทำหน้าที่คัดเลือกเรื่อง หรือเป็นผู้กำหนดประเด็นต่าง ๆ เพื่อพิจารณาคัดเลือกกลองตีพิมพ์ในวารสารกองทัพไทย โดยต้องการกระตุ้นให้ผู้รับสารหลัก คือ ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย มีปฏิกิริยาต่อสื่อในวารสารกองทัพไทยนั้น และอาจส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงกับการเปิดรับสื่อของผู้รับสารในการรับรู้ต่อประเด็นสาธารณะที่ได้นำเสนอ ทั้งนี้ กระบวนการกำหนดวาระข่าวสารของวารสารกองทัพไทยยังมีกลุ่มบุคคลอีก 2 กลุ่ม ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย คณะผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำหนดนโยบาย และสาธารณชนหรือผู้รับสาร ซึ่งล้วนมีอิทธิพลและปัจจัยในการกำหนดวาระข่าวสารด้วยเช่นกัน ซึ่งสามารถสรุปกระบวนการจัดวาระข่าวสารของวารสารกองทัพไทย ตามองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ประเด็นที่คณะผู้จัดทำให้ความสำคัญ ประเด็นที่ผู้รับสารให้ความสำคัญ และประเด็นที่ผู้กำหนดนโยบาย หรือคณะผู้บังคับบัญชาของกองบัญชาการกองทัพไทยให้ความสำคัญ โดยพัฒนาการของวารสารกองทัพไทยในรอบ 10 ปี มีการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงกันระหว่างนโยบายขององค์กรกับกระบวนการของการจัดทำวารสารกองทัพไทย ซึ่งคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยมีการดำเนินการจัดประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือกประเด็นข้อมูลข่าวสาร โดยมีแนวทางพิจารณาประเด็นที่จะนำเสนอ 3 แนวทางหลักที่สำคัญ คือ การเปิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ ภารกิจของกองบัญชาการกองทัพไทย/นโยบายของผู้บังคับบัญชา และประเด็นสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับสารในภาพรวม ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นการศึกษาได้ดังนี้

1) วิธีการคิดประเด็นข้อมูลข่าวสารของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย พบว่า วิธีการคิดประเด็นข้อมูลข่าวสาร ต้องเป็นเรื่องที่ผู้กำหนดนโยบาย (ผู้บังคับบัญชา) สาธารณชนให้ความสนใจในขณะนั้น รวมทั้ง สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการจัดวาระข่าวสาร โดยเฉพาะจากการที่ต้องตอบสนองนโยบายของผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบาย และการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลข่าวสารในวารสารกองทัพไทย

2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ความทันสมัย และทันเหตุการณ์ของข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ ถือเป็นสิ่งสำคัญในการคัดเลือกข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปลงวารสารกองทัพไทย หากข้อมูลใดไม่ทันเหตุการณ์ จะไม่ถูกนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และต้องเป็นเรื่องที่ทุกคนสนใจ ก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อนำข้อมูลไปใช้งาน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดบทบาทผู้เฝ้าประตูข่าวสาร กล่าวคือ เนื้อหาที่ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

จะทำการคัดเลือก (กองบรรณาธิการ) ไปเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อได้นั้น เนื้อหาจะต้องมีความสดใหม่ ทันสมัย และเป็นเรื่องที่สาธารณชนให้ความสนใจ เป็นต้น

3) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการแสวงหาข้อมูล เพื่อนำลงวารสารกองทัพไทย พบว่า การพิจารณาเลือกแหล่งข้อมูล มีความสัมพันธ์กับแนวคิดบทบาทผู้เฝ้าประตูข่าวสาร เนื่องจากต้องมีการคัดกรองแหล่งข้อมูลข่าวสารที่น่าเชื่อถือ มีแหล่งอ้างอิงที่ชัดเจนก่อนนำข้อมูลข่าวสารไปเผยแพร่ลงวารสารกองทัพไทยต่อไป

4) ปัญหาหรืออุปสรรคที่มีผลต่อการแสวงหาข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย พบว่า ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบได้บ่อยครั้งที่มีผลต่อการหาข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของความล่าช้าในการจัดส่งข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ไม่สามารถตีพิมพ์ได้ทันตามห้วงเวลา เนื่องจากหลายสาเหตุ อาทิ ผู้รับผิดชอบในการจัดส่งบทความหรือข่าวสารไม่มีความเชี่ยวชาญ หรือระบบราชการของหน่วยที่ต้องรอให้ผู้บังคับบัญชาอนุมัติก่อนถึงสามารถจัดส่งได้ เป็นเหตุให้ข้อมูลข่าวสารนั้นไม่สามารถเผยแพร่ตามวงรอบที่ควรจะเป็น

5) การเตรียมตัวก่อนหาข้อมูลของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร พบว่า การดำเนินงานก่อนการเตรียมการหาข้อมูลเพื่อนำมาลงวารสารกองทัพไทยจากแหล่งข้อมูลวารสารกองทัพไทย ควรต้องมีการกำหนดทิศทางของแต่ละฉบับว่า จะนำเสนอข้อมูลอะไรบ้าง ต่อมาจึงสามารถดำเนินการสืบค้นข้อมูล และขอรับการสนับสนุนข้อมูลจากหน่วยงานอื่นต่อไป

6) ลักษณะการประชุมของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย เพื่อเลือกและเสนอประเด็นข้อมูลข่าวสารลงวารสารกองทัพไทย พบว่า ในส่วนของลักษณะการประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือก และเสนอประเด็นนั้น ทางคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยควรทำการวางกรอบโครงร่างของเนื้อหาภายในเล่มดังกล่าวไว้เบื้องต้นว่า ควรคัดเลือก และนำเสนอประเด็นข้อมูลข่าวสารอะไรบ้าง และนำไปประชุมในที่ประชุมใหญ่ของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย พร้อมกับกองบรรณาธิการในขั้นตอนต่อไป

7) เกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย พบว่า เนื้อหาที่นำเสนอต้องมีความเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใด โดยเน้น 3 แนวทางหลักที่สำคัญ ได้แก่ การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ภารกิจของกองบัญชาการกองทัพไทย/นโยบายของผู้บังคับบัญชา และประเด็นสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับสารในภาพรวม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดบทบาทผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ที่เนื้อหาจะเป็นไปตามผู้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญ และประเด็นที่สาธารณชนให้ความสนใจ จะถูกคัดเลือกนำไปเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อไป

8) หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาและตัดสินใจคัดเลือกข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย พบว่า ควรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา และตัดสินใจโดยมุ่งเน้นการนำเสนอที่เป็นนโยบายเร่งด่วนของผู้บังคับบัญชา และความสดใหม่ของข้อมูลข่าวสารเป็นสำคัญ โดยต้องตรงตามห้วงเวลาที่จะนำเสนอ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจของข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการจัดวารสารข่าวสารที่มุ่งนำเสนอข้อมูลข่าวสารตามภารกิจขององค์กรและนโยบายของผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายหลัก ส่งผลให้การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลข่าวสารในวารสารกองทัพไทยเกิดจากอิทธิพลของนโยบายผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ ตลอดจนมีความสัมพันธ์กับแนวคิดบทบาทผู้เฝ้าประตูข่าวสาร นั่นคือ การพิจารณาเลือกประเด็นการนำเสนอของข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่าง ๆ เพื่อคัดเลือกเนื้อหาบรรจุลงในวารสารกองทัพไทย

9) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะผู้จัดทำในการตัดสินใจต่อการกำหนดประเด็นข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย พบว่า แนวทางการดำเนินงานควรเป็นไปในลักษณะที่ให้ผู้รับผิดชอบหลัก คือ แผนกสื่อสารพิมพ์ กองประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร ประชุมกลุ่มย่อยพิจารณาในเบื้องต้นก่อน แล้วจึงนำผลการประชุมมานำเสนอต่อคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยพิจารณาอีกครั้งในภาพรวม ก่อนจะนำไปเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ร่วมกับผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกรมกิจการพลเรือนทหารพิจารณาอีกครั้ง เพื่อสรุปประเด็นข้อมูลข่าวสารที่จะลงในวารสารกองทัพไทยให้มีความถูกต้องและเหมาะสมที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการจัดวารสาร คือ ทุกขั้นตอนจะมีผู้บังคับบัญชาในหลายระดับชั้นคอยควบคุม และกำกับดูแลการพิจารณาประเด็นข้อมูลข่าวสาร และสัมพันธ์กับแนวคิดบทบาทผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ในแง่ของการประชุมพิจารณาเสนอประเด็นนั้น แม้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงจะสามารถอธิบายมุมมองของตนต่อที่ประชุม หากผู้บังคับบัญชาพิจารณาว่าไม่เหมาะสมก็ไม่สามารถนำเสนอประเด็นนี้ในวารสารกองทัพไทยได้

10) แนวทางแก้ไขปัญหากรณีแหล่งข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทยนำเสนอข้อมูลไม่ตรงประเด็นตามจุดมุ่งหมาย พบว่า การแก้ไขปัญหากรณีแหล่งข้อมูลข่าวสารนำเสนอข้อมูลไม่ตรงประเด็นตามความต้องการ สามารถดำเนินการแก้ไขได้โดยประสานสอบถามไปยังบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านนั้นโดยตรง เพื่อเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกที่ถูกต้อง ชัดเจน น่าเชื่อถือ เพื่อลดความผิดพลาด และตรงประเด็นตามความต้องการ หรืออาจมีการเปลี่ยนแหล่งข้อมูลข่าวสารอื่นเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ตรงประเด็นตามความต้องการให้มากที่สุด

11) รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย พบว่า ควรมีการใช้ภาพประกอบที่มีความน่าสนใจ โดยเน้นการออกแบบที่เรียบง่าย เพื่อให้ผู้รับสารเกิดความสนใจ อีกทั้งเนื้อหาใดที่เป็นประเด็นสำคัญ และอยู่ในความสนใจของสาธารณชนในขณะนั้น ผู้อ่านจะสามารถ

ทราบได้ในทันที เนื่องจากมีการจัดวางเนื้อหาให้ที่โดดเด่น อาจปรากฏบนปก หรือมีจำนวนหน้า ที่มากกว่าเรื่องอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการจัดวางเรื่องราวในเรียงของการจัดลำดับ ความสำคัญ และปริมาณเนื้อหาข้อมูลข่าวสารที่น่าเสนอ หากประเด็นใดที่สำคัญในขณะนั้นจะถูกนำเสนอ ให้มีความโดดเด่นกว่าเรื่องอื่น ๆ ซึ่งผู้รับสารสามารถรับรู้ได้ในทันที

12) วิธีการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย พบว่า สามารถทำการตรวจสอบเนื้อหาจากผู้ที่มีความรู้โดยตรงกับข้อมูลดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการ ตรวจสอบหลักการใช้ภาษา การเขียนคำ เว้นวรรคคำ อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภาที่มีความ เชี่ยวชาญทางด้านการใช้ภาษาโดยตรง และต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร อย่างละเอียดรอบคอบก่อนนำเสนอข้อมูลออกไป

13) วิธีแก้ไขปัญหาเมื่อข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทยเกิดข้อผิดพลาด พบว่า ทางคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย ควรดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร อย่างละเอียด และทำการแก้ไขให้ถูกต้องมากที่สุดก่อนตีพิมพ์ เผยแพร่ อย่างไรก็ตามหากเมื่อ ตีพิมพ์แล้วพบข้อผิดพลาด สามารถใช้วิธีแก้ไขด้วยการติดต่อโรงพิมพ์เพื่อแก้ไข หรือลงข้อมูลแก้ไข ในฉบับต่อไป

5.1.2 เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมกรเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการ กองทัพไทย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างจากการ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมจำนวนข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 4 กลุ่มย่อย กลุ่มละ 100 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการ เปิดรับข่าวสาร และทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ เป็นกรอบวิเคราะห์เพื่ออธิบายข้อมูล เกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 400 คน เป็น เพศชาย 196 คน และเพศหญิง 204 คน กลุ่มอายุ 36-45 ปี จำนวน 114 คน กลุ่มอายุ 26-35 ปี จำนวน 89 คน กลุ่มอายุ 46-55 ปี จำนวน 80 คน กลุ่มอายุ 56-60 ปี จำนวน 71 คน และกลุ่มอายุ ต่ำกว่าหรือเทียบเท่ากับ 25 ปี จำนวน 46 คน นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งประเภทของข้าราชการทหาร

สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยตามระดับชั้นยศได้ 4 ประเภท ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ชั้นปฏิบัติการ (สิบตรี/จ่าตรี/จ่าอากาศตรี - จ่าสิบเอก/พันจ่าเอก/พันจ่าอากาศเอก) จำนวน 100 คน นายทหารชั้นปฏิบัติการ - ผู้บริหารระดับต้น (ร้อยตรี/เรือตรี/เรืออากาศตรี - ร้อยเอก/เรือเอก/เรืออากาศเอก) จำนวน 100 คน ผู้บริหารระดับกลาง (พันตรี/นาวาตรี/นาวาอากาศตรี - พันเอก/นาวาเอก/นาวาอากาศเอก) จำนวน 100 คน และผู้บริหารระดับสูง (พันเอก (พิเศษ)/นาวาเอก (พิเศษ)/นาวาอากาศเอก (พิเศษ) - พลเอก/พลเรือเอก/พลอากาศเอก) จำนวน 100 คน

1) พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย มีพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยระยะเวลาเฉลี่ยที่อ่านวารสารกองทัพไทยแต่ละครั้ง 11 - 15 นาทีมากที่สุด จำนวน 113 คน รองลงมา คือ น้อยกว่า หรือเท่ากับ 10 นาที จำนวน 101 คน ความถี่ในการอ่านวารสารกองทัพไทยมากกว่า 3 เดือน/ครั้ง จำนวน 160 คน รองลงมา คือ 6 เดือน/ครั้ง จำนวน 123 คน

2) การใช้ประโยชน์จากการอ่านวารสารกองทัพไทยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.93) โดยใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทยในการรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการปลูกจิตสำนึกในการเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์มากที่สุด (4.09) และการใช้ประโยชน์เพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาและการช่วยเหลือประชาชน ส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในความพร้อมของกองทัพ (4.09) รองลงมา คือ ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการทหาร ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในหน้าที่และภารกิจ (3.96)

3) ความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.13) โดยมีความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยเกี่ยวกับภาพประกอบปกหน้าของวารสารมากที่สุด (4.32) รองลงมา คือ มีความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยเกี่ยวกับสีสันทวารสาร (4.2)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการศึกษาเพื่อให้เข้าใจถึงการจัดวารสารวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย และเข้าใจถึงพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย ดังกล่าวข้างต้นมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

5.2.1 การจัดวาระข่าวสารวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดวาระข่าวสารของวารสารกองทัพไทย มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย ผู้รับสาร และผู้กำหนดนโยบายหรือคณะผู้บังคับบัญชาของกองบัญชาการกองทัพไทย โดยคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยแสดงบทบาทเสมือนสื่อมวลชนเมื่อเทียบกับสื่ออื่น ๆ ทั่วไป โดยทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกหรือกำหนดประเด็น เพื่อพิจารณาลงตีพิมพ์ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้รับสารหลัก คือ ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย มีปฏิสัมพันธ์ที่สื่อที่สื่อสารออกไป และเกิดการเชื่อมโยงกับการเปิดรับสื่อของผู้รับสารในการรับรู้ต่อประเด็นสาธารณะที่ได้นำเสนอ ตลอดจน คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย ยังทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ซึ่งเป็นผู้คอยควบคุมการไหลของข้อมูลข่าวสาร และเป็นผู้ตัดสินใจในการคัดกรองข้อมูลข่าวสารก่อนนำเสนอเผยแพร่สู่สาธารณชน โดยข้อมูลข่าวสารนั้นต้องมีความน่าเชื่อถือ มีแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่ชัดเจน เป็นไปตามผู้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญ ซึ่งข้อมูลต้องมีความทันสมัย และสาธารณชนให้ความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการจัดวาระข่าวสาร ที่นักทฤษฎีอย่าง McCombs and Shaw (1972 อ้างถึงใน พรทิพย์ ชนะคำ, 2554) เชื่อว่า สื่อสามารถจัดวาระข่าวสารให้เกิดขึ้นมาในสังคมได้ผ่านประเด็นต่าง ๆ ที่สื่อต้องการนำเสนอให้ผู้รับสารได้รับรู้ ด้วยการเพิ่ม หรือขยายพื้นที่ในการนำเสนอประเด็นนั้น ๆ โดยสื่ออาจไม่ประสบความสำเร็จในการบอกให้ผู้รับสารว่าควรคิดอย่างไรเกี่ยวกับประเด็นสำคัญนั้น แต่จะประสบผลสำเร็จที่ว่า ผู้รับสารควรคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร รวมทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดบทบาทผู้เฝ้าประตูข่าวสารที่นักทฤษฎีอย่าง White (1950 อ้างถึงใน เอี่ยม ฉายางาม และคณะ, 2546) กล่าวถึงการเป็นผู้คอยพิจารณาคัดเลือก และตัดสินใจว่าข้อมูลข่าวสารใดควรนำเสนอหรือไม่ควรนำเสนอ โดยผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ จิตระพี บัวผัน (2554) ที่ศึกษาพบว่า การจัดวาระการนำเสนอข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติแตกต่างกันตามนโยบายของสื่อ โดยนโยบายมีผลต่อการนำเสนอรูปแบบข่าวหน้าหนึ่ง และการพิจารณาเลือกประเด็นเพื่อพาดหัวข่าว และสอดคล้องกับ ทิตติยา เปลียนเฉย (2553) ที่ศึกษาพบว่า บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เป็นผู้กำหนดเนื้อหาข่าว หรือคัดเลือกข่าวเองทั้งหมด โดยมีข้อจำกัดด้านพื้นที่ในการลงข่าว เนื่องจากระยะเวลาในการลงข่าวเป็นเรื่องสำคัญ มีข่าวต้องนำเสนอเป็นจำนวนมาก จึงต้องเน้นข่าวที่ประชาชนสนใจก่อน อีกทั้งสอดคล้องกับ นพวงษ์ มังคละชน (2551) ที่ศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอวาระข่าวสารและทิศทางเนื้อหาในแต่ละยุคของรัฐบาลแตกต่างกัน โดยในยุคหนึ่งหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับนโยบายหรือความคืบหน้าในการดำเนินนโยบาย แต่อีกรัฐบาลหนึ่งหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับการนำเสนอเรื่องการแก้ไข ปรับเปลี่ยน และตรวจสอบการทุจริตของ

รัฐบาล ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การให้ความสำคัญของผู้มีอำนาจตัดสินใจในแต่ละยุคไม่เหมือนกัน ทำให้ข่าวสารที่ต้องการนำเสนอก็จะแตกต่างกันตามไปด้วย

5.2.2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย ของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทยอยู่ในระดับสูงมาก ($r = 0.926^{**}$) กล่าวคือ พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้เปิดรับนั้น ส่งผลให้มีการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทยเป็นอย่างมาก โดยระยะเวลาเฉลี่ยที่อ่านวารสารกองทัพไทยแต่ละครั้ง 11 - 15 นาที และมีความถี่ในการอ่านวารสารกองทัพไทยมากที่สุด คือ 3 เดือนครั้ง รวมทั้งมีการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทยในการรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการปลูกจิตสำนึกในการเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมถึง ใช้ประโยชน์เพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาและการช่วยเหลือประชาชน ส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในความพร้อมของกองทัพ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวสาร ที่กล่าวว่า ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับ หรือปฏิเสธข่าวสารนั้น ๆ เพื่อให้ตรงกับความสนใจของตน และผลตอบแทนที่ได้รับประกอบการตัดสินใจ ซึ่งส่งผลต่อการประมวลข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป ผ่านการเลือกเปิดรับ การเลือกรับรู้หรือการตีความหมาย และการเลือกจดจำ และสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ ที่กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการ หรือความจำเป็นที่แตกต่างกันออกไป อาจมาจากเหตุผลหลาย ๆ ปัจจัย จึงทำให้แต่ละบุคคลมีความคาดหวังต่อสื่อมวลชนแต่ละประเภทต่างกัน ดังนั้นเมื่อบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันย่อมมีลักษณะการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกัน การใช้ประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อก็ย่อมต่างกันตามไปด้วย โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ กานต์ระพี พูลพิพัฒน์ (2556) ที่ศึกษาพบว่าการเปิดรับข่าวสารด้านการศึกษานั้นมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ข่าวสารด้านการศึกษาจากเว็บไซต์

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย ของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยอยู่ในระดับสูง ($r = 0.859^{**}$) กล่าวคือ พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทยของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้เปิดรับนั้น ส่งผลให้มีความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทยเป็นอย่างมาก โดยระยะเวลาเฉลี่ยที่อ่านวารสารกองทัพไทยแต่ละครั้ง 11 - 15 นาที และมีความถี่ในการอ่านวารสารกองทัพไทยมากที่สุด คือ 3 เดือน/ครั้ง รวมทั้งมีความพึงพอใจต่อวารสารกองทัพไทยเกี่ยวกับภาพประกอบปกหน้าของวารสารมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวสาร ที่กล่าวว่า ผู้รับสารจะเป็นผู้เลือกใช้สื่อ และสารโดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ทำให้ผู้รับสารเลือกเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันไป มักจะเลือกเปิดรับข่าวสารที่ตรงกับความสนใจของตนเองและผลตอบแทนที่ได้รับ เพื่อประกอบการตัดสินใจ หรือเลือกปฏิเสธข่าวสารนั้น ๆ ที่ไม่ตรงกับความสนใจของตนเอง และสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่กล่าวว่า เมื่อมนุษย์แต่ละคนมีความต้องการในแต่ละเรื่องที่ไม่เหมือนกัน จึงทำให้แต่ละคนเกิดความคาดหวังต่อสื่อมวลชนแต่ละประเภทที่ต่างกันออกไป ทำให้ลักษณะการเปิดรับสื่อจึงไม่เหมือนกัน โดยการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อก็ย่อมต่างกันตามไปด้วย ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ พิมพ์มาดา จิรเศวตกุล (2553) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมพฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับชม โดยมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับ สุปราณี เทียนเล็ก (2551) ที่พบว่า พฤติกรรมการอ่านหนังสือธรรมะประยุกต์ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่มีต่อหนังสือธรรมะประยุกต์ของผู้อ่าน เนื่องจากตัวแปรที่แตกต่างกันจึงทำให้ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 พบว่า การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย ตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 จึง

เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 แสดงให้เห็นว่า การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพอากาศของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพอากาศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพอากาศอยู่ในระดับสูง ($r = 0.875^{**}$) กล่าวคือ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพอากาศของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพอากาศกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษานั้น ส่งผลให้มีความพึงพอใจต่อวารสารกองทัพอากาศเป็นอย่างมาก โดยให้ประโยชน์จากวารสารกองทัพอากาศในการรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการปลูกจิตสำนึกในการเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมถึง ใช้ประโยชน์เพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาและการช่วยเหลือประชาชน ส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในความพร้อมของกองทัพอากาศมากที่สุด รวมถึงความพึงพอใจต่อวารสารกองทัพอากาศเกี่ยวกับภาพประกอบปกหน้าของวารสารมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่กล่าวได้ว่า มนุษย์เรานั้นล้วนมีความต้องการ หรือความจำเป็นที่แตกต่างกันออกไป อาจมาจากเหตุผลหลาย ๆ ปัจจัยรอบตัว ทั้งทางด้านสังคมและจิตวิทยา จึงทำให้แต่ละบุคคลมีความคาดหวังต่อสื่อมวลชนในแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน ทำให้ลักษณะการเปิดรับสื่อของแต่ละบุคคลจึงแตกต่าง และท้ายที่สุดการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อก็ย่อมแตกต่างกันตามไปด้วย โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ญัฐกฤตา เช่นเสถียร (2557) ที่ศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการใช้ประโยชน์ของวารสารในระดับสูง และสอดคล้องกับ กานต์ระพี พูลพิพัฒน์ (2556) ที่ศึกษาพบว่า ด้านความพึงพอใจข่าวสารด้านการศึกษานั้น มีประเด็นที่คล้ายคลึงกับผู้วิจัยในเรื่องของการเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ทันสมัย และมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้วารสารกองทัพอากาศ ซึ่งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์แขนงหนึ่งที่มีมาอย่างยาวนาน สามารถมีบทบาทในการจัดวารสารข่าวสาร และยังคงดำรงไว้ซึ่งบทบาทในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างแท้จริงและสมบูรณ์แบบ จึงควรปรับปรุงและพัฒนาตามแนวทางดังต่อไปนี้

5.3.1 ในการพัฒนาด้านเนื้อหา มิใช่เพียงเนื้อหาทางการทหารเท่านั้น ควรนำเสนอเนื้อหาที่มีความหลากหลาย อาทิ เนื้อหาด้านเทคโนโลยี สุขภาพ กฎหมาย และภาษาอังกฤษ เป็นต้น เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ อีกทั้งไม่ใช้ภาษาที่ทางการ หรือศัพท์เฉพาะทางการทหารมากเกินไป โดยใช้ภาษาที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ในทันที และเมื่ออ่านแล้วรู้สึกผ่อนคลายจากความเครียดในขณะนั้น ๆ

5.3.2 ในการพัฒนาด้านรูปแบบ อาจมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของเล่มให้มีขนาดเทียบเท่ากับขนาดกระดาษ A5 ถือแล้วกระชับมือ น้ำหนักเบา และพกพาสะดวก รวมทั้งสามารถเปิดรับวารสารกองทัพไทยได้ผ่านช่องทางการรับสารอื่นที่ไม่เพียงแต่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เท่านั้น อาจเปิดรับสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน ที่เน้นความรวดเร็วในการตอบสนองต่อความต้องการเป็นหลัก

5.3.3 ควรดำเนินการสร้างเครือข่ายวารสารกับเหล่าทัพ องค์กร หรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เพื่อดำรงไว้ถึงมาตรฐานการจัดทำวารสาร หรือการแลกเปลี่ยนบทความในอนาคต

5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

5.4.1 ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย และระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิจัยเชิงสำรวจในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรทำการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาที่วารสารกองทัพไทยได้นำเสนอ เพื่อจะให้เห็นรูปแบบของการนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้อย่างชัดเจนและครอบคลุมรอบด้าน

5.4.2 ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงบทบาทของการจัดวารสารวารสารกองทัพไทย และพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย และความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย ของข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงวารสารของเหล่าทัพอื่น ๆ เพื่อให้เข้าใจถึงการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของแต่ละเหล่าทัพอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- กฤษณะ แสงจันทร์. (2558). การกำหนดวาระประเด็นดาราผู้มีชื่อเสียงผ่านข่าวบันเทิงโทรทัศน์ (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/>
- กองบัญชาการกองทัพไทย. (2560). ก้าวสู่ปีที่ 59 กองบัญชาการกองทัพไทย. กรุงเทพฯ: บริษัท เมจิก แอนด์ พิคเชลเวคส์ สตูดิโอ จำกัด.
- กองบัญชาการกองทัพไทย. (2562). วารสารกองทัพไทย. กรุงเทพฯ: บริษัท โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ (1987) จำกัด.
- กานต์ระพี พูลพิพัฒน์. (2556). ความต้องการข่าวสาร การเปิดรับข่าวสาร และการใช้ประโยชน์ข่าวสารด้านการศึกษาจากเว็บไซต์การศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLis).
- จิตรระพี บัวผัน. (2554). การวิเคราะห์การจัดวาระและเนื้อหาของการนำเสนอข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://digi.library.tu.ac.th/>
- ชนภัทร ธีระพิริยะกุล. (2552). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และความต้องการข่าวสารด้านกำกับดูแลกิจการที่ดีของพนักงาน บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://library.tu.ac.th/>
- ณัฐกฤตา เข็นเสถียร. (2557). ความต้องการข่าวสาร การเปิดรับ และการใช้ประโยชน์ของผู้ใช้เว็บไซต์ด้านความงาม (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/>
- ทิตยา เปลียนเฉย. (2553). หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นกับการกำหนดวาระข่าวสารด้านสิทธิพลเมือง (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLis).
- นพวงษ์ มังคละชน. (2551). วาระข่าวสารและทิศทางเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายประชานิยม ที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ในยุครัฐบาลทักษิณและหลังรัฐบาลทักษิณ (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/>
- นฤมล อนุศิริกุล. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันของพนักงานใน บริษัท เทอร์โบ การเมนต์ จำกัด (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://it.nation.ac.th/>
- ผกาพรรณ หะรังษี. (2549). การกำหนดวาระสารในชุมชนออนไลน์ www.pantip.com กรณีศึกษาโต๊ะเฉลิมไทยและโต๊ะราชดำเนิน (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://library.tu.ac.th/>
- พรทิพย์ ชนะคำ. (2554). การกำหนดวาระข่าวออนไลน์กับการก่อตัวของสาธารณมติในสังคมไทย (Doctoral dissertation). สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิมพ์มาดา จิระเศวตกุล. (2553). พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อละครซีทีคอม (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://library.tu.ac.th/>
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง นายทหารรับราชการ. เล่ม 135 ตอนพิเศษ 212 ง ประกาศใช้ 1 กันยายน 2561.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพฯ: บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน).
- สุปราณี เทียนเล็ก. (2551). พฤติกรรมการอ่าน การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่มีต่อหนังสือธรรมะประยุกต์ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://library.tu.ac.th/>
- สุปรียา กลิ่นสุวรรณ. (2552). การกำหนดวาระข่าวสารทางการเมืองในกลุ่มบล็อก โอเคเนชั่น (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/>
- สุรพงษ์ ไชยชนะเสถียร. (2559). ทฤษฎีการสื่อสาร (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ระเบียบทอง.
- ภัสวลี นิตินทรสุนทร และคณะ. (2557). ประมวลสาระชุดวิชาปรัชญานิติศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสารสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (หน่วยที่ 11-15 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2550). สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรมและสังคม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอี่ยม ฉายางาม และคณะ. (2546). เอกสารสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (หน่วยที่ 9-15 พิมพ์ครั้งที่ 20). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- McCombs, M. (2013). *The Agenda-Setting Role of the Mass Media in the Shaping of Public Opinion*. Retrieved from https://www.infoamerica.org/documentos_pdf/mccombs01.pdf

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

แบบสัมภาษณ์คณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทยเพื่อประกอบการวิจัย
เรื่อง
การจัดวาระข่าวสารวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดวาระข่าวสารวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย

แบบสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ-นามสกุล

.....

2. ตำแหน่ง

.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดวาระข่าวสารวารสารกองทัพไทยของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย
ขั้นเตรียมการผลิต

- การค้นคว้าและแสวงหาข้อมูล

1) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการแสวงหาข้อมูล เพื่อนำลงวารสารกองทัพไทย

.....

.....

2) ปัญหาหรืออุปสรรคที่มีผลต่อการแสวงหาข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย

.....

.....

- รวบรวมความคิดและเสนอประเด็น

3) วิธีการคิดประเด็นข้อมูลข่าวสาร ของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย

.....

.....

4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร

.....

.....

- การประชุมและเสนอประเด็น

5) ลักษณะการประชุมของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย เพื่อเลือกและเสนอประเด็นข้อมูลข่าวสารลงวารสารกองทัพไทย

.....

.....

- เลือกประเด็นและมอบหมายงาน

6) เกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย

.....

.....

- ลงมือหาข้อมูลและรวบรวม

7) การเตรียมตัวก่อนหาข้อมูลของคณะผู้จัดทำวารสารกองทัพไทย จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร

.....

.....

8) แนวทางแก้ไขปัญหากรณีแหล่งข้อมูลข่าวสาร ของวารสารกองทัพไทย นำเสนอข้อมูลไม่ตรงประเด็นตามจุดมุ่งหมาย

.....

.....

- คัดเลือกข้อมูล

9) หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาและตัดสินใจคัดเลือกข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย

.....

.....

10) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะผู้จัดทำในการตัดสินใจต่อการกำหนดประเด็นข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย

.....

.....

ชั้นจัดทำ**- เขียนข้อมูล**

11) รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย

.....

.....

- ตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไข

12) วิธีการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทย

.....

.....

13) วิธีแก้ไขปัญหาเมื่อข้อมูลข่าวสารของวารสารกองทัพไทยเกิดข้อผิดพลาด

.....

.....

แบบสอบถาม

เรื่อง การจัดการประชาสัมพันธ์ของวารสารกองทัพไทย กับพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของข้าราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้สมบูรณ์ถูกต้องตามจริง และตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำถามคัดกรอง ท่านเคยอ่านวารสารกองทัพไทยหรือไม่

- () เคย (ทำแบบสอบถามต่อ)
() ไม่เคย (จบการทำแบบสอบถาม)

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลความเป็นจริง และความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่าหรือเทียบเท่ากับ 25 ปี () 26 - 35 ปี () 36 - 45 ปี
() 46 - 55 ปี () 56 - 60 ปี

3. ระดับชั้นปฏิบัติงาน

- () เจ้าหน้าที่ชั้นปฏิบัติการ (สิบตรี/จ่าตรี/จ่าอากาศตรี - จ่าสิบเอก/พันจ่าเอก/พันจ่าอากาศเอก)
() นายทหารชั้นปฏิบัติการ - ผู้บริหารระดับต้น (ร้อยตรี/เรือตรี/เรืออากาศตรี - ร้อยเอก/เรือเอก/เรืออากาศเอก)
() ผู้บริหารระดับกลาง (พันตรี/นาวาตรี/นาวาอากาศตรี - พันเอก/นาวาเอก/นาวาอากาศเอก)
() ผู้บริหารระดับสูง (พันเอก (พิเศษ)/นาวาเอก (พิเศษ)/นาวาอากาศเอก (พิเศษ) - พลเอก/พลเรือเอก/พลอากาศเอก)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับข้อมูลข่าวสารวารสารกองทัพไทย

1. ระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่ท่านอ่านวารสารกองทัพไทยแต่ละครั้ง

- () น้อยกว่า หรือเท่ากับ 10 นาที () 11 - 15 นาที () 16 - 20 นาที
() 21 - 25 นาที () มากกว่า 25 นาที

2. ท่านอ่านวารสารกองทัพไทยบ่อยแค่ไหน

- () 3 เดือน/ครั้ง () 6 เดือน/ครั้ง () 9 เดือน/ครั้ง
() 12 เดือน/ครั้ง () มากกว่า 12 เดือน/ครั้ง

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย

การใช้ประโยชน์จากวารสารกองทัพไทย	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านเนื้อหา					
1. ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการปลุกจิตสำนึกในการเกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์					
2. ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการทหาร ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในหน้าที่ และภารกิจ					
3. ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาและการช่วยเหลือประชาชนส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในความพร้อมของกองทัพ					
4. ได้ทราบข้อมูลข่าวสารด้านความรู้เพิ่มเติม ส่งผลให้นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น					
ด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม					
5. ได้พัฒนาทักษะความรู้ด้านภาษาอังกฤษ สามารถนำมาปรับใช้กับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน					
6. ได้พัฒนาทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย มั่นคง และปลอดภัย					
7. มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้สามารถนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่น					

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย

ความพึงพอใจที่มีต่อวารสารกองทัพไทย	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านเนื้อหา					
1. ข้อมูลที่นำเสนอในบทความและข่าวเป็นประโยชน์ ทำให้สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน					
2. ข้อมูลที่นำเสนอในบทความและข่าวมีความทันสมัย ทำให้ได้ติดตามข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน					
3. ข้อมูลที่นำเสนอในบทความและข่าวมีความถูกต้องชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง					
4. การใช้ภาษาในการเขียนบทความและข่าวมีความน่าสนใจ สามารถสื่อความหมายและเข้าใจได้ง่าย					
5. การเรียงลำดับในการนำเสนอข้อมูลเป็นขั้นตอน ก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างเป็นระบบ					
ด้านรูปแบบ					
6. ภาพประกอบปกหน้าของวารสาร					
7. ภาพประกอบภายในวารสาร					
8. การจัดวางคอลัมน์					
9. รูปแบบและขนาดของตัวอักษร					
10. การออกแบบปกหน้า – ปกหลัง					
11. สีสีนของวารสาร					
12. ขนาดของวารสาร					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

ด้านเนื้อหา.....

.....

ด้านรูปแบบ.....

.....

-ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์-

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ร้อยเอกหญิง พิชชาพร มาระเนตร
วัน เดือน ปีเกิด	16 กรกฎาคม 2534
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ ปริญญาเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย, 2555 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, 2564
ที่อยู่ปัจจุบัน	619/8 หมู่ 2 แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 10220
สถานที่ทำงาน	กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย
ตำแหน่งปัจจุบัน	ประจำแผนกสื่อสิ่งพิมพ์ กองประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร

